SEMS STOLS

100 KAĶI.

KAS MAINĪJA PASAULI

PATIESI STĀSTI
PAR IZCILIEM KAĶIEM

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

Sems Stols

100 kaķi kas mainīja pasauli

Piemineklis visiem inteliģentajiem, drosmīgajiem un mīlošajiem kaķiem. Ja neticat, ka pasauli spēj mainīt viens vienīgs kaķis, tad acīmredzot neko neesat dzirdējuši par Tibizu kaķi, kas izbeidza veselas sugas pastāvēšanu, Ahmedabadu kaķi, kura dēļ izcēlās skandāls starp ASV un Pakistānu, un Sniedziņu kaķi. kurš palīdzēja notvert dučiem noziedznieku.

Tie ir tikai daži no 100 kaķiem, kas aprakstīti šajā grāmatā, godinot kaķu ieguldījumu zinātnē, vēsturē, mākslā, valsts pārvaldē, reliģijā un citās jomās. Lasot uzzināsiet par siāmieti, kas sarakstījis divus pētnieciskos darbus fizikā, kaķi, kurš pabeidzis koledžu ar augstu vidējo atzīmi, un kaķeni, kas sarakstījusi iīigu. Iepazīsiet arī kaķus, kas iedvesmojuši izcilus literatūras un klasiskās mūzikas šedevrus, un peļu junkurus, kas izglābuši savu saimnieku dzīvību.

No angļu valodas tulkojusi Gunta Putene

Noskannējis grāmatu un failu izveidojis Imants Ločmelis

Redaktore Ita Ankoriņa

Tedam Viņš varbūt nebija izcilākais kaķis visā pasaulē, bet manējā pats labākais

-
- SATURS
- IEVADS
- TIBLZS kaĶis, KURŠ IZNĪCINĀJA VESELU SUGU
- SNIEDZIŅŠ kaĶis, kurŠ NOTVĒRA SLEPKAVU
- MACEKS kaĶis, KAS TUMSĀ SPĪDĒJA
- KAZENE. manČkinu KARALIENE
- F. D. Č. VILARDS kaĶis, kurŠ iemĀcīja mums fiziku
- SERA IZAKA NŪTONA KAKIS. kaĶu durtiŅu iedvesmotĀjs
-
- TISI. KAĶIS, KURŠ SPĒJA PAREDZĒT LĒKMES
- KK kaĶis-klons
- AKUSTISKAIS KAĶĒNS . kaĶis, kuru cip pĀrvĒrta par NOKLAUSĪŠANĀS IERĪCI
- OLBOLS kaĶis, KURŠ ROTAĻĀJĀS AR GORILLU
- SREDINGERA KAKIS . vismĪklainĀkais kaĶis MŪSU (UN JEBKURĀ CITĀ) VISUMĀ
- CITI IEVĒROJAMI KAĶI
- PIRMAIS ZINĀMAIS PIERADINĀTAIS KAĶIS -
- NEDZEMS pirmais KAĶIS AR VĀRDU

- MUECA . kaĶis, KURŠ BIJA MUHAMEDA MĪĻĀKAIS DZĪVNIEKS
- DIKA VITINGTONA KAKIS. KAĶIS, KURŠ UZSĀKA POLITIĶA KARJERU
- SAGĀDNIEKS . kaĶis, kurŠ medĪja baloŽus, lai PALĪDZĒTU IESLODZĪTAJAM
- MANEKI NEKO vientuĻais tempĻa kaĶis, kurŠ KĻUVA PAR JAPĀŅU VEIKSMES SIMBOLU
- RUTERKINS kaĶis, KURU APSŪDZĒJA SLEPKAVĪBĀ
- SINHS . leĢendĀrais KAĶIS, KURŠ KĻUVA PAR PIRMO BIRMAS KAĶI
- SIĀMA . amerikas PIRMAIS SIĀMIETIS
- TĪĢERIS . KAĶIS, KURU NOLAUPĪJA NO BALTĀ NAMA
- OSKARS . kaĶis, kurŠ nogremdĒja kuĢi bismarck un vĒl citus kuĢus
- DŽOKS. KAĶIS, KURŠ KĻUVA PAR VĒSTURES PIEMINEKLI
- AHMEDABADS . kaĶis, KURŠ UZSĀKA STARPTAUTISKU INCIDENTU
- PLEKĪTE . kaĶis, KURŠ PIEVIENOJĀS ARODBIEDRĪBAI
- HAMFRIJS . vispretrunĪgĀk VĒRTĒTAIS KAĶIS VISĀ ANGLIJĀ
- MELNĪTIS . kaĶis, kurŠ mĀcĒja runĀt un… tiesĀties
- KATMANDU . kaĶis, kas kĻuva far partijas vadĪtĀju
- ZEĶĪTE . klintona administrĀcijas neoficiĀlais talismans
- KOLBIJS . kaĶis, kurŠ apmeklĒja koledŽu… zinĀmĀ mĒrĀ
- LŪISS . kaĶis, kuram uzlika mĀjas arestu
- CITI IEVĒROJAMI KAĶI
- ERMITĀŽAS SARGI. KAĶI, KAS UZRAUGA KRIEVIJAS LIELĀKO MUZEJU
- SELIMA . kaĶis, kurŠ gĀja bojĀ mĀkslas VĀRDĀ
- BĪRBOMS . kaĶis, kurŠ atstĀja labĀkos britu AKTIERUS OTRAJĀ PLĀNĀ
- HODŽS . kaĶis, kurŠ palĪdzĒja izveidot VĀRDNĪCU
- KATARĪNA . kaĶis, kurŠ aizskĀra rakstnieka po TUMŠO SIRDI
- PANGURBANS visslavenĀkais ĪRU KAĶIS
- PITERS . kaĶis, kas padarĪja savu saimnieku traku
- SAIMNIEKA kakis. kaĶis, kurŠ mainlja dikensu
- HAMLETS . kaĶis, kurŠ rĪkoja pieŅemŠanu pie LITERĀRĀ APAĻĀ GALDA
- PULČINELLA . kaĶene, KAS SARAKSTĪJA FŪGU
- KELVINS . kaĶis, kurŠ iedvesmoja divus rakstniekus
- DINA . otrs populĀrĀkais kaĶis stĀstĀ "ALISE BRĪNUMZEMĒ"
- FOSS . kaĶis, kurŠ bija gandrĪz pĀrĀk LABS, LAI BŪTU ĪSTS
- KOBIJS . kaĶis, kurŠ nozaga sava saimnieka sirdi BURTISKĀ NOZĪMĒ
- POLĀRLĀCIS . kaĶis, kurŠ apbŪra rŪgumpodu

- MISŪ II ,. kaķis, kurš apēda kanārijputniņus
- DŽEFRIJS visreliģiozākais kaķis pasaulē
- CITI PIEMINĒŠANAS VĒRTI KAĶI
- PIPARĪTE. PIRMAIS KAĶIS FILMZVAIGZNE
- KASPARS . visveiksmīgākais melnais kaķis pasaulē
- ORANŽA . epizodisko lomu karaliene
- MIMSIJA . kaķis, kurš izjokoja lauvu leo
- TAUZERE . visenerģiskākā PEĻU JUNKURE PASAULĒ
- VEIKSMINIEKS . kaķis, kurš radīja reklāmas KAMPAŅU
- KAĶU BARĪBAS MEOW MIX kakis. kaķis, KURŠ GANDRĪZ ATDEVA DZĪVĪBU PAR REKLĀMAS BIZNESU
- HOVARDA hjŪza kaķis. kaķis, kuram bija viss, izņemot saimnieku
- FETA UN PLOJS . kaķi, kuri apprecējās
- TIDLS . Londonas resno kaķu Čempions
- TONIJS . iekārotākais kaķu vecpuisis pasaulē
- DOKETS . pazudušais kaķis, kurš kļuva par KĀDAS KOLEKCIJAS SASTĀVDAĻU
- FRENKS . kaķis, KURŠ KĻUVA PAR PIRMO KAĶI INTERNETA FENOMENU
- CITI IEVĒROJAMI KAĶI
- SAIMONS. apbalvotākais jūras kaķis visā lielbritānijā
- FEITA . KAĶIS, KURŠ PĀRDZĪVOJA LONDONAS BOMBARDĒŠANU
- MISIS CIPIJA . kaķis, kurš pētīja Antarktīdu
- FĒLIKSS . pirmais kaķis kosmosā
- KĀPELĒJOŠAIS kakens. kaķis, kurš iekaroja Materhornu
- SKĀRLETA . kaķis, kurš kļuva par asa sižeta varoni
- MURKA . kaķis, kurš dienēja staļingradā
- DARGA . kaķis, kurš izdzīvoja 1 1. septembrī
- TOMIJS . kaķis, kurš prata izmantot telefonu
- EMĪLIJA. kaķis, kurš ceļoja uz Franciju vissliktākajā klasē
- RUSIKS . kaķis, kas spēja saost (nelikumīgi IEGŪTU) KAVIĀRU
- SPĀRKIJS . kaķis, kurš izdzīvoja pēc ii 000 voltu strāvas trieciena
- TRIKSIJA . kaķis, kurš ielauzās londonas tauerā
- TRIMS . pirmais kaķis, kurš apbrauca apkārt austrālijai
- OPIS . vecākais kaķis pasaulē
- citi izcili kaķi

Sems Stols

100 kaķi kas mainīja pasauli

PIEMINEKLIS VISIEM inteliģentajiem, drosmīgajiem un MĪLOŠAJIEM KAĶIEM

SATURS

Ievads..... 7
Zinātne un daba..... 11
Vēsture un vara..... 37
Māksla un literatūra.....
Popkultūra..... 121
drosmes paraugi..... 145

IEVADS

"Kaķi ir noslēpumainas radības. Viņu prātā notiek daudz kas vairāk, nekā mēs nojaušam."

Sers Valters Skots

Kaķi ir bijuši mūsu sabiedrotie kopš civilizācijas pirmsākumiem. Taču iegūt informāciju par tiem kaķiem, kas ir palīdzējuši veidot cilvēces vēsturi, nebija viegli. Parasti kaķi ir absolūti neieinteresēti cilvēku dzīves norisēs. Ia, iespējams, ir visbūtiskākā viņu rakstura iezīme. Cilvēki var darīt, kā tiem tīk, kamēr vien kaķim bļodiņā ir ēdiens, kastītē tīras smiltis un pie loga saulaina palodze, no kuras vērot pasauli.

Tomēr gadsimtu gaitā daži kaķi ir darbojušies cilvēces labā. Vairumā gadījumu viņi to darījuši savā īpatnējā veidā un tikai sev saprotamu iemeslu dēļ. Uzkrītošs ārišķīgums, piemēram, mazuļa izglābšana no degoša daudzdzīvokļu nama, nav viņu gaumē. Šādus pārdrošus pasākumus viņi labāk atstāj suņu ziņā.

Daudzi no turpmākajās lappusēs aprakstītajiem kaķiem slavas laurus ieguvuši nevis izrādoties, bet rīkojoties pavisam neuzkrītoši. Šīs izcilās radības var iedalīt četrās plašās grupās: mūzas, celmlauži, antivaroņi un varoņi.

Kaķi-mūzas ir atstājuši aiz sevis pēdas, ar prieku dāvājot savu sabiedrību, iedvesmu vai vienkārši morālo atbalstu ģēnijiem, kam tā trūcis. Kdgara Alana Po kaķene Katarīna (90. lpp.) savulaik iedvesmoja vienu no visu laiku lieliskākajiem šausmu stāstiem, un tieši runcis Mačeks (17. lpp.) iedvesmoja zinātnieku Nikolu Teslu uzsākt elektrības pētījumus, kas mainīja visu pasauli.

Daži no kaķiem-celmlaužiem savu vietu vēstures grāmatās ieguva, paši to nenojaušot. Kanādiešu kaķim Sniedziņam (15. lpp.) pat prātā nenāca, ka dažas viņa spalvas ne tikai palīdzējušas notvert slepkavu, bet arī izraisījušas revolūciju tiesu medicīnā. Tapat ir droši, ka kaķis F. I). C. Vilards (22. lpp.) nekad tā arī neuzzināja, ka bijis līdzautors pētījumam fizikā, un melnajam kaķim Kolbijam (73. lpp.) nebija ne mazākās nojausmas, ka viņam piešķirts maģistra grāds biznesa vadībā.

Protams, ne visi kaķi, kas mainījuši pasaules vēsturi, mainīja to uz labo pusi. Par laimi, arī šie palaidnīgie antivaroņi neapzinās savu negantību sekas. Bākas sarga mīlulis Tiblzs (12. lpp.) nekad tā arī neaptvēra, ka ir vienīgais radījums pasaules vēsturē, kas iznīcinājis veselu sugu, un kaķēns Ahmedabads (61. lpp.) dzīvoja laimīgā neziņā par nopietno diplomātisko strīdu, ko izraisījis starp Pakistānu un ASV.

Šajā grāmatā kaut kā trūktu, ja netiktu pieminēti stāsti par priekšzīmīgajiem kaķiem-varoņiem, kuri kritiskās situācijās izrādījuši cilvēcīgas īpašības varonību, attapību un apņēmību. Pie šīs īpašās

grupas pieder Minka (160. lpp.), kas palīdzēja krievu karaspēkam asiņainajā kaujā par Staļingradu; Triksija (169. lpp.), kas kopā ar savu saimnieku pārcieta ieslodzījumu bēdīgi slavenajā Londonas Tauerā; un Tomijs (162. lpp.), kurš pa telefonu izsauca policiju, kad viņa saimnieks izkrita no ratiņkrēsla.

Visi šie un pārējie kaķi, kas aprakstīti šajā grāmatā, lielākā vai mazākā mērā mainījuši pasaules vēsturi. Viņu vienaldzība un nevērība pret saviem sasniegumiem var kalpot par paraugu uzpūtīgiem cilvēkiem, kas mēdz sacelt krietni lielāku troksni par daudz mazākiem veikumiem.

”

TIBLZS kaķis, KURŠ IZNĪCINĀJA VESELU SUGU

Kaķiem piemīt visiem labi zināmas spējas iznīcināt peles, žurkas un putnus. Taču neviens kaķis civilizācijas vēsturē nav bijis tik nevaldāmi asinskārs kā vienkāršā bākas sarga mīlulis, vārdā Tiblzs. Zinātnes vēsturē viņš ir kļuvis slavens (vai, precīzāk, bēdīgi slavens) kā vienīgais dzīvnieks, kas viens pats iznīcinājis veselu sugu.

Šī nelaimīgā suga bija Jaunzēlandes žubīte. Visādā ziņā neparasts putns, taču pavisam nekaitīgs. Ta kā sākotnēji šajā pasaules nostūrī nebija peļu, žubīte pielāgojās šai ekoloģiskajai nišai. Zaudējusi spēju lidot un sarāvusies grauzēja izmērā, tā vadīja savas dienas, lielā ātrumā skraidot pa krūmājiem. Taču, kaut arī žubīte bija zaudējusi spēju lidot, tā aizvien dziedāja.

Reiz šis trauslais, muzikālais un pelei līdzīgais putniņš mājoja visā Jaunzēlandē. Taču, kad uz šo valsti atkuģoja Klusā okeāna dienviddaļas salu iedzīvotāji, viņiem līdzi atbrauca arī žurkas, kas ātri vien pārņēma vietējo ekosistēmu.

Spēcīgo un nežēlīgo plēsoņu pēkšņā uzbrukuma priekšā žubītes bija pilnīgi bezpalīdzīgas, un to skaits strauji saruka. Žubīšu pēdējais patvērums, kurā

nebija žurku, bija Stīverrsa sala klinšu strēle; aptuveni pusotra kvadrātkilometra platībā pie Jaunzēlandes ziemeļu krasta.

la tas bija līdz 1894. gadam, kad Stīvensa salā tika uzbūvēta bāka. Tas sargs Deivids Laiols sev līdzi atveda kaķi Tiblzu. Var tikai iedomāties kaķa sajūsmu, atklājot, ka pa salu skraida nelidojoši putniņi kumosa lielumā. Skaidrs, ka Tiblzs uzreiz

ķērās pie darba un ķēra mazos radījumus, kur vien atrada.

Par Tiblza jauno aizraušanos saimnieks sāka satraukties brīdī, kad kaķis atstiepa mājās vairāk nekā duci upuru, no kuriem visi bija beigti vai tuvu nāvei. Dažus Laiols paturēja, un savu īpatnību dēļ tie nonāca ornitologu rokās. 1895. gadā par mazo putniņu uzzināja visa zinātnes pasaule, un tam tika piešķirts latīniskais nosaukums Xenicus lyalli. Gandrīz ar to pašu elpas vilcienu Jaunzēlandes žubīte tika pasludināta par izmirušu putnu sugu.

Žurku varzas aizsākto ekoloģiskās sistēmas iznīcināšanu ironiskā kārtā pabeidza viens kaķis. Ne bākas sargam, ne arī kādam citam neienāca prātā, ka, ņemot vērā Jaunzēlandes žubītes unikālo un trauslo dabu, būtu labi padarīt Tiblzu par istabas kaķi.

SNIEDZIŅŠ kaĶis, kurŠ NOTVĒRA SLEPKAVU

Duglass Bīmišs domāja, ka pēc slepkavības licis cauri sveikā. Un droši vien tā arī notiktu, ja viņa paša kaķis nebūtu sagādājis lietiskos pierādījumus.

1994. gadā Kanādas varas iestādes Prinča Edvarda salā atrada seklā kapā apraktu Šērlijas Dūgejas līķi. Šo lietu uzticēja izmeklēt Kanādas Karaliskajai jātnieku policijai. īpašu uzmanību policisti pievērsa asinīs izmirkušajai ādas jakai, kas bija ielikta plastmasas maisiņā un aprakta blakus līķim. Diemžēl tās bija Dūgejas asinis, un tās nevarēja izmantot, lai salīdzinātu DNS paraugus ar aizdomās turamo DNS. Taču tiesu medicīnas eksperti atklāja vēl kaut ko: divdesmit septiņas baltu matu šķiedras, kas, kā atklājās pēc sīkākas izmeklēšanas, piederēja kaķim. Policija atcerējās, ka netālu no kapa vietas kopā ar saviem vecākiem dzīvo Sērlijas bijušais civilvīrs Bīmišs un ģimenei pieder balts kaķis, vārdā Sniedziņš.

Policija noņēma Sniedziņa asins paraugu, cerot salīdzināt to ar matu šķiedru DNS. Taču drīz vien kriminālistikas eksperti sastapās ar jaunu problēmu: nekad agrāk neviens neko tādu nebija darījis. Pēc vairākiem zvaniem varas iestādes atrada, iespējams, vienīgos cilvēkus visā pasaulē, kas varētu palīdzēt, Nacionālā vēža institūta genomu dažādības laboratorijas pētnieku komandu Frederikā Mērilendas štatā. Šie pētnieki veidoja kaķa genoma karti.

Zinātnieki nekad agrāk nebija piedalījušies kriminālizmeklēšanā (tādas lietas parasti notiek tikai filmās), un viņi bija nopietni jāpārliecina. Taču, piekrituši sadarboties, zinātnieki ātri vien noteica uz jakas atrasto matu ģenētisko kodu un secināja, ka tas sakrīt ar Sniedziņa asins paraugu. Balstoties uz šo pierādījumu un zinātnieku liecību, Bīmišu notiesāja par slepkavību un iesēdināja cietumā. Tiesas lēmums kļuva par precedentu kaķa DNS izmantošanai noziedznieku pieķeršanā, l'ēc tam ASV Tieslietu departaments piešķīra 265 000 dolāru lielu finansējumu Nacionālās Kaķu ģenētiskās datubāzes izveidei. Šī nauda palīdzēja attīstīt tehnoloģiju, ko izmanto tiesu medicīnas laboratorijas visā pasaulē, lai konstatētu, kuram mājdzīvniekam pieder nozieguma vietā atrastās spalvas. Pateicoties Sniedziņam, kriminālnoziedzniekus (no kuriem aptuveni trešdaļai ir kaķi) var notvert, ja tos nodod viņu pūkainie mīluļi.

MACEKS kaĶis, KAS TUMSĀ SPĪDĒJA

Fiziķis, elektroinženieris un izgudrotājs Nikola Tesla tiek uzskatīts par vienu no visu laiku ražīgākajiem un mīklainākajiem ģēnijiem. Viņš ne tikai izgudroja sistēmas, kas lika pamatu pasaules elektrifikācijai, bet arī spēra pirmos soļus radio izveidē. Starp vēl futūristiskākiem Nikolas Teslas projektiem jāmin aparāts saziņai ar ārpuszetnes civilizācijām, transporta līdzekļi ar tālvadības pulti un pat mēģinājums atspēkot Einšteina vienotā lauka teoriju.

Diezgan pārsteidzošas lietas, ņemot vērā, ka šis serbu izcelsmes zinātnieks dzimis 1853. gadā.

Viņš noteikti dzīvoja savam laikam pa priekšu. Kad 1943. gadā Tesla, kas jau sen bija kļuvis par ASV pilsoni, tika atrasts miris kādā Ņujorkas viesnīcas istabiņā (tolaik viņam bija astoņdesmit seši gadi), zinātnieka mājās pēkšņi ieradās FIB, savāca visus viņa dokumentus un aizzīmogoja noslepenotā mapē. Baumoja, ka pēdējos gados izcilais zinātnieks darbojies ap "nāves stariem". Varas iestādes nevarēja atļauties šīm baumām neticēt. Jau jaunībā Teslu interesēja viss nezinamais, un šo interesi viņā radīja kaķis, Tesla uzauga vientuļā

fermā tagadējās Horvātijas teritorijā. Bērnībā viņa iemīļotais biedrs bija liels kaķis, vārdā Mačeks (tulkojumā no serbu valodas tas nozīmē "runcis"). Tesla apgalvoja, ka viņa četrkājainais draugs esot "visjaukākais no visiem pasaules kaķiem", un visur devās kopā ar viņu.

Triju gadu vecumā Tesla nejuta nekādu īpašu interesi par zinātni. Taču kādā ļoti aukstā un sausā ziemas dienā atmosfērā uzkrājās milzīgs statiskās elektrības lādiņš. Cilvēki, kas gāja pa sniegu, atstāja mirdzošus pēdu nospiedumus, savukārt sniega pikas, mestas pret sienu vai kokiem, uzsprāga kā uguņošanā.

Tomēr tas nebija nekas salīdzināmā ar to, kas notika ar Mačeku. "Vakara krēslā, glāstot Mačeka muguru, es ieraudzīju brīnumu, kas padarīja mani mēmu no pārsteiguma," Tesla vēlāk rakstīja. "Mačeka mugura spīdēja, un mana roka radīja dzirksteļu birumu. Dzirksteles sprāga ar tādu troksni, ka tās varēja sadzirdēt visā mājā." Vēl interesantāk Teslam šķita tas, ka, staigājot pa tumšajām istabām, kaķis nedaudz spīdēja.

Šis skats rosināja zēna iztēli un aizsāka viņa centienus izprast elektrību centienus, kas turpinājās visa Teslas mūža garumā. Ir cilvēki, kas apgalvo, ka Tesla ar savu darbu padarīja iespējamu 20. gadsimtu. Ja tā, tad pasaule ir parādā arī Mačekam, kurš Teslu iedvesmoja.

KAZENE. manČkinu KARALIENE

Dažu sugu kaķi dižojas ar garām spalvām, citi ar īsām, vēl daži ar to, ka tiem spalvu nav vispār. Vieni kaķi ir lokani un sportiski, citi plecīgi un lēnīgi. Kaķu mīļotāji labprāt pieņem visas šīs atšķirības, izņemot vienu. 1990. gadu sākumā kaķu audzētāju kopienu pāršalc a vēsts par jaunu kaķu sugu ar ļoti īsām kājām. Šo sugu nosauca par mančkiniem, un nav šaubu, ka tie ir pasaules pretrunīgāk vērtētie kaķi.

Mačkinu epopeja aizsākās 1983. gadā Luiziānas štata pilsētā Reivilā. Kāda sieviete, vārdā Sandra Hočenedēla, ieraudzīja divus kaķus, kas, slēpjoties zem pikapa, centās aizbēgt no buldoga. Abas kaķenes bija grūsnas, un tām bija neparasti īsas kājas, kuru dēļ kaķenes izskatījās pēc seska un takša krustojuma. Pelēko kaķenīti Hočenedēla nosauca par Melleni un atdeva citiem. Melno viņa nosauca par Kazeni un paturēja sev.

Drīz vien Kazenei piedzima kaķēni, un metienā bija arī kaķēns ar īsām kājām. Hočenedēla nosauca to par Tulūzu un atdeva savai draudzenei Kejai Lafransai no Monro pilsētas Luiziānas štatā. Tur Tulūzs entuziastiski nodarbojās ar vietējā genofonda papildināšanu. Drīz vien pa Lafransas īpašumu klaiņoja daudz īskājainu kaķu un kaķēnu. Abas sievietes aizveda tos pie Starptautiskās kaķu asociācijas (The International Cat Association, TICA) ģenētikas komitejas vadītājas Dr, Solveigas Flēgeres, lai noskaidrotu, kāda ir mazo radījumu veselība. Speciāliste atzina mančkinus par fiziski veseliem.

Interesanti, ka šāda veida mutācija notiek regulāri. 20. gadsimta gaitā par īskājainiem kaķiem varēja dzirdēt visā pasaulē no Krievijas un Vācijas līdz pat Lielbritānijai. Taču ne visi to vērtēja pozitīvi. Ilgus gadus mančkinu audzētājiem bija liegta dalība kaķu izstādēs un kaķu audzētāju organizācijās, jo daudzi uzskatīja, ka mančkiniem ir neveselīga ģenētiska novirze. Bieži vien izskanēja tādi vārdi kā izdzimteņi un pretekļi. Reizēm mančkinu īpašniekus konkursos diskvalificēja. Kad 1995. gadā Starptautiskā kaķu asociācija Kazenes pēcnācējus beidzot atzina par jaunu sugu, kāds kaķu izstāžu tiesnesis veterāns protestējot atkāpās no saviem pienākumiem, nosaucot šos kaķus par "apvainojumu ikvienam audzētājam, kuram nav sveša ētika".

Par spīti strīdiem vai, iespējams, tieši pateicoties tiem, mančkini kļuvuši slaveni visā pasaulē. Pieprasījums pēc mančkinu kaķēniem turpina augt, un daži no tiem maksā vairākus tūkstošus dolāru. Viss tikai nabaga Kazenes dēļ! Viņa bija kaķis, kas iet, kur pašam tīk, un kādu dienu vienkārši pazuda no Hočenedēlas mājas, pat nenojauzdama, ka ir dibinājusi veselu dinastiju.

F. D. Č. VILARDS kaĶis, kurŠ iemĀcīja mums fiziku

Reti kurš var sacensties ar akadēmiskajiem sasniegumiem, kas tiek piedēvēti kādam siāmietim Fēlisam Domestikusam Česteram (F. I). C.) Vilardam. Viņš apliecinājis savas prāta spējas, kopā ar savu saimnieku profesoru Džeku II. Heteringtonu sarakstot divus pētnieciskos darbus fizikā.

Savu unikālo vietu zinātnes vēsturē Vilards ieguva kādas tehniskas problēmas dēļ. Heteringtons pirms raksta nodošanas lūdza kādu kolēģi to pārlasīt un izrediģēt. Kolēģis norādīja: tā kā Heteringtons ir vienīgais autors, rakstu nevar publicēt, līdz visā rakstā izmantotais "mēs" nav nomainīts uz "es". Mūsdienās tas būtu viegli izdarāms, izmantojot datora funkciju "meklēt un aizstāt". Taču bija tālais 1975. gads, un Heteringtonam vietniekvārda labošanai būtu jāvelta vairākas dienas.

Tāpēc viņš atrada līdzstrādnieku. Titullapā tika norādīts otrs raksta autors F. I). C. Vilards, un, iekļaujoties visos termiņos, raksts tika publicēts laikrakstā Physical Revieui Letters. Rakstu uzņēma tik atzinīgi, ka 1980. gadā I leteringtons iepazīstināja savus kolēģus zinātniekus atvēl vienu darbu, kā vienīgo autoru norādot savu kaķi. Šī blēdīšanās nāca gaismā, kad kāds Heteringtona biroja apmeklētājs, uzzinot par zinātnieka prombūtni, lūclza, vai varētu satikties ar Vilardu.

SERA IZAKA NŪTONA KAKIS. kaĶu durtiŅu iedvesmotĀjs

Fiziķis sers Izaks Ņūtons bija viens no izcilākajiem matemātiķiem un teorētiķiem pasaules vēsturē. Savas dzīves laikā viņš deva lielu ieguldījumu zinātnē, izstrādājot debesu mehānikas likumus un matemātisko analīzi, kā arī veicot dažādus jaunatklājumus no gaismas spektra raksturojuma līdz pat skaņas ātruma pētījumiem. Taču likai nedaudzi zina, ka Ņūtons mīlēja dzīvniekus un ka reizēm daudzie mājdzīvnieki spēja novest zinātnieku līdz ārprātam. Piemēram, reiz Ņūtons piedzīvoja nervu sabrukumu, kad viņa mīļotais suns apgāza uz galda sveci, sadedzinot nozīmīga pētījuma piezīmes.

Zinātnieka saskarsme ar kādu kaitinošu kaķi beidzās veiksmīgāk. Visi pasaules kaķi (un, starp citu, arī suņi) ir mūžīgu pateicību parādā nepārspējamam Ņūtona kaķim, kura vārds ir vēsturei zudis. Kā vēsta leģenda, kaķis pastāvīgi pārtrauca Ņūtonu ar prasību tikt iekšā un atkal ārā no mājas. Nokaitinātais zinātnieks drīz vien izdomāja risinājumu mājdzīvnieku durtiņas. Šodien ikvienam kaķim, kuram dota brīnišķīgā iespēja iekļūt mājā un iziet no tās, netraucējot savus saimniekus, jāpateicas Ņūtonam (un viņa nenogurstošajam aizbilstamajam).

TISI. KAĶIS, KURŠ SPĒJA PAREDZĒT LĒKMES

Ja kaķu personība nebūtu tik ekscentriska un neatkarīga, viņi varētu izcili veikt visdažādākos darbus, ko parasti dara palīgsuņi. Būdami vērīgi un jutīgi pret visniecīgākajām izmaiņām savā apkārtnē, kaķi varētu būt lieliski aprūpētāji. Taču līdz šim viņi šādam aicinājumam ir pagriezuši muguru.

Visi, izņemot vienu.

Šis kaķis ir Tīsī, un viņš kļuvis slavens visā pasaulē, pateicoties savai pārdabiskajai spējai paredzēt epilepsijas lēkmes spējai, kas atviegloja viņa pateicīgā saimnieka ciešanas. Ironiskā kārtā šis angļu kaķis savulaik bija stipri cietis no cilvēka rokas: kopā ar brāļiem llsī tika iebāzts kastē un iemests upē. Par laimi, kaķis tika izglābts un aizvests uz patversmi, kur viņu iemīļoja kāds vīrs no Šefīldas Maikls Edmondss, kurš cieta no ārkārtīgi bīstama un neparedzama epilepsijas veida. Šī slimība izraisa pēkšņas, spēcīgas lēkmes, kas uznāk bez brīdinājuma. Problēma bija tik nopietna, ka Edmondss nevarēja pamest māju bez pavadoņa, baidoties, ka neparedzētā laikā vai vietā viņam atkal uznāks lēkme.

Edmondsa jaunais kaķis sniedza palīdzību, kam bija dzīvībai būtiska nozīme, llsī izrādīja milzīgu interesi par savu jauno saimnieku īpaši brīdī, kad Edmondsam tuvojās lēkme. Tas bija ļoti nozīmīgi, jo pirms lēkmes nebija nekādu redzamu simptomu. Vismaz ne tādu, ko varētu noteikt cilvēks. "Mēs ievērojām, ka pirms lēkmes llsī sāk blenzt uz manu patēvu un tad skrien pie mātes, lai ziņotu, ka kaut kas nav labi, tādējādi darbojoties kā brīdinājuma signāls," televīzijai HHC teica Edmondsa pameita Samanta Leidlere. "Kad ierodas ātrā palīdzība, "I"īsī nepamet Maiklu, līdz viņš nav atguvis samaņu. Kaķa brīdinājumi mūsu ģimenei ir nenovērtējama palīdzība."

Kaķa uzvedība bija tik negaidīta, ka pagāja laiks, līdz ģimenes locekļi sasaistīja "ITsī uzkrītošo skatīšanos uz saimnieku un Edmondsa epilepsijas lēkmes, liet, tiklīdz šī saistība kļuva skaidra, kaķa slava gāja plašumā. 2006. gadā viņu nominēja prestižajai balvai Gada kaķis glābējs visai ievērojams sasniegums kaķim, kas reiz burtiski izmests ārā, vai ne?

KK kaĶis-klons

Šis radījums ar interesanto vārdu kļuva slavens ar to, ka ir visunikālākais un visneunikālākais kaķis vienlaikus. KK (saīsinājums no "Kopētais kaķis") piedzima 2001. gada beigās un uzreiz nokļuva visu uzmanības centrā kā pasaulē pirmais klonētais kaķis.

Melnbaltrudais kaķēns radās pētījumu programmā, kas sākotnēji tika izveidota suņu klonēšanai. 1997. gadā uzņēmējs miljonārs Džons Spērlings piešķīra aptuveni 4 miljonus ASV dolāru, lai pētnieki radītu aizvietotāju viņa mīļotajai kvaukšķei Misijai. Vairākus gadus strādājuši pie projekta, kas vēlāk tika nodēvēts par Misijdubultošanas projektu, Teksasas Lauksaimniecības un mehānikas universitātes zinātnieki uzzināja vienu būtisku faktu par suņu klonēšanu: tas ir sarežģīti. Turpretī klonēt kaķus ir salīdzinoši vieglāk.

Tas gan jāsaka ar uzsvaru uz vārdu "salīdzinoši". Pirms tika izveidots KK, zinātnieku grupa piedzīvoja 87 neveiksmes. 2000. gadā Spērlings kopā ar domubiedriem nodibināja uzņēmumu, kas piedāvā klonēšanas pakalpojumus sērojošajiem mājdzīvnieku īpašniekiem, kuri vēlas iegūt aizsaulē aizgājušo draugu kopiju un ir ar mieru maksāt par to piecciparu summu.

Šķiet, pēc KK piedzimšanas uzņēmuma biznesa modelis ieguva likumīgu spēku. Turīgie kaķu īpašnieki, zaudējuši savus mājdzīvniekus, tagad varēja vērsties pie uzņēmuma, kura nosaukums Genetic Savings ('.lane ("Ģenētiskie uzkrājumi un kloni") atgādināja vecu fantastikas seriālu. Uzņēmums pielāgoja savus mērķus, orientējoties uz masu produkciju. Tālredzīgi klienti varēja noglabāt sava vēl dzīvā kaķa DNS Mājdzīvnieku bankā, lai vēlāk izmantotu to Nine Lives Extravaganza klonēšanas programmā. Kad mājdzīvnieks devās 11/ citiem medību laukiem, zinātnieki uzņēmuma modernajā laboratorijā Medisonā Viskonsinas štatā varēja izmantot šo ģenētisko informāciju, lai radītu embriju, kuru iznēsāja kaķene-surogātmāte.

Vai šādam brīnumam iespējams noteikt cenu? Patiesībā jā. Kaķu īpašnieki var noguldīt Mājdzīvnieku bankā depozītu aptuveni 1000 ASV dolāru apmērā un par aptuveni 32 000 ASV dolāru tikt pie sava kaķēna kopijas.

"Ģenētisko uzkrājumu un klonu" atbalstītājiem par nelaimi, nebija daudz tādu cilvēku, kas vēlētos iegūt savu četrkājaino aizgājēju kopijas, un 2006. gada beigās uzņēmumu nācās slēgt. Interesanti: lai gan uzņēmums tirgoja klonus, nebija garantijas, ka radītais kaķis būs precīza oriģināla kopija. Šķiet, dabai netīk atkārtoties. Kaut arī uzņēmuma izveidotajiem kloniem bija tāds pats ģenētiskais kods kā oriģinālajiem dzīvniekiem, vides faktori reizēm ieviesa nelielas (un nebūt ne tik nelielas) izmaiņas. Piemēram, lai gan KK ir precīza sava

DNS donora (trīskrāsu kaķenītes Varavīksnes) ģenētiskā kopija, viņas spalva ir citā krāsā.

AKUSTISKAIS KAĶĒNS . kaĶis, kuru cip pĀrvĒrta par NOKLAUSĪŠANĀS IERĪCI

Noslēpumainā spiegošanas pasaule savus ziedu laikus piedzīvoja Aukstā kara tumšākajās dienās. Padomju Savienībai un Rietumiem cīnoties par militāro un ekonomisko pārākumu, neviens informācijas iegūšanas plāns nešķita pārāk nepārdomāts vai vieglprātīgs, ja vien pastāvēja kaut pavisam neliela iespēja iegūt būtisku informāciju.

Taču pat šo šausmīgo laiku kontekstā CIP plāns pārvērst klaiņojošu kaķi par elektronisku informācijas ieguves platformu skan visai… teiksim tā traki.

Sabiedrība par projektu uzzināja 2001. gadā, kad tas tika pieminēts starp citiem nopietni cenzētiem dokumentiem, kurus CIP Zinātnes un tehnoloģiju direktorāts bija svītrojis no slepeniem sarakstiem. Kā vēsta zinātāji, 20. gs. 60. gados izstrādātais plāns bija aprīkot kaķus ar noklausīšanās ierīcēm, lai tie varētu slepus noklausīties sarunas. Prototipam, vārdā Akustiskais kaķēns, lika ķirurģiski implantēti mikrofoni, baterijas un radiouztvērējs, kura antena iestiepās dzīvnieka astē. Taču 16 miljonus ASV dolāru vērtais projekts negaidīti beidzās, īsti pat nesācies. Bioniskais kaķis izmēģinājuma nolūkos lika izlaists netālu no parka, un tajā pašā brīdī to nobrauca taksometrs.

Mazajai nabaga radībai tā bija žēlsirdīga nāve. Iespējams, Dievs, Māte Daba vai vienkārši liktenis saprata, ka kāds idiotu bars ir aizskāris viselegantāko dabas veidojumu, un nolēma iejaukties.

OLBOLS kaĶis, KURŠ ROTAĻĀJĀS AR GORILLU

Agrāk zinātnieki uzskatīja, ka spēja izgatavot un izmantot darbarīkus piemīt tikai cilvēkiem. Tagad viņi ir sapratuši, ka šo triku var apgūt arī citi radījumi, sākot ar šimpanzēm un beidzot ar atsevišķām putnu sugām. Tādā gadījumā rodas jautājums vai vispār pastāv kādi uzvedības modeļi, kas atšķir mūs no "zemākiem" dzīvniekiem? Iespējams, unikālus mūs padara tieksme turēt citas sugas kā mājdzīvniekus.

Taču varbūt arī šī tieksme nav necik unikāla.

Ja spriež pēc gorillas Koko uzvedības, arī pārējās radības ilgojas pēc citu dzīvnieku sabiedrības. 1976. gadā dzimusī un Kalifornijas štata pilsētā Vudsaidā dzīvojošā gorilla visā pasaulē kļuvusi slavena ar savu spēju "runāt". Zinātnieki, kas aprūpē Koko, apgalvo, ka gorilla apguvusi vairāk nekā 1000 amerikāņu zīmju valodas simbolu un izmanto tos, lai pastāstītu par visu gan savām fiziskajām vajadzībām, gan garastāvokli.

Stāsta, ka 1984. gadā Koko saviem kopējiem darījusi zināmu, ka dzimšanas dienā vēlētos kaķīti. Drīz pēc tam viņai tika atnesti vairāki pamesti kaķēni. Rūpīgi apskatījusi visus kaķēnus, gorilla izvēlējās pelēku runcīti bez astes un nosauca to par Olbolu. Lai gan Koko bija daudz lielāka un stiprāka par savu trauslo aizbilstamo, viņa izturējās pret to ar lielu maigumu. Olbols tika glāstīts, skūpstīts, un Koko atļāva viņam jāt uz savas muguras, kā to parasti dara gorillas mazuļi.

Diemžēl 1984. gada decembrī Olbols izbēga no nožogotās teritorijas un viņu nobrauca mašīna. Koko sēras bija neremdināmas. Viņa raudāja vairākas dienas un zīmju valodā centās izteikt savu zaudējumu kopējiem. Kad kāds jautāja, kas noticis ar viņas mīluli, Koko atbildēja ar zīmi "gulēt kaķis". Un, kad viņai rādīja attēlu ar kaķēnu, kas izskatījās pēc Olbola, viņa atbildēja ar zīmi "raudāt, bēdīgs, drūms skatiens".

Vai gorilla tiešām spēj sazināties ar kādas valodas palīdzību? Varbūt, bet varbūt arī ne. Daži zinātnieki nav pārliecināti, vai Koko tiešām saprot, ko dara, vai arī aprūpētāji vienkārši interpretē viņas vārdus sev vēlamā veidā. Taču apstrīdēt gorillas reakciju uz mazā drauga nāvi ir grūtāk. Varbūt Koko spēj, varbūt nespēj ar zīmēm parādīt vārdu "skumjas", taču viņa noteikti spēj tās izjust.

SREDINGERA KAKIS . vismĪklainĀkais kaĶis MŪSU (UN JEBKURĀ CITĀ) VISUMĀ

Jau vairāk nekā gadsimtu fiziķi ir centušies izprast kvantu mehāniku likumus, kas nosaka subatomu daļiņu uzvedību. Šīs zināšanas ir būtiskas daudzās jomās no atomfizikas un datorzinātnes līdz pat gēnu inženierijai. Taču tās ir arī tracinošas, jo šo neticami sīko daļiņu uzvedība nebūt nav tāda, ko vidusmēra cilvēks uzskatītu par normālu vai vismaz racionālu.

Viena no neskaidrākajām problēmām ir tā, ka "lielo" Visumu var attēlot, liekot lietā matemātiskas formulas un izveidojot planētu un zvaigžņu karti, taču subatomu pasaules uzvedība nav tik vienkārši paredzama. Piemēram, kad elektrons riņķo ap atoma kodolu, fiziski nav iespējams noteikt ne precīzu tā atrašanās vietu, ne inerci. Vienkāršiem vārdiem sakot, tas nozīmē, ka visu mūsu pasauli veido lietas, ko mēs īsti nepazīstam.

Gudrie prāti ir iztērējuši lērumu krīta un noklājuši neskaitāmas tāfeles, cenšoties izprast niecīgā kvantu visuma darbības saistību ar mūsu "īsto" pasauli. 1934. gadā fiziķis Ervīns Šrēdingers centāS rilustrēt šo sarežģīto jautājumu, izmantojot kaut ko tik neparastu kā iedomātu kaķi.

Šrēdingers veica domu eksperimentu, kurā izmantoja atoma kodolu, lai spēlētu krievu ruleti ar iedomātu kaķi. Rakstā, kas tika publicēts vācu žurnālā "Dabaszinātnes" (Natunvissenschafteri), Srēdingers apcerēja, kas notiktu, ja aizzīmogotā kastē ievietotu kaķi un indīgas gāzes kapsulu, kura savienota ar radioaktīva atoma kodolu. Kodolam ir tieši 50 % liela iespēja sabrukt stundas laikā. Ja tas sabruks, iedarbosies mehānisms, kas pāršķels gāzes kapsulu, un kaķis būs pagalam. Ja tas nesabruks, kapsula neatvērsies un kaķis izdzīvos.

Un te nu sākas dīvainības. Saskaņā ar mūsu zināšanām par kvantu mehāniku subatomu daļiņas (piemēram, kodols) var vienlaicīgi pastāvēt vairākos stāvokļos, līdz uz tām iedarbojas kāds ārējs stimuls. Kvantu fizikas pasaulē to var panākt pat vienkārša novērošana. Citiem vārdiem, kāda skatiens var likt kodolam pārtraukt kustēties starp vairākiem stāvokļiem un nostāties noteiktā vietā, tādējādi novērotājs, pēc stundas atverot kasti, atrastu dzīvu vai mirušu kaķi.

Taču kas notiek kastē, pirms cilvēks ar savu skatienu liek kodolam kustēties tādā vai citādā virzienā? Saskaņā ar dažiem kvantu teorijas skaidrojumiem šajā krēslas zonā abas lietas notiek vienlaikus. Kodols vienlaikus ir sabrucis un nesabrucis, un kaķis vienlaikus ir dzīvs un

miris. Turklāt daži liziķi apgalvo, ka tad, kad kaste beidzot tiek atvērta, mēs ieraugām, ka abas alternatīvas turpinās. Laiks un telpa sašķeļas, un rodas divi atsevišķi Visumi vienā kaķis ir dzīvs, un otrā tas ir miris.

Nav nekāds brīnums, ka Srēdingera noslēpumainais kaķis kļuvis slavens skolotu ļaužu aprindās. Atsauces uz to regulāri parādās zinātniskās fantastikas filmās un televīzijas seriālos, piemēram, "Dr. Who" un "Futurama". Vairāki rakstnieki, piemēram, Ursula K. le Gvina un Roberts A. Heinleins, pieminējuši šo kaķi savās grāmatās.

Kas tik nav jāpiedzīvo šim neeksistējošajam dzīvniekam! Taču viņa fani var mierināt sevi ar domu: lai gan Srēdingera kaķis neeksistē šajā laikā un telpā, iespējams, tas dzīvo kādā citā kvantu pārvaldītā Multivisuma daļiņā.

CITI IEVĒROJAMI KAĶI

…

PIRMAIS ZINĀMAIS PIERADINĀTAIS KAĶIS -

to kāds franču arheologs atklāja 9500 gadus vecā kapā Kipras salā. Blakus dzīvnieka pēdējai guļvietai atrodas (tā vismaz varētu domāt) viņa saimnieka kaps.

DOKTORA VELNI tā tika dēvēti melnie kaķi, kuru īpašnieks bija 18. gs. Londonas šarlatāns Gustavuss Katerfelto, kas krāpa lētticīgos, rādot "zinātniskus brīnumus". Patiesībā tie bija, piemēram, elementāri triki ar elektrību. Katerfelto izmantoja statisko elektrību, kas uzkrājās kaķu kažokā, lai pavisam burtiskā nozīmē piešķirtu savam priekšnesumam dzirkstelīti.

SIZĪ fizika un teologa Dr. Alberta Sveicera mīļotā kaķene. Ja Sizī aizmiga uz Sveicera kreisās rokas, viņš to nekustināja, līdz kaķene pati sadomāja doties prom.

TAMA šo kaķi 2000. gadā radīja japāņu korporācija Omron. Tas bija pirmais masu produkcijas robotskaķis. Ar spiediena sensoru palīdzību kaķis atpazina glāstus un reaģēja uz tiem.

HIPOALERĢISKAIS KAĶIS Sandjego uzņēmums Allerca nesen radījis kaķu šķirni, kas ir ģenētiski pārveidota, abslābēiot alerģiskās vielas broteīna sekrēciju.

..

NEDZEMS pirmais KAĶIS AR VĀRDU

Tiek uzskatīts, ka mājas kaķi ir cēlušies no Āfrikas savvaļas kaķiem svītrainiem radījumiem ar latīnisko nosaukumu Felis silvestris libyca -, kas dzīvo Nīlas krastos. Izmisīgi cenšoties aizsargāt grūtā darbā gūtos labības krājumus, pirmie zemkopji noteikti bija sajūsmā, kad netālu no viņu klētīm, meklējot vieglu medījumu, sāka mājot, šie mazie, lokanie plēsoņas. Varbūt zemnieki pat bija tik laimīgi, ka visos iespējamos veidos centās kaķus piesaistīt un rūpējās, lai tiem nekā netrūktu.

Nepagāja ilgs laiks, kad šie savvaļas mednieki tika pilnībā pieradināti un "iefiltrējās" ne vien ēģiptiešu mājās, bet arī kultūrā. Par populāru kulta tēlu kļuva dieviete Rasta, ko mēdza attēlot kā kaķi, un kāda ļaunāka kaķu dieviete, vārdā Sekmeta. Kopumā kaķi tika uzskatīti par dievišķiem vēstnešiem, un nogalināt tos bija tabu. Cilvēkus, kas ko tādu pastrādāja pat ja nejauši -, uz līdzenas vietas nolinčoja saniknots pūlis. Mājas kaķi tika greznoti ar auskariem, deguna riņķiem un dārgām kaklarotām, turklāt, pēc nāves tos bieži vien muinificēja un tiem sarīkoja izšķērdīgas bēres.

Tomēr, lai gan kaķu attēli rotāja visu, sākot no pils sienām un papirusa ruļļiem un beidzot ar rotaslietām, par konkrētiem kaķiem liecību saglabājies pavisam maz. Tiek uzskatīts, ka lielākajai daļai nemaz nebija vārdu. Tos visus sauca par mau, kas, burtiski tulkojot, nozīmē "tas, kurš ņaud".

T ieši tāpēc tik unikāls ir kaķis, kurš dzīvoja un nomira faraona Tutmosa III (1479.-1425. g. pirms Kristus) valdīšanas laikā. Šo kaķi sauca par Nedžemu (tulkojumā šis vārds nozīmē "mīļais" vai, iespējams, "zvaigzne"), un viņš ir pieminēts uz necila ierēdņa Paimra kapeņu sienas apbedījumos ārpus senās pilsētas Tebām.

Nekas vairāk par Nedžemu nav zināms, ja nu vienīgi tas, ka Paimrs viņu noteikti ļoti mīlēja. Žēl, ka ierēdnis nekad neuzzinās, kādu milzīgu pakalpojumu ir izdarījis savam mīlulim. Izvēloties saglabāt sava kaķa vārdu nākamajām paaudzēm, Paimrs padarīja viņu par pirmo kaķi pasaules vēsturē, kuru mēs varam nosaukt vārdā.

MUECA . kaĶis, KURŠ BIJA MUHAMEDA MĪĻĀKAIS DZĪVNIEKS

Kristietība uz kaķiem vienmēr raudzījušies ar aizdomām. Gadsimtu gaitā nabaga radījums ticis apvainots visos iespējamajos noziegumos, sākot ar jaundzimušo elpas zagšanu un beidzot ar kalpošanu sātanam. Taču islamā pastāv pretējs viedoklis. Tur kaķi vērtē tik augstu, ka dzīvniekam pat ir atļauts ieiet mošejā.

Par šo īpašo statusu kaķiem jāpateicas Muecai, pravieša Muhameda dievinātajai kaķenei. Kādu dienu, kad dzīvnieciņš gulēja uz vienas no Muhameda piedurknēm, pravietis izdzirda aicinājumu uz lūgšanām. Lai netraucētu kaķeni, viņš nogrieza tērpam piedurkni. Kad Muhameds atgriezās, Mueca paklanījās savam kungam, un par atbildi Muhameds viņu trīsreiz noglaudīja. Šī svētība nodrošināja kaķim siltu vietiņu aizkapa dzīvē.

Klīst arī nostāsti par to, ka Mueca dusējusi pravietim klēpī, kamēr viņš savās mājās teicis spredikus. Nekur nav minēts, kādai kaķu šķirnei Mueca piederējusi. Taču tas nav atturējis kaķu mīļotājus visā pasaulē piedēvēt Muecai dažādas šķirnes atšķirīgos avotos viņa minēta gan kā īsvilnas svītrainais kaķis, gan kā angoriete un pat abesīniete.

DIKA VITINGTONA KAKIS. KAĶIS, KURŠ UZSĀKA POLITIĶA KARJERU

Londonas Haigeithilā atrodas kaķa statuja, kas tiek dēvēta vienkārši par Dika Vitingtona kaķi. Kā vēsta leģenda, šis kaķis piederēja kādam vīram, vārdā Ričards Vitingtons (1350-1423), kurš četras reizes kļuva par Londonas mēru. Taču diezin vai Vitingtonu kāds atcerētos, ja nebūtu stāstu par viņa brīnišķīgo kaķi kaķi, kura viņam patiesībā, iespējams, nemaz nebija.

Par īsto Diku Vitingtonu saglabājies visai daudz informācijas. Viņš bija sera Viljama Vitingtona jaunākais dēls, un viņa tēvam (llosterā piederēja Pontlejas muiža. Diks Vitingtons kļuva bagāts, tirgojot smalkus audumus, un bija labās attiecībās gan ar karali Ričardu II, gan viņa pēcteci karali Henriju IV. Vitingtons apprecēja Alisi Ficvorenu un, protams, bija Londonas pilsētas mērs. Pēc nāves viņš savu milzīgo bagātību novēlēja labdarībai.

Un tad notika kaut kas dīvains — kaut kas tāds, kas īsto Vitingtonu pārvērta par pasaku varoni. Londonieši izgudroja sava labdara dzīvesstāstu, kura centrā bija uzminiet, kas? kaķis. Senais stāsts par Vitingtonu vēsta par nabadzīgu lauku puisi, kas dodas uz lielpilsētu, lai tur kļūtu slavens. Viņš strādāja pie tirgotāja Ficvorena un iemīlējās viņa meitā Alisē. Vitingtona vienīgais īpašums bija kaķis, kuru viņš iedeva kādam kuģa kapteinim, lūdzot, lai tas ceļojuma laikā kaķi pārdod.

Pēc kāda laika Vitingtons nolēma atgriezties dzimtajā Glosterā. Taču, dodoties garām Haigeithilai, viņš sadzirdēja skanam pilsētas zvanus. Šķita, ka tie saka: "Atgriezies, Vitington, trīskāršais Londonas mēri" Tāpēc viņš devās atpakaļ uz Ficvorena mājām, kur uzzināja, ka kapteinis, kuram viņš bija iedevis savu kaķi, atgriezies ar neticamām ziņām. Kāds ārvalstu monarhs, kura pili bija pārņēmušas žurkas, bija nopircis kaķi, samaksājot par to milzīgu kaudzi zelta. Diks acumirklī kļuva bagāts un apprecēja Alisi, turklāt, kā jau zvani bija pareģojuši, trīs reizes kļuva par Londonas mēru un tad tika ievēlēts uz vēl vienu papildu termiņu.

Šī leģenda bijusi (un joprojām ir) populāra bērnu vidū; tā regulāri liek pārstāstīta grāmatās, lugās un pantomīmās. Diez vai īstajam Vitingtonam būtu kas pret to iebilstams. Kaķis, ar kuru kopā vīrs bauda publikas uzmanību, ir nodrošinājis viņam mūžīgu slavu.

SAGĀDNIEKS . kaĶis, kurŠ medĪja baloŽus, lai PALĪDZĒTU IESLODZĪTAJAM

Visā cilvēces vēsturē politikā valdījis "visu vai neko" princips, kas zaudētājiem lika šķirties no bagātības un dzīves. "Iā gandrīz notika arī ar seru Henriju Vaijatu, kas dzimis 1460. gadā Jorkšīrā Anglijā. Karaļa Ričarda III divu gadu valdīšanas laikā sers Vaijats atbalstīja Ričmondas grāfa Henrija Tjūdora tiesības uz troni un par to lika ieslodzīts Londonas Tauerā, kur nabaga vīrs tika turēts lielā aukstumā, spīdzināts un tik tikko barots.

Taču kādu dienu pa kameras restoto logu ielīda kaķis un iepazinās ar novārgušo telpas iemītnieku. Laimīgs, ka viņam beidzot uzradusies sabiedrība, Vaijats kaķi glāstīja un visādi slavēja. Abi sadraudzējās, un drīz vien klaidonīgais kaķis ķērās pie sava cilvēciskā biedra dzīvības glābšanas, medījot baložus un stiepjot tos uz Vaijata kameru.

Izsalkušais cietumnieks putnus ar prieku pieņēma un pierunāja vienu no cietuma uzraugiem tos pagatavot. Drīz vien kaķi sāka dēvēt par Vaijata sagādnieku. Kaķa atbalstīts, Vaijats izturēja visas likstas, līdz Henrijs ījūdors gāza Ričardu III no troņa un lika kronēts par Henriju VII. Lieki piebilst, ka cietumnieka izredzes strauji uzlabojās. Viņu atbrīvoja

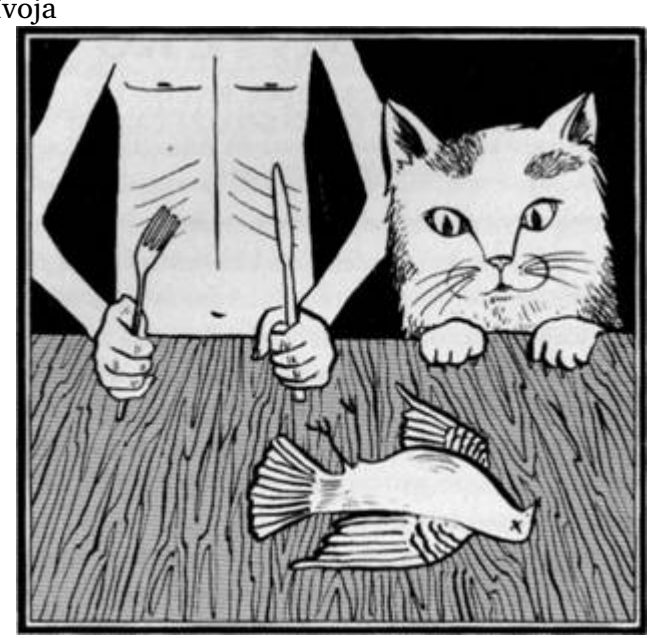

no Tauera, piešķīra bagātību un sera titulu, un viņš nodzīvoja līdz pat astoņdesmit gadu vecumam.

Taču Vaijats nekad neaizmirsa laipnību, ko viņam bija izrādījis Tauera kaķis, kura turpmākais liktenis nav zināms. Gribētos ticēt, ka Vaijats atrada veidu, kā palīdzēt savam labvēlim, jo tā viņš darīja ar gandrīz visiem sastaptajiem kaķiem. "Sers Henrijs turēja kaķus godā, un, iespējams, nav neviena paša attēla, kurā viņam blakus nebūtu redzams kāds kaķis," vēsta ieraksts vēstures grāmatā.

Svētās Jaunavas Marijas un Visu Svēto baznīcā Meidstonā atrodas akmens piemineklis, veltīts Vaijatam, "kuru karaļa Ričarda III valdīšanas laikā ieslodzīja un spīdzināja Tauerā un kuru baroja un aprūpēja kaķis". Šis piemineklis ir sava veida atskaites punkts visai plašajai Vaijatu dzimtai, kas dzīvo gan ASV, gan Kanādā un būtu izzudusi no zemes virsmas, ja nebūtu bijis kāda attapīga kaķa.

MANEKI NEKO vientuļais tempļa kaķis, kurš KĻUVA PAR JAPĀŅU VEIKSMES SIMBOLU

Gandrīz jebkura japāņu veikala, restorāna vai bāra apmeklētājs pie ieejas ieraudzīs nelielu porcelāna kaķa statuju. Multfilmu varonim līdzīgais radījums parasti nedaudz smaida un vienā ķepā tur zelta monētu. Otra ķepa (labā vai kreisā) ir pacelta mājienam. Tas ir slavenais Maneki Neko jeb mājošais kaķis talismans, kurš, kā tiek apgalvots, piesaista bagātību un veiksmi ikvienam, kurš to novieto redzamā vietā. Taču, iespējams, šis radījums nav tikai mitoloģisks tēls. Kā vēsta japāņu leģenda, Maneki Neko prototips ir reāls brūnpelēks kaķis svītrainis, kurš ieaicināja budistu svētnīcā garāmejošu augstmani, tā nesot templim bagātību un slavu.

Notikums tiek atstāstīts dažādi, bet visbiežāk šādi: Japānā Edo periodā (1603-1867) kāds augstmanis brauca garām panīkušam templim, kas atradās netālu no Tokijas. Pie tā viņš ieraudzīja tempļa skolotāja kaķi, kurš, kā augstmanim šķita, viņam māja. Ieintriģēts un, iespējams, mazliet nobijies viņš lika apturēt rikšu un tuvojās kaķim. Tajā mirklī zibens bulta trāpīja tieši tajā vietā, kur viņš nupat bija stāvējis.

Augstmanis uzskatīja, ka šis parastais kaķis ir izglābis viņu no nāves, un apveltīja templi ar zemes īpašumiem un naudu. Pēc vairākiem gadiem, kad kaķis, kurš bija izglābis augstmaņa dzīvību, nomira, vīrs viņam par godu lika radīt pirmo Maneki Neko statueti. Dažās šī nostāsta versijās apgalvots, ka vieta, kurā tas viss notika, bija slavenā Gotoku klostera svētnīca netālu no Tokijas. Varam tikai minēt, vai šis stāsts ir patiess. Taču kaķa statuetes popularitāte japāņu vidū ir neapstrīdama. To ražo miljoniem

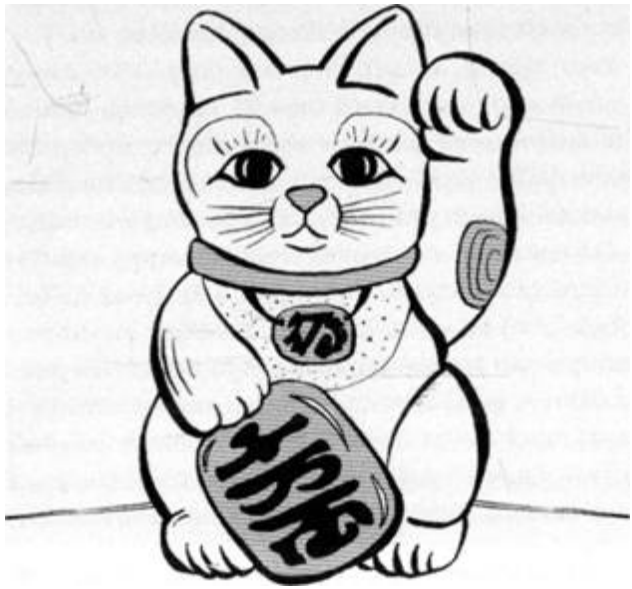

dažādās versijās, sākot no krājkasītēm un beidzot ar automašīnas paneļa rotājumiem. Kaķu īpašnieki tic, ka mājošais kaķis piesaista tiem naudu un veiksmi, tāpat kā kāds svītrainis pirms vairākiem gadu simtiem.

Popkultūras iespaidā šis talismans izplatījies visā pasaulē, un dažkārt tas noticis visai negaidītos veidos. Viens no populārākajiem pokemoniem, vārdā Mjau, ir Maneko Neko multfilmas variants, un arī labi pazīstamais Hello Kitty ir aizdomīgi līdzīgs slavenajam japāņu kaķim, l iek uzskatīts, ka pat Hello Kitty vārds [1] ir atvasināts no mājošā kaķa.

RUTERKINS kaķis, KURU APSŪDZĒJA SLEPKAVĪBĀ

Viduslaikos Eiropas kaķi piedzīvoja vienu no sliktākajiem periodiem šīs sugas vēsturē. Viņi tika uzskatīti par ļaunuma iemiesojumiem un vainoti c iešās attiecībās ar raganām. Garīdznieki kaķus bieži lamāja, un sabiedrības nepatika pret tiem mēdza saasināties tiktāl, ka reizēm dzīvnieki tika pilnībā izskausti no veselām pilsētām.

Viens no šādiem pārspīlētas reakcijas gadījumiem notika 1618. gadā I.inkolnā Anglijā. Vietējie miertiesneši apsūdzēja Džoanu Flaueri un viņas meitas Mārgaretu un Filipi tumšo spēku izmantošanā ar mērķi atriebties saviem darba devējiem Ratlendas grāfam un grāfienei. Par šo sieviešu dusmu iemeslu vēstures lappuses klusē. Toties tiesu medicīnai raksturīgā precizitātē tajās aprakstītas sieviešu (it kā) izmantotās metodes. Saskaņā ar šo sieviešu liecībām, kas, kā jau tajos laikos bija ierasts, tika iegūtas spīdzināšanas un intensīvas pratināšanas rezultātā, Džoanai Flauerei bija pazīstams spoks Ruterkins, kas parādījās melna, draudīga kaķa izskatā. Kaķis tika izmantots lāstu uzlikšanai. Vislabāk Džoanai esot paticis nozagt kāda grāfa ģimenes locekļa cimdus, izvārīt tos, sadurstīt caurumos un tad paberzēt pret

Ruterkina muguru. Kā teikts tiesas sēdes protokolā, šī savādā burvestība bija par iemeslu Ratlendas grāfa dēla lorda Rosa nāvei.

Un ko pretī saņēma šis (it kā) dēmoniskais kaķis? Bez visu triju sieviešu nemirstīgajām dvēselēm viņam lika atļauts pārtikt no Džoanas Flaueres asinīm.

Lorda Rosa nāve un vairākas dīvainas slimības, no kurām cieta citi tuvi ģimenes locekļi, lika Rutlandas grāfa ģimenei domāt, ka Flaueres pret viņiem sazvērējušās. Pārcietušas visus viduslaiku tiesu sistēmā pieejamos "stimulus", sievietes parakstīja atzīšanos. Džoana nomira apcietinājumā, bet viņas meitas sadedzināja uz sārta.

Kas notika ar Ruterkinu? Cerams, ka viņam pietika prāta aizlasīties uz kādu citu vietu. Viņa sugu nomelnoja visa kristīgā pasaule, tā arī nedodot nelaimīgajam kaķim iespēju aizstāvēties, Pat mūsdienāspēcapgaismības laikmetā viņa pēctečiem tiek celta neslava, sākot ar Helovīna dienas kartiņām un beidzot ar lētām šausmu videofilmām. Pavisam noteikti var apgalvot, ka mūsdienu pasaulē dzīvojošie melnie kaķi ar vienu ķepu atrodas tumšajos viduslaikos.

SINHS . leĢendĀrais KAĶIS, KURŠ KĻUVA PAR PIRMO BIRMAS KAĶI

Tikai dažām kaķu šķirnēm ir (ik raiba (precīzāk vardarbīga) vēsture kā birmiešiem. Šim elegantajam, izteiksmīgajam garspalvainajam kaķim par savu esamību jāpateicas diviem briesmīgiem kaķiem, no kuriem viens ir leģendārs, bet otrs pavisam reāls.

Pirmais kaķis, vārdā Sinhs, domājams, bija viens no simtiem dzeltenacaino balto kaķu, kuri dzīvoja Lao Tsuna templī Mjanmā (agrākajā Birmā). Šeit Dienvidaustrumu Āzijas khmeri pielūdza zilacaino zelta dievieti, kas pārrauga dvēseļu pāreju no viena esības stāvokļa nākamajā. Sinhs bija svētnīcas galvenā mūka Munha mīlulis.

Kādu nakti templī iekļuva uzbrucēji un nāvējoši ievainoja Munhu. Kad mūks, jau būdams tuvu nāvei, gulēja zemē, Sinhs uzlika savas ķepas uz saimnieka krūtīm un pavērsās pret dievietes zelta statuju. Pēkšņi viņa baltais kažoks kļuva zeltains un viņa dzeltenās acis safīrzilas. Kaķa ķepas kļuva brūnas kā zeme, bet vietās, kur tās skāra priestera ķermeni, sniegbaltas, simbolizējot šķīstumu. Drīz vien arī visus pārējos templa kaķus piemeklēja līdzīgas pārvērtības.

Sinhs, kurš bija uzņēmis sevī Munha dvēseli, palika stāvam dievietes statujas priekšā, neatraujot no tās acis. Viņš nomira pēc septiņām dienām, nogādājot sava saimnieka dvēseli debesīs. Pēc tam radās uzskats, ka ikreiz, kad nomirst kāds birmiešu templa kaķis, uz paradīzi to pavada miruša priestera dvēsele.

Ironiskā kārtā tieši vēl viena traģēdija, kas daudz neatšķiras no Sinha stāsta, aizveda šo eksotisko šķirni uz. Rietumiem. 20. gs. sākumā senais templis piedzīvoja jaunu uzbrukumu. Šoreiz tuvumā bija divi ārzemnieki angļu majors Gordons Rasels un viņa draugs Augusts Peivijs, kas palīdzēja mūkiem atvairīt uzbrukumu. Pēc kāda laika, jau 1919. gadā, mūki Peivijam uz Eiropu kā pateicību par palīdzību sūtīja Birutas kaķenīti un runčuku. Runcis garā jūras brauciena laikā nomira, jaunās mājas tā arī nesasniedzis, bet kaķenlte ieradās Eiropā sveika un vesela un… grūta. Tiek uzskatīts, ka tieši šī kaķene ar saviem kaķēniem aizsākusi birmiešu sugas Rietumu atzaru.

SIĀMA . amerikas PIRMAIS SIĀMIETIS

Gadsimtiem ilgi pasaulslavenie siāmieši bija atrodami tikai Siāmā (pašreizējā Taizemē). Nostāsti vēsta, ka tur viņi sargājuši budistu templus un aprūpējuši karaliskās ģimenes locekļus. Protams, par ļaunu nenāca arī tas, ka siāmieši bija ārkārtīgi skaisti: tāpat kā tagad, arī tolaik siāmietis lepojās ar gaišas krāsas kažoku, tumšām kājām, asti un purniņu, ko akcentēja mirdzoši zilas acis.

Šiem kaķiem bija lemts kļūt par vienu no populārākajām šķirnēm pasaulē. Taču 19. gs. beigās ārpus siamiešu dzimtenes šos kaķus gandrīz neviens nepazina. Pats pirmais "vēstnieks" uz ārzemēm devās 1878. gadā, kad diplomāts Deivids li. Sikels, kas darbojās ASV konsulātā Bangkokā, nolēma vienu siāmieti nosūtīt toreizējā prezidenta Raterforda Birčarda Heisa sievai Lūsijai.

Ņemot vērā visu, ko nabaga radībai nācās pārciest, lai nokļūtu Amerikā, var saprast, kādēļ siāmieši netika plaši eksportēti. Nomocītā kaķene pavadīja ceļā 2 mēnešus: vispirms viņa pa sauszemi nokļuva no Bangkokas līdz Honkongai, pēc tam kuģoja līdz Sanfrancisko un tad šķērsoja visu Ziemeļamerikas kontinentu līdz pat Vašingtonai. 1879. gadā, iebāzta Wells Fargo būrītī, siāmiete beidzot ieradās Baltajā namā.

Sajūsminātā Heisu ģimene nosauca eksotiskā izskata kaķenīti par Siāmu. Kaķenīte baudīja dzīvi prezidenta apartamentos un mēdza ik pa laikam piedalīties politiķu sanāksmēs, kur viņas izskats vienmēr izraisīja lielu interesi.

Diemžēl kaķenītes gaitas Amerikā neturpinājās ilgi. 1879. gada rudenī Siāma saslima. Baltā nama darbinieki cienāja viņu ar visām iespējamām delikatesēm, un pie viņas tika izsaukts prezidenta privātais ārsts Dr. Dž. H. Baksters. Ārsts paņēma Siāmu uz savām mājām, lai varētu viņu nepārtraukti aprūpēt, bet velti. Oktobrī Siāma nomira.

Prezidenta ģimene, Baltā nama darbinieki un visi kaķu mīļotāji bija dziļi noskumuši, jo savā īsajā Amerikas laikā Siāma bija iekarojusi nedalītas simpātijas. Interesanti, ka kaķa mirstīgās atliekas, iespējams, joprojām atrodas valdības ēkās. Tiek uzskatīts, ka pēc Siāmas nāves prezidenta saimniecības pārzinis Billijs Krumps nogādāja viņas ķermeni Lauksaimniecības sekretāram ar norādi kaķeni iebalzamēt. Nav zināms, vai tas tika izdarīts vai ne un kur varētu būt Siāmas mirstīgās atliekas. Rūpīgi pārmeklējot Lauksaimniecības departamenta un pētījumu un muzeja kompleksa Smithsonian Institūti' plašos īpašumus, no Siāmas nebija ne miņas.

TĪĢERIS . KAĶIS, KURU NOLAUPĪJA NO BALTĀ NAMA

Nav daudz kaķu, kas būtu izraisījuši tik lielu apjukumu kā Tīģeris viens no trīsdesmitā ASV prezidenta Kelvina Kūlidža kaķiem. Kūlidžs, kurš bija ASV prezidents no 1923. līdz 1929. gadam, iespējams, bija lielākais dzīvniekmīlis, kāds jebkad ir sēdējis Baltā nama Ovālajā zālē. Divu pilnvaru termiņu laikā viņš Balto namu pārvērta par īstu zoodārzu. Kopā ar sievu Greisu Kūlidžs iegādājās veselu baru pieradinātu putnu, sākot ar kanārijputniņiem un beidzot ar zosi, vārdā Enohs, ēzelīti Ebenēzeru, puspieradinātu lūsi Smoukiju un plašu suņu kolekciju, kurā bija gan kolliji un Šetlendas aitusuņi, gan buldogi. Zinot Kūlidžu gaumi, augstas ārzemju amatpersonas uzdāvināja pārim lauvu mazuļus, lāci un pat pundurnīlzirgu.

Šajā garajā personāžu sarakstā bija arī divi kaķi Tīģeris un Blekijs. No abiem ievērojamāks, šķiet, bija T īģeris. Prezidentam bija paradums staigāt ar svītraino runci ap kaklu. Bija gandrīz droši, ka valstiski svarīgu tikšanos laikā kaķis ienāks telpā, pavēros notiekošo un atkal dosies savās gaitās.

Tīģerim piemita tieksme uz klejošanu, un galu galā kaķis tās dēļ iekūlās nepatikšanās. Kūlidža laikā nevienam ne prātā nenāc a iesprostot kaķus mājās pat ne tos, kas piederēja ASV prezidentam. T īģeris varēja pēc sirds patikas līst cauri metāla žogam, kas apjoza Pensilvānijas avēnijas 1600. namu, un doties pētīt Vašingtonu. Šāda vēlme viņam uznāca itin bieži. Kādu reizi, kad Tīģeris neatgriezās, noraizējies prezidents spēra izmisuma soli un pieminēja kaķa prombūtni radio uzrunā, lūdzot jebkuru, kurš Tīģeri ir redzējis, atvest to uz mājām. Lūgums tika sadzirdēts. Nepagāja ilgs laiks, kad untumainais kaķis tika pamanīts netālu no Linkolna memoriāla aptuveni pusotru kilometru no Baltā nama un nogādāts mājās.

Pēc šī gadījuma Tīģeris lika pie zaļas kaklasiksniņas, Blekijs pie sarkanas. Uz abām kaklasiksnām bija metāla plāksnīte ar iegravētu uzrakstu "Baltais nams". Diemžēl drīz vien Tīģeris pazuda atkal, un šoreiz uz visiem laikiem. Vēlāk Greisa Kūlidža aptvēra, ka kaklasiksniņas tomēr bijusi kļūda. Tas bija paredzētas kaķu identifikācijai, taču patiesībā padarīja nabaga Tīģeri par izcilu suvenīru.

OSKARS . kaĶis, kurŠ nogremdĒja kuĢi bismarck un vĒl citus kuĢus

1941. gada maijā pašā Otrā pasaules kara kulminācijā varenajam vācu karakuģim Bismarck tika dota pavēle doties uz Atlantijas okeāna ziemeļu daļu un uzbrukt (lotes konvojam, kas transportēja svarīgus krājumus no Kanādas un ASV uz Lielbritāniju. Šim uzdevumam derēja tieši Bismarck, jo tolaik tas tika uzskatīts par vienu no spēcīgākajiem karakuģiem. Izmisīgi cenšoties nenovirzīties no kursa uz Jauno pasauli, Lielbritānijas Karaliskā flote stājās pretī varenajam kuģim, tiklīdz tas devās jūrā. Pēc asiņainas kaujas triju dienu garumā karakuģis tika sabombardēts un nogrima. Izdzīvoja tikai daži no vairākiem tūkstošiem apkalpes locekļu.

Starp šiem veiksminiekiem bija arī kuģa kaķis Oskars, kuru uzņēma Viņas Majestātes eskadras mīnu kuģis Cossack. Kuģa komanda pārdēvēja melno kaķi ar balto pakaklīti par Nenoslīcināmo Semu, un kaķis kļuva par viņu talismanu. Taču Sems nekādu veiksmi vis nenesa. Nepagāja ne pieci mēneši, kad kuģi Cossack torpedēja vācu zemūdene un tas nogrima jūras dzelmē. Starp izdzīvojušajiem atkal bija Oskars, kurš kļuva par Viņas Majestātes lidmašīnu bāzes kuģa Ark Royal iemītnieku. Taču jau pēc trim nedēļām arī Ark Royal tika torpedēts un nogrima. Iespējams, tā bija sava veida atriebība: tieši viens no lidmašīnu bāzes kuģa bumbvedējiem bija atbildīgs par Bismarck stūres bojājumiem, kas Oskara pirmās mājas padarīja par viegli iznīcināmu mērķi.

Pārdabiskā kārtā kaķim atkal izdevās izglābties. Šoreiz viņu uzņēma mīnu kuģis Legion. Taču tad atbildīgās iestādes aizsūtīja Oskaru/Semu pensijā uz. sauszemi iespējams, tāpēc, lai tik neveiksmīgs radījums nebūtu atkal jālaiž uz kāda Karaliskās llotes kuģa klāja. Savas šīszemes gaitas kaķis beidza 1955. gadā veco jūrnieku pansionātā Belfastā. Par laimi, nevienu kuģi sev līdzi viņš nepaņēma.

..

DŽOKS. KAĶIS, KURŠ KĻUVA PAR VĒSTURES PIEMINEKLI

Vinstons Cērčils bija viens no lielākajiem kaķu cienītājiem pasaules vēsturē. Visu mūžu viņam blakus bija vismaz viens vai pat vairāki kaķi. Viens no slavenākajiem Cērčila mīluļiem lika dēvēts pavisam vienkāršā vārdā par Kaķi. Kādu dienu, kad Cērčils bija Kaķim uzbļāvis un četrkājainais radījums bija aizbēdzis no mājām, politiķa logā parādījās izkārtne ar uzrakstu "Kaķi, nāc mājās, viss ir piedots!". Kaķis patiešām atgriezās, un, lai atgūtu sava mājdzīvnieka labvēlību, Cērčils pasniedza tam īpašu cienastu.

Otrā pasaules kara laikā Cērčila redzamākais kompanjons Dauningstrītas 10. namā bija Nelsonsliels, melns runcis, kurš sekoja viņam it visur, pat uz svarīgām sapulcēm. Cērč ils teica, ka viņa draugs esot piedalījies karā, kalpojot par "premjerministra termoforu". Taču, iespējams, ilglaicīgākais Cērčila biedrs no visiem viņa kaķiem ir un paliek rudais kaķis, ko politiķim uzdāvināja 88. dzimšanas dienā. ~Iā kā kaķis bija dāvana no Cērčila privātsekretāra sera Džona Kolvila, tam tika dota Kolvila iesauka Džoks.

Nama jaunpienācējs uzreiz kļuva par lielu Cērčila mīluli. Viena mazdēla kāzās Džokam tika atļauts fotografēšanās laikā sēdēt valstsvīram klēpī. Taču abu kopā pavadītais laiks bija īss. Džokam bija tikai divi gadi, kad 1965. gadā Cērčils nomira. Patiesībā kaķis sēdēja sava saimnieka gultā, kad izcilais vīrs izdvesa pēdējo nopūtu. Džoks palika ģimenes mājā Cārtvelā līdz pat brīdim, kad 1974. gadā devās uz citiem medību laukiem. Cērčila mīlulis atdusas dzimtas mājdzīvnieku kapsētā.

Taču ar lo šis stāsts vēl nebeidzas. Cērčils savā testamentā bija novēlējis Cārtvelu valstij, kura politiķa īpašumu pārveidoja par valsts nozīmes pieminekli. Tomēr testamentā bija viens nosacījums: šajā īpašumā vienmēr jādzīvo rudam runcim, vārdā Džoks. Pašlaik šo amatu pilda Džoks 111. Protams, nav nekāds brīnums, ka kaķa klaiņošana pa vēstures pieminekli nepaliek bez nepatīkamām sekām. Nama uzraugi cenšas gādāt, lai Džoks neizlaistu savus nagus uz mēbelēm un netiktu klāt zelta zivtiņu akvārijam, kas kopš laika gala atradies Cērčila kabinetā. Visvairāk laika Džoks pavada ārā, noķerot pa kādai pelei, sauļojoties dārzā un izbaudot tā saimnieka dāsnumu, kuru viņš nekad nesatiks.

AHMEDABADS . kaķis, KURŠ UZSĀKA STARPTAUTISKU INCIDENTU

1960. gadu sākumā pazīstamais diplomāts Džons Kenets Gelbreits 27 mēnešus pavadīja Indijā kā ASV vēstnieks. Šajā diplomātiskajā pozīcijā viņam nācās likt galā ar daudz ko, sākot no Amerikas atbildes reakcijas uz 1962. gada Ķīnas-Indijas karu un beidzot ar debatēm par ASV attiecībām ar Pakistānu. Taču šie svarīgie notikumi nobāl salīdzinājumā ar to apkaunojošo starptautisko incidentu, ko izraisīja paša Gelbreita nama iemītnieks, turklāt tas pat nebija cilvēks. Vislielāko skandālu Gelbreita pilnvaru laikā aizsāka pārpratums, kurā bija iesaistīts viņa kaķis Ahmedabads.

Viss sākās 1962. gadā. Oficiālas vizītes laikā, viesojoties Indijas štatā Gudžarātā, abiem Gelbreita dēliem tika uzdāvināts pa Siāmas kaķēnam. Vienam tika piešķirts pavisam nekaitīgs vārds, kas jau nogrimis vēstures aizmirstībā. Otram vārds, kas tolaik varēja šķisl tikpat nekaitīgs, Ahmedabads. Šādi tika pieminēta pilsēta, kurā kaķēns bija dzimis.

Varbūt nekādas problēmas nebūtu bijis, ja Gelbreitu ģimene nebūtu saīsinājusi šo vārdu uz Almiedu. ' Kā viņi drīz vien uzzināja, tas ir viens no daudzajiem, daudzajiem musulmaņu pravieša Muhameda vārdiem.

Un tā, kā izrādījās, bija liela problēma.

Drīz pēc tam, kad kaķis pavisam nevainīgi tika pieminēts kādā rakstā, kaimiņvalstī Pakistānā izcēlās nemieri kaķa vārds tur tika uztverts kā apvainojums islāmam. Amerikāņu iestādes tika apmētātas ar akmeņiem, ASV valdības darbiniekiem uzbruka uz ielām, un mullas visā valstī solīja atlīdzību par Gelbreita galvu. "Nedomāju, ka pakistāniešu reakcija bija pārspīlēta," Gelbreits rakstīja savos memuāros. "Arī Bībeles jostas [2] tālākajos nostūros izskanētu kritika Pakistānas vēstniekam, kas brīdī, kad starp abām nācijām pastāv zināma spriedze, būtu nosaucis savu suni par Jēzu pat ja viņš ar to nebūtu domājis neko ļaunu."

Pēc kāda laika krīze beidzās, kad diplomāts atkal un atkal bija gari un plaši skaidrojis, ka kaķēns pavisam noteikti nav nosaukts neviena cilvēka un jo īpaši reliģiska pravieša vārdā. Turklāt, lai novērstu jebkādus iespējamos pārpratumus, kaķēns tika pārdēvēts par Gudžarātu. Tā vairāk ar klusu "ņau" nekā skaļu rūcienu incidents arī beidzās. "Nezinātāji nekad nesapratīs, cik daudz var būt atkarīgs no kāda kaķēna vārda," rakstīja uzjautrinātais Gelbreits.

PLEKĪTE . kaĶis, KURŠ PIEVIENOJĀS ARODBIEDRĪBAI

Eiropā reizēm ir grūti likt uz priekšu, ja nepiederi kādai apvienībai. To uz savas ādas izjuta ari kāda nelaimīga Tautas pils darbiniece (Tautas pils ir muzejs un ziemas dārzs Glāzgovā Skotijā). Šis darbinieks bija kādreizējā klaidone kaķenīte l'leķīte. No 1979. gada līdz pat savai pensijai 1990. gadā viņa strādāja par šīs iestādes peļu ķērāju. Pleķīte kļuva slavena kā vairāku vietējo organizāciju publiskā seja. Viņas attēls rotāja arī muzeja suvenīru veikala izstrādājumus gan keramikas statujas, gan T kreklus. 1987. gadā, kad Pleķīte uz trim nedēļām pazuda, vietējās amatpersonas, tostarp Glāzgovas lords Provosts, vērsās pie sabiedrības, lai palīdzētu kaķenīti atrast un atkal nogādāt muzejā.

Taču vislielāko slavu Pleķīte izpelnījās, iegūstot arodbiedrības biedra karti. Vispirms muzeja darbinieki viņu pieteica kā melnstrādnieci Valsts un pašvaldību amatpersonu asociācijā, bet tur Pleķītes iesniegums tika noraidīts. Tad viņa vērsās Vispārējā pašvaldības darbinieku un metinātāju arodbiedrībā, kas labprāt iekļāva kaķenīti savās rindās. Pleķīte palika nelokāma strādnieku organizāciju atbalstītāja līdz pat savai nāvei 2000. gadā.

HAMFRIJS . vispretrunīgĀk VĒRTĒTAIS KAĶIS VISĀ ANGLIJĀ

Lielbritānijas premjerministri jau izsenis mituši Dauningstrītas 10. namā kopā ar kaķiem. Šādas rīcības iemesls nav tikai mīlestība pret mājdzīvniekiem. Plašajā valsts pārvaldes ēku kompleksā pastāv zināmas problēmas ar grauzējiem, un kaķu klātbūtne tur allaž bijusi nepieciešama pavisam praktisku iemeslu dēļ.

Peļu junkurs Hamfrijs nebija nekāds izņēmums. Viņu atrada kāds valsts ierēdnis un nosauca populārā britu televīzijas seriāla 'Jā, ministra kungs!" personāža vārdā. Hamfrijs sāka strādāt 1988. gadā Mārgaretas 'Ieceres valdības laikā, aizvietojot nesen mirušo runci Vilberforsu. Par ikgadējo stipendiju 100 britu mārciņu apmērā Hamfrijs ēkas parazītiem sagādāja pēc iespējas grūtāku un īsāku dzīvi. Viņš nokalpoja visu Tečeres, kā arī viņas sekotāja Džona Meidžora valdības laiku.

Labi, ka Hamfrijam bija darbs, ko darīt, tas novērsa kaķa uzmanību no krīzēm un diskusijām, kas ap viņu virmoja. 1994. gadā prese apsūdzēja Hamfriju sarkani īklīšu ligzdas iznīcināšanā putnēniem pilnā ligzda bija atradusies uz Meidžora biroja loga palodzes. Valdības pārstāvji komentēja šo apsūdzību īpaši spēcīgiem vārdiem, nodēvējot to par "ķengām".

Taču tas vēl nebija nekas salīdzinājumā ar 1995. gada jūnija notikumiem. Hamfrijs pēkšņi pazuda. Situācija kļuva lik drūma, ka 25. septembrī premjerministra birojs izdeva ziņojumu, kurā lika sērots par kaķa nāvi. Taču drīz pēc tam Hamfrijs atkal uzradās izrādās, tas bija noturēts par klaidoni, pieņemts Karaliskās armijas medicīnas koledžā un nosaukts par PM (saīsinājums no "patruļas mašīnas").

Visnopietnākais skandāls izcēlās laikā, kad Meidžora konservatīvo valdību nomainīja Tonija Blēra komanda. Ātri vien izplatījās baumas, ka jaunā premjerministra sievai Cerijai Hamfrijs nepatīk vai ka viņai pret to ir alerģija. Visbeidzot 1997. gada novembrī tika paziņots, ka kaķis atdots kādam anonīmam pensionāru pārim, lai varētu baudīt mierīgas vecumdienas. Paziņojums izraisīja jaunas baumas runāja, ka Hamfrijs esot iemidzināts. Tenkas apklusa tikai tad, kad tika uzņemtas fotogrāfijas, kurās Hamfrijs pozē savā jaunajā (un slepenajā) rezidencē uz jaunāko avīžu fona.

Daudzās diskusijas beidzās, kad 2006. gada martā Hamfrijs devās uz labākiem medību laukiem. Par laimi, visu savu notikumiem bagāto valdīšanas laiku peļu junkurs veterāns pavadīja laimīgā neziņā par apkārtējo viedokļiem.

MELNĪTIS . kaĶis, kurŠ mĀcĒja runĀt un… tiesĀties

ASV likumu grāmatās ir aprakstītas daudzas revolucionāras civiltiesību lietas. Viena no interesantākajām ir saistīta ar kādu talantīgu melnu kaķi no Dienvidkarolīnas. Kā stāsta kaķa īpašnieki Karls un Kleina Mailzi, pie sava mīluļa viņi tikuši, 20. gs. 70. gadu beigās īrējot mēbelētu istabu. Kāda meitene ar kaķēniem pilnu kasti apvaicājās, vai viņi nevēlētos vienu kaķēnu paņemt sev. "Es teicu, ka nevēlos vis," Karls atcerējās noklausīšanās laikā. "Taču brīdī, kad devos prom no kaķēnu kastes, kāda balss mani uzrunāja un teica: "Paņem melno kaķēnu!" Es paņēmu melno kaķēnu, neko neparastu vai dīvainu tajā nesaskatot."

liet drīz vien notika kaut kas pavisam neparasts. Pēc dažiem mēnešiem Karls (kā pats teica "Dieva balss" iedvesmots) kļuva pārliecināts, ka kaķēns cenšas ar viņu sarunāties. Tādēļ viņš mĢģināja kaķim palīdzēt, izveidojot programmu, kas vēlāk kļuva par kaķu runas terapiju. Vispirms viņš lentē ierakstīja Melnīša izdvestās skaņas, tad atskaņoja tās kaķim, piedevām mudinot savu mīluli skatīties uz runājošā saimnieka lūpām.

Viņa pūliņi atmaksājās. Sešu mēnešu vecumā kaķis stomīdamies sāka "runāt". Drīz vien tas spēja pietiekami skaidri izrunāt diezgan daudz frāžu, un par viņu sāka interesēties reklāmas speciālisti. Par samaksu Melnītis runāja radio un televīzijā un pat parādījās TV programmā "Tas ir neticami!".

lacl kaķa aktiera slava izplēnēja. 1981. gada maijā Mailzi vairs tikai izstādīja kaķi uz Džordžijas štata pilsētas Ogastas ielām. Par nelielu ziedojumu Melnītis teica garāmgājējiem dažādas frāzes, piemēram, "Es gribu pie mammītes" vai "Es tevi mīlu". Diemžēl vietējā policija nebija ar to mierā un uzstāja, ka pārim jāiegādājas uzņēmējdarbības atļauja 50 ASV dolāru vērtībā. Sākumā Mailzu pāris šo prasību izpildīja, bet vēlāk iesūdzēja pilsētu tiesā, apgalvojot, ka likumā nav minēti runājoši dzīvnieki. Ar to vien pietiktu, lai šī lieta būtu interesanta. Taču Mailzi nelikās mierā viņi apgalvoja, ka maksa par atļauju izvietot kaķi publiskai apskatei pārkāpj viņu tiesības brīvi izteikties. Turklāt ne tikai viņu, bet arī Melnīša tiesības.

"Tas bija interesants arguments, lai neteiktu vairāk, un, ja tiesa būtu to ņēmusi vērā, tas krietni vien atvieglotu visu trokšņaino klaidoņkaķu un pļāpīgo siāmiešu dzīvi, lāču diemžēl kā jau varēja paredzēt tiesa to neņēma vērā. Mailzu pāris apgabaltiesā prāvu zaudēja. Tiesa paziņoja lai gan Ogastas uzņēmējdarbības noteikumos nav minēti runājoši dzīvnieki, Mailzu rīcība pavisam noteikti ir

uzskatāma par uzņēmējdarbību un tai ir nepieciešama atļauja.

Lieta tika pārsūdzēta ASV 11. apgabala apelācijas tiesā. Arī tā uzskatīja, ka pārim jāsamaksā Ogastas pilsētai strīdīgie :"j() dolāri. Pasludinājuši spriedumu, visi trīs tiesneši pievērsās Melnīša tiesībām uz runas brīvību, pareizāk, to, ka šajā gadījumā tādu nav. "T iesa neuzklausīs apgalvojumus, ka ir pārkāptas Melnīša tiesības uz runas brīvību," viņi teica. "Pirmkārt, kaut arī Melnītim acīmredzami piemīt ļoli neparastas spējas, viņu nevar uzskatīt par "personu", līdz ar to uz viņu neattiecas Cilvēktiesību likums. Otrkārt, pat ja Melnītim šādas tiesības būtu, apelantiem nav nepieciešams aizstāvēt tās jus tertii ļkā trešajām personāmJ. Melnītis var pats runāt savā vārdā."

Ta beidzās pirmais mēģinājums iegūt kaķim tiesības uz runas brīvību. Bez šņukstiem un pat bez ņaudēšanas, taču asprātīgi.

KATMANDU . kaĶis, kas kĻuva far partijas vadĪtĀju

Reti kurš darbs sniedz tik daudz iespēju krist kaunā un piedzīvot karjeru iznīcinošus skandālus, kā tas ir ar politiskas partijas vadītāju. Tieši tāpēc kāda Lielbritānijas politiķa Katmandu nevainojamā karjera ir izcils paraugs pārējiem. Vairākus gadus Katmandu palīdzēja vadīt ne pārāk ietekmīgu, tomēr augsta ranga politisko organizāciju. Ja radās kādas problēmas, viņš vienmēr piezemējās uz kājām, un strīdīgās situācijās viņš prata turēt muti ciet.

Patiesībā viņam nebija lielas izvēles. Viņš neprata runāt, jo bija kaķis. Konkrētāk liels, ruds runcis, kura īpašnieks bija Alens Moups, pazīstams arī kā Augsti cildinošais Houps.

Kura organizācija gan uzticētu vadības grožus kaķim? Neviena cita kā vien Oficiālā trako, ķerto briesmoņu partija (Official Monster Raving Loony Party). Kā var saprast no nosaukuma, apvienība nav īpaši nopietna. 1983. gadā to nodibināja mūziķis Deivids Sačs (pazīstamas arī kā Kliedzošais lords Sačs). Šī organizācija ir kandidējusi neskaitāmās vēlēšanās, pretendējot gan uz vietām parlamentā, gan pieticīgākiem vietējas nozīmes amatiem.'Partijas politisko platformu savulaik veidojusi virkne dažādu ierosinājumu atcelt ienākuma nodokli un pārkvalilicēt policistus par "pietiekami stulbiem", lai tie pildītu vikāru pienākumus Anglijas baznīcā, kā arī ieviest mājdzīvnieku pases. Ironiskā kārtā šo pēdējo ideju piesavinājās reālas politiskās partijas, kas arī pieņēma attiecīgu likumu.

Taču diez vai kāda no šīm partijām sekos Trako partijas aicinājumam iecelt dzīvniekus atbildīgos amatos. 1999. gadā pēc Kliedzošā lorda Sača pašnāvības viņa uzticamie sekotāji bija sapulcējušies Zelta lauvas viesnīcā Ešbērtonā Devonas apgabalā, lai izvēlētu jaunu partijas vadītāju. Kā vēsta Trako vidū klīstoša leģenda, vienādu balsu skaitu ieguva toreizējais priekšsēdētājs Augsti cildinošais I loups un viņa kaķis Katmandu. Valdot vispārējai vienprātībai, par partijas vadītājiem kļuva viņi abi.

Kaķis savus pienākumus veica izcili. Viņš pat sacerēja partijas 2001. gada manifestu tukšu lapu. Diemžēl Katmandu karjera pārtrūka, kad 2002. gada jūlijā, skrienot pāri ielai, viņu nobrauca mašīna. Tas gan nenozīmē, ka Oficiālā trako, ķerto briesmoņu partija iztiek bez kaķiem: 1978. gadā organizācija par partijas oficiālo dzīvnieku atzina leopardu, un tā tas ir līdz pat šai baltai dienai.

ZEĶĪTE . klintona administrĀcijas neoficiĀlais talismans

Daudzi ASV prezidenti savu pilnvaru laikā uz Balto namu ņēmuši līdzi suņus, un likai dažiem ir labpaticies turēt kaķi. 1993. gadā, kad ģimenes kaķis Zeķīte devās līdzi valsts pirmajai ģimenei uz Vašingtonu, šim mazajam kaķu saimnieku pulciņam pievienojās Bils Klintons. Melnbaltajam kaķim jauktenim tas bija neticams Pelnrušķīša stāsts. Viņš ir dzimis 1991. gadā un savu kaķēnlbu pavadījis zem Celsijas Klintones mūzikas skolotājas nama verandas Litlrokā Ārkanzasas štatā. Skolotāja nevarēja tikt klāt ne Zeķītei, ne Zeķītes brālim Pusnaktij. Taču, kad abus bēdubrāļus ieraudzīja Celsija un piegāja tiem klāt, Zeķīte ielēca viņai rokās.

Bija dzimusi masu mediju zvaigzne. Arī Pusnakts tika pie labām mājām, bet Zeķīte kļuva slavens visā pasaulē. Vispirms viņš dzīvoja gubernatora savrupmājā. Pēc Klintona ievēlēšanas par prezidentu Ārkanzasas runcis pārcēlās uz Balto namu. Zeķīte vairs nesēdēja zem verandas: viņš vadīja savas dienas, laiskojoties dārzā pie Ovālās zāles vai snaužot savā iemīļotajā krēslā nama Rietumu spārnā. Viņš arī vairākkārt parādījās publikai, bieži vien kaķu būrī, kas bija apzīmogots ar prezidenta emblēmu.

Nevarētu teikt, ka dzīve mediju uzmanības lokā vienmēr būtu bijusi ideāla. Ap Zeķīti drūzmējās fotogrāfi, reizēm mēģinot piekukuļot viņu ar kaķumētru. Vēlāk tika nospriests, ka ir pārāk bīstami ļaut Zeķītei brīvi skraidīt pa Baltā nama teritoriju, tādēļ kaķis lika piesiets ļoti garā saitē. Taču šīs neērtības nobāl salīdzinājumā ar viņa ilgstošo strīdu ar valsts "pirmo suni" tīršķirnes labradoru, vārdā Badijs. Kā stāsta Hilarija Klintone, Zeķīte sāka nīst enerģisko suni "no pirmā skatiena un uz visiem laikiem". Tomēr abi mājdzīvnieki spēja aprakt kara cirvi uz pietiekami ilgu laiku, lai kopā pozētu grāmatas "Dārgo Zeķīt, dārgo Badij: bērnu vēstules valsts pirmās ģimenes mājdzīvniekiem" vākam.

Pēc Klintona prezidentūras beigām Zeķīte nomainīja ne vien adresi, bet arī ģimeni. Ņemot vērā Zeķītes nepatiku pret Badiju, kaķis lika nodots kādreizējās Bila Klintona privātsekretāres Betijas Karijas aprūpē. Kaķis un Betija vienmēr bija labi sapratušies, un Klintoni nosprieda, ka arī aiziešanu pensijā abi varētu izbaudīt kopā. Tā nu Karija un Zeķīte dzīvoja Mērilendā mājā, kurā nebija ne labradoru, ne prožektoru gaismu.

KOLBIJS . kaĶis, kurŠ apmeklĒja koledŽu… zinĀmĀ mĒrĀ

Vairums cilvēku uzskata, ka nekas nespēj aizstāt kvalitatīvu izglītību. Taču patiesībā, kā pasaulei pierādīja sešus gadus vecais kaķis Kolbijs Nolans, tā nebūt nav. 2004. gadā Pensilvānijas štata galvenais prokurors Džerijs Papērts uzzināja, ka Teksasā izveidota diplomu ražotne, kas internetā tirgo koledžu grādus, sūtot lietotājiem surogātpastu. l.ai pieķertu cilvēkus, kas ar to nodarbojās, Papērta departaments uzsāka unikālu slepenu operāciju.

Slepenie aģenti internetā sazinājās ar "augstākās izglītības iestādi" Trīsvienības dienvidu universitāti (TDU) Pleino pilsētā Teksasā. Patiesībā TDU nemaz neeksistēja. Taču neeksistēja arī Kolbijs Nolans dedzīgais students, par kuru uzdevās slepenie aģenti. Savos e-pasta ziņojumos jaunais cilvēks rakstīja, ka vēloties iegūt bakalaura grādu uzņēmējdarbības vadībā par zemu, patiešām zemu cenu 299 ASV dolāriem.

Kad TDU pārstāvji atsūtīja viņam "pieteikuma anketu", tā tika aizpildīta, norādot datus, kas neļautu Kolbijam saņemt pat vispārējās izglītības diplomu, nemaz nerunājot par iespēju uzsākt studijas universitātē. Kolbija uzlabotajā autobiogrāfijā bija norādīts, ka viņš beidzis trīs kursus vakarskolā, strādājis ātrās ēdināšanas restorānā un tagad izvadā avīzes. Tomēr pārsteidzošā (vai varbūt nemaz ne lik pārsteidzošā) kārtā skolas administrācija paziņoja, ka Kolbija darba pieredze atbilst nevis bakalaura, bet gan maģistra grādam biznesa vadībā un ka šis grāds ir pieejams par nieka 399 dolāriem, kam vēl jāpieskaita pasta izdevumi.

TDU darbinieki nevarēja zināt, ka patiesībā Kolbijs bija vēl mazkvalificētāks, nekā norādīts viņa autobiogrāfijā. Viņš bija sešgadīgs kaķis, kas piederēja kādam galvenā prokurora biroja darbiniekam, lāču, tiklīdz par diplomu bija samaksāts, Kolbijs saņēma autentiska izskata diplomu ar universitātes rektora un dekāna parakstu. Vēl 99 ASV dolāri bija jāsamaksā par Kolbija diploma pielikumu. Pajā bija rakstīts, ka kaķis, kurš neprot ne runāt, ne lasīt, ne rakstīt un nekad nav savu ķepu spēris mācību telpā, ir ieguvis vidējo atzīmi 8/9.

Ar šādiem pierādījumiem policistiem bija vairāk nekā gana. Tad tika atklāts, ka students Kolbijs patiesībā ir kaķis, un viņš pat pozēja laikrakstu fotogrāfiem ar mazu, kaķa izmēra absolventu cepurīti. Drīz pēc tam tiesā tika iesniegta prasība pret mistisko TDU un cilvēkiem, kas to vadīja. Nav brīnums, ka universitātes mājaslapa gandrīz zibenīgi pazuda no interneta. Un tas viss šīs universitātes bēdīgi

slavenā absolventa dēļ.

LŪISS . kaĶis, kuram uzlika mĀjas arestu

Daži kaķi kļūst slaveni, bet citi bēdīgi slaveni, lā notika arī ar garspalvaino melnbalto Konektikutas runci Lūisu. Mazā nelieša varmācīgā daba noveda viņu līdz konfliktam ar likumu, kas beidzās ar mūža ieslodzījumu. Fērfīldas pilsētas amatpersonas lēma, ka kaķim, kas agrāk staigāja, kur pašam tīk, viss atlikušais mūžs jāpavada iekštelpās… citādi nebūs labi. Pilsētas dome savu lēmumu apliecināja, izdodot pasaulē pirmo kaķa rīcības ierobežošanas orderi. Par to, vai tas tiešām bijis pirmais, vēl var strīdēties, taču viens ir pavisam droši zināms: šis ir vispretrunīgākais rīcības ierobežošanas orderis, kurš turklāt ieguva plašu publicitāti.

Lūisa sadursme ar likumu sākās tad, kad viņš sāka nepamatoti uzbrukt cilvēkiem, kas dzīvoja klusā ieliņā ar nosaukumu Sansetas aplis. Viņš parādījās no nekurienes un uzbruka saviem upuriem no aizmugures. "Uz katras ķepas viņam ir pa sešiem spilventiņiem un katrs no tiem slēpj garu nagu," viens cietušais stāstīja laikrakstam Connecticut Post. "Tie ir briesmīgi ieroči." Acīmredzot Lūiss nekautrējās likt lietā savus nagus pret jebkuru, kas pagadījās viņam ceļā, ieskaitot nelaimīgo Avon izplatītāju, kura esot nežēlīgi sakosta, tiklīdz izkāpusi no mašīnas.

Visbeidzot kaimiņiene Dženeta Ketmana, kas apgalvoja, ka divas reizes cietusi no kaķa uzbrukumiem, izsauca Fērlīldas policijas nodaļas Dzīvnieku kontroles darbinieku Reičelu Solveiru. Ierēdne plēsoņam, kas jau bija nodēvēts par Sansetas apļa teroristu, izdeva rīcības ierobežošanas orderi. Lūisam tika atļauts ierobežotu laiku pavadīt ārpus mājas, ja vien viņš divas reizes dienā iedzēra prozaku. Ikru pēc pāris mēnešiem kaķis atkal iekļuva nepatikšanās, kad viņa īpašniece Ruta Cisero pārtrauca dot kaķim zāles un, vēl ļaunāk, ļāva tam izbēgt no mājas. Nav nekāds brīnums, ka Lūisa pirmais darbiņš bija atrast kārtējo kaimiņieni, kam uzbrukt, šoreiz Morīnu Bahtigu.

Drīz vien Cisero izcieta sodu kopā ar savu kaķi. Sievieti arestēja par nepakļaušanos rīcības ierobežošanas orderim uti otrās pakāpes apdraudējumu aiz neuzmanības, un viņai lika piešķirts nosacīts sods. Vēl ļaunāk viens no Lūisa upuriem iesniedza tiesā prasību pret Rutu Cisero par 5000 ASV dolāriem.

Kad šķita, ka trakāk vairs nevar būt, notika kas tāds, kas pierādīja pretējo. Vietējais laikraksts publicēja stāstu par Lūisu, un ziņa milzīgā ātrumā kļuva par starptautisku mediju sensāciju. Saožot dzeltenas nokrāsas ziņu, visas pasaules prese tai uzklupa tāpat kā Lūiss Avon izplatītājai. Pēkšņi Cisero, viņas

kaujinieciski noskaņotie kaimiņi un ikviens, kas kaut mazākajā mērā bija saistīts ar šo kaķi, sāka saņemt telefona zvanus. Zvanīja no CNN un Inside Edition, no The Daily Show un BBC… Lūisam uzradās savs profils vietnē myspace.com, un drīz pēc tam parādījās arī T krekli ar uzrakstu "Glābiet Lūisu!".

Ruta Cisero sniedza intervijas veseliem bariem reportieru, cerot, ka mediju interese varētu palīdzēt gan viņai, gan viņas kaķim. Kas attiecas uz Lūisu, viņš laiskojās pa māju kopā ar otru saimnieces kaķi Tomasu un šad tad draudīgi pozēja fotogrāfiem, kas nedaudz sabijušies viņu bildēja. Kati kaķis nesniedza "intervijas", viņš nelaimīgi blenza ārā pa logu

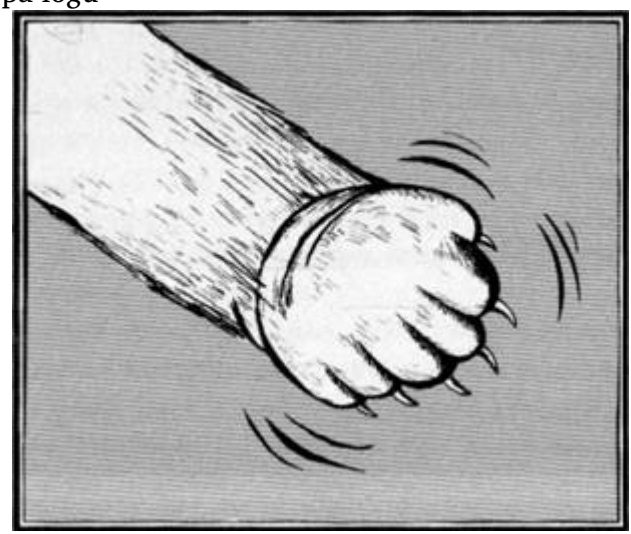

uz putniem un vāverēm, ko agrāk bija ķerstījis. Par laimi, Lūiss vismaz dzīvoja laimīgā neziņā par to, ka šajās juridiskajās ķildās uz spēles likta viņa nākotne. 2006. gada aprīlī tiesas zālē, kas bija kā piebāzta ar mediju pārstāvjiem, Cisero lūdza atbrīvot viņu no nosacītā soda. Tiesnese atbildēja, ka apsvērtu to tikai tādā gadījumā, ja Lūiss tiklu eitanazēts. Visbeidzot 2006. gada jūnijā Rutai Cisero tika piešķirta "pirmstermiņa atbrīvošana" taču ar vienu noteikumu. Atbildīgā tiesnese noteica, ka Lūiss vairs nekad nedrīkst iziet no mājas. "Bez izņēmumiem," viņa bargi brīdināja. "Bez neviena paša izņēmuma!"

Cik zināms, Lūiss negribīgi pielāgojās mājas arestam, savukārt kaķa kaimiņi no sirds priecājās par viņa prombūtni.

CITI IEVĒROJAMI KAĶI

ČĪBIŅA: ASVprezidenta Teodora Rūzvelta iedomīgais kaķis. Kāda valsts banketa laikā veselai diplomātu procesijai nācās iet kaķim apkārt, jo tas bija aizmidzis gaiteni.

KAĶĒNS TOMS: ASV prezidenta Džona K Kenedija meitas Karolīnas kaķis. Diemžēl izrādījās, ka Kenedijam ir alerģija pret kaķiem, un kaķēnam Tomam tika atrastas jaunas mājas. Zakllnas Onasis Kenedijas lietu izsolē ierāmētu Toma bildi izdevās pārdot par neticamu summu 13 000 ASV dolāru.

MĪOBU NOOMOTO: japāņu imperatora Ičidzo (980-1011) mīlulis. Izlutinātā kaķene bija tik neaizskarama, ka imperators piesprieda cietumsodu tā suņa saimniekam, kurš bija uzdrošinājies kaķi vajāt.

MICETO: liels svītrainu, kas piedzima Vatikānā un kļuva par pāvesta Leona XII iemīļoto mājdzīvnieku. Pāvestam pieņemot apmeklētājus, kaķis esot slēpies viņa talārā.

BALTAIS VIRSIS: resns Angoras kaķis, kurš bija karalienes Viktorijas mīlulis. Kaķim izdevās pārdzīvot karalieni, kurai, kā zināms, bija garš mūžs. Pēc karalienes Viktorijas nāves Virsis pārgāja viņas dēla un pēcteča JCaraļa Edvarda VII īpašumā.

..

ERMITĀŽAS SARGI. KAĶI, KAS UZRAUGA KRIEVIJAS LIELĀKO MUZEJU

Kaķi vienmēr bijuši draugos ar bibliotēkām un muzejiem. lā kā peles un žurkas spēj sagrauzt svarīgus senus manuskriptus un vērtīgas gleznas kā kukurūzas vālīti, daudzi kultūras centri mēdz algot slepkavnieciskus kaķus, lai grauzēju nodarīto kaitējumu samazinātu līdz minimumam. Tomēr reti kurš no šiem grupējumiem ir tik sens, tik daudzskaitlīgs un lik majestātiskas izcelsmes kā kaķu armija, kas sargā Krievijas Valsts Ermitāžas muzeju Sanktpēterburgā.

Mūsdienās plašo kompleksu uzrauga aptuveni piecdesmit kaķu, un tā tas bijis jau ilgāk nekā divarpus gadsimtu. Kaķu armija savu darbu uzsāka laikā, kad Ermitāža vēl bija caru pils. 1745. gadā Pētera Lielā meita imperatore Elizabete Petrovna nolēma, ka pils grauzēji vairs nav izturami, un izdeva pavēli sapulcēt "vislabākos un vislielākos kaķus, kuri spēj ķert peles". Tie bija jānogādā galmā kopā ar kādu, kurš varēja par peļu medniekiem parūpēties.

Drīz vien ieradās pirmie armijas kontingenta pārstāvji. Šķiet, ka savus pienākumus viņi pildīja labi,

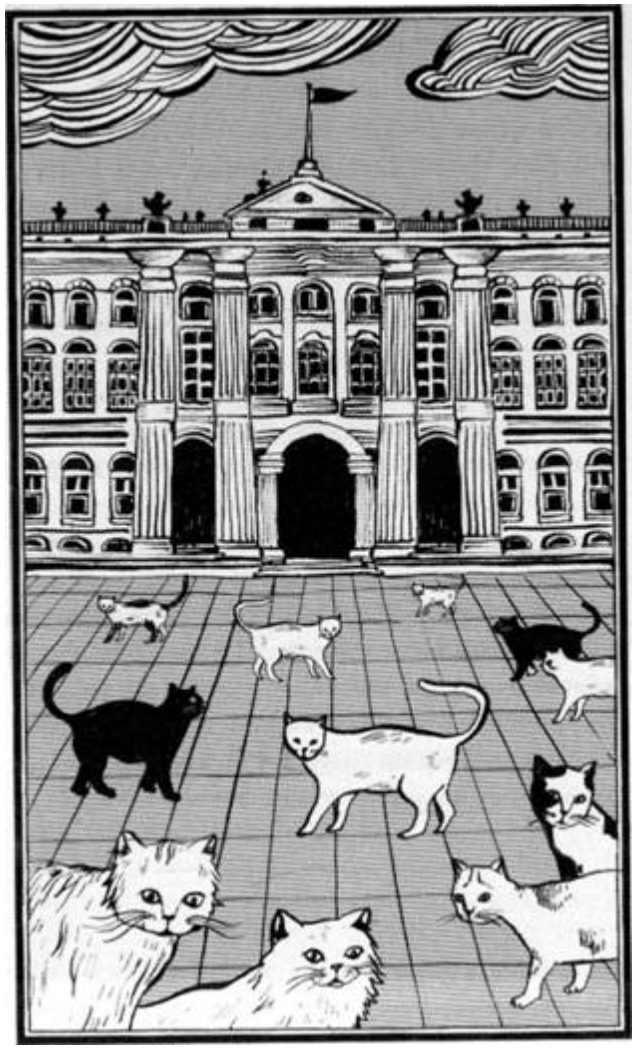

jo palika pilī arī visu nākamo caru valdīšanas laiku. Kaķi arī neskarti pārdzīvoja komunistu revolūciju. Sākotnējās kaķu armijas pēcnācēji gan tika masveidā iznīcināti Otrā pasaules kara laikā. Vācu karaspēks Sanktpēterburgā (toreizējā Ļeņingradā) īstenoja mēnešiem ilgu blokādi. Pārtikas kļuva arvien mazāk, un daudzi no Ermitāžas kaķiem kļuva par izsalkušo ļaužu pusdienām.

Pēc kara kaķu skaits atjaunojās. T iek uzskatīts, ka cara turētie kaķi bija persieši, taču mūsdienu kolekcijas sortiments ir visai raibs to veido bijušie klaidoņi kaķi, kas savulaik mitinājušies ēkas pagrabā. Līdzekļi kaķu medicīniskajai aprūpei, patvērumam un pārtikai (papildus pašu nomedītajam) tiek iegūti no Ermitāžas darbinieku ziedojumiem un viņu bērnu zīmējumu ikgadējās izpārdošanas.

Lai gan kaķi bieži patrulē pie ārdurvīm, viņiem vairs netiek ļauts ieiet galerijās un izstāžu zālēs. Retos gadījumos gan dažiem eksemplāriem tas izdodas. Taču, tā kā viņi parasti iedarbina muzeja

sarežģīto elektronisko drošības sistēmu, tad ātri vien konvoja pavadībā tiek atkal izvadīti.ārā.

SELIMA . kaĶis, kurŠ gĀja bojĀ mĀkslas VĀRDĀ

Daudzi kaķi var lepoties ar pēcnāves apbalvojumiem, bet tikai retais liek pieminēts tik dažādos veidos kā 18. gs. britu rakstnieka, politiķa un aristokrāta Oksfordas ceturtā grāfa Horasa Volpola mīlule Selima. Iespējams, tik daudz uzmanības kaķenei veltīts tāpēc, ka viņas nāve bija īpaši izteiksmīga. Mēģinot aizsniegt zelta zivtiņu, Selima iekrita porcelāna vāzē un noslīka.

Volpols šo zaudējumu ļoti pārdzīvoja. Viņš pavēlēja vainīgajā vāzē iekalt nelaiķei kaķenītei domātu veltījumu (vāzi joprojām var apskatīt Volpola savrupmājā Stroberifīldā) un palūdza savu draugu dzejnieku Tomasu Greju sacerēt epitāfiju. Grejs spēra vienu soli tālāk un sacerēja "Odu par mīļotā kaķa nāvi". Tā dod lasītājam padomu akli netiekties pēc bezvērtīgiem mērķiem. Dzejolis beidzas ar rindiņu, kas padarījusi to nemirstīgu: "Ne viss, kas tavām klaiņojošām acīm un sirdij neapdomīgajai tīk, / Ir likumīga, iegūstama balva. Ne viss, kas spīd, ir zelts."

It kā ar šo odu nepietiktu, lai kaķenītei būtu uzcelts neaizmirstams piemineklis, 1776. gadā mākslinieks Stīvens F.lmers uzgleznoja "Horasa Volpola mīļoto kaķi", attēlojot Selimu, kas cenšas saglabāt līdzsvaru, pārliekusies pār zelta zivtiņu trauku. Blakus redzama grāmata, kas atvērta vietā, kur lasāma Greja "Oda".

BĪRBOMS . kaĶis, kurŠ atstĀja labĀkos britu AKTIERUS OTRAJĀ PLĀNĀ

Gadsimtiem ilgi neviens sevi cienošs angļu teātris vismaz ne tāds, kas savā teritorijā nevēlējās redzēt grauzējus, nevarēja iztikt bez kaķa. Taču papildus peļu ķeršanai šiem kaķiem bija arī citi uzdevumi. Aktieri uzskatīja teātra peļu junkurus par talismaniem, un viņu nomierinošā klātbūtne daudziem palīdzēja pārvarēt lampu drudzi. Pat visegoistiskākie aktieri neņēma ļaunā, ja četrkājainie mednieki uzveduma laikā ik pa brīdim uznāca uz skatuves, atstājot savus kolēģus cilvēkus otrajā plānā.

Neviens kaķis mūsdienu teātrī nav kalpojis tik prasmīgi, tik ilgi un bijis tik pazīstams kā Bīrboms, kurš no 20. gadsimta 70. gadiem līdz 90. gadu sākumam īstenoja grauzēju iznīcināšanas programmu Gīlguda teātrī Londonas Vestendā. Karaliskā izskata svītrainis bieži vien izvēlējās aktierus, kuriem pieglausties, un vismaz reizi katras izrādes laikā viņš uzkāpa uz skatuves dēļiem. Nostrādājis šovbiznesā 20 gadus, Bīrboms aizgāja pensijā, ko pavadīja Kentā kopā ar teātra galdnieku. 1995. gada martā Bīrboms devās uz citiem medību laukiem, la bija skumja aiziešana, kas lika pagodināta ar nekrologu teātra laikraksta The Slage pirmajā lapā. Viņa portrets joprojām apskatāms Gīlgudā.

HODŽS . kaĶis, kurŠ palĪdzĒja izveidot VĀRDNĪCU

Daudzi slaveni dzejnieki un rakstnieki ir strādājuši, kaķa garlaikotā skatiena pavadīti. Taču reti kura no šīm četrkājainajām mūzām rakstura stingrībā un izturībā var līdzināties melnajam kaķim Hodžam. Viņš bija klāt, kad leksikogrāfs Semjuels Džonsons (1709-1784) viens pats, bez citu palīdzības, sastādīja pirmo patiesi autoritatīvo angļu valodas vārdnīcu.

Šim darbam Džonsons veltīja 1 1 gadus, savās mājās Londonā, Gafskvērā 17, sacerot definīciju pēc definīcijas. Kamēr slavenais leksikogrāfs strādāja pie rakstāmgalda, Hodžs bieži vien atradās viņam pie elkoņa, uzjautrinot savu saimnieku un novēršot uzmanību no neiedomājami vienmuļā darba. Visbeidzot 1775. gadā vārdnīcas projekts tika pabeigts. Tas ieguva vispārēju atzinību, ilgāk nekā gadsimtu kalpoja par literāri izglītotās pasaules uzziņu avotu un deva savam autoram iesauku "Vārdnīcas Džonsons".

Taču Hodžs (un viņa saimnieks) pasaulei ir pazīstams nevis vārdnīcas, bet gan kāda jauna skota Džeimsa Bosvela dēļ. Bosvels ar Džonsonu iepazinās 1763. gadā un vairākus gadu desmitus viņam sekoja, pierakstot viedā vīra komentārus un neslēpjot vēlmi reiz uzrakstīt viņa biogrāfiju. 1799. gadā Bosvels tiešām sarakstīja grāmatu "Semjuela Džonsona dzīve", kas tiek uzskatīta par pirmo vispusīgo mūsdienu biogrāfiju. Ja nebūtu šī darba, Džonsons būtu izpelnījies vien dažas rindiņas vēstures grāmatās, taču biogrāfija padarīja leksikogrāfu par nemirstīgu literāro varoni.

Arī Hodžu Bosvels padarīja par slavenu literāro varoni, lai gan dzīvē no viņa patoloģiski baidījās. "Nekad neaizmirsīšu, kā viņš [Džonsons] izdabāja savam kaķim Hodžam: viņš pats gāja un pirka tam austeres, lai kalpotājiem šī pienākuma dēļ pret nabaga radījumu nerastos nepatika," Bosvels rakstīja "Džonsona dzīvē". "Es, par nelaimi, esmu viens no tiem, kuri pret kaķiem jūt antipātijas, tādēļ jūtos neomulīgi, esot ar tiem vienā istabā. Atzīstu, ka man bieži vien nācās stipri ciest no Hodža klātbūtnes. Atminos kādu dienu, kad viņš, acīmredzami apmierināts, ložņāja pa Dr. Džonsona krūtīm. Mans draugs, smaidot un pa pusei svilpojot, glaudīja kaķa muguru un pavilka dzīvnieku aiz astes. Kad es bildu, ka viņš ir jauks kaķis, Džonsons atbildēja: 'Jā, ser, taču ir bijuši kaķi, kas man patikuši vairāk par šo." Tad, it kā juzdams, ka Hodžs šādu apgalvojumu varētu ņemt ļaunā, Džonsons piebilda: "Taču viņš ir ļoti jauks kaķis, patiešām ļoti jauks.""

Džonsons savu četrkājaino biedru atbalstīja līdz pašam galam.

Bosvels apraksta, kā, tuvojoties kaķa pēdējai stundiņai, izcilais leksikogrāfs devās nopirkt mazliet balderiāna, lai atvieglotu dzīvnieka ciešanas. Kad Hodžs nomira, dzejnieks Persivals Stokdeils sarakstīja "Elēģiju par Dr. Džonsona mīļoto kaķi", kurā lasāmas šādas rindas: "Šis kaķis, jūtot saimniek' glāstus, / Tam pauda pateicīgus stāstus / Un allaž murrāja par balvu, / Kad saimnieks glāstīja tā spalvu."

Šodien pretī ēkai, kur Džonsons paveica savu milzīgo darbu, stāv Hodža statuja, kurā attēlots kaķis, kas uzrāpies uz sava saimnieka sarakstītās grāmatas. Vārdnīcā Džonsons definēja kaķi kā "mājdzīvnieku, kurš ķer peles un kuru dabaszinātnieki uzskata par lauvu ģints apakšklasi". Taču leksikogrāfa literārā dvēseles radinieka statuju rotā daudz vēlīgākais Hodža vērtējums "patiešām ļoti jauks kaķis".

KATARĪNA . kaĶis, kurŠ aizskĀra rakstnieka po TUMŠO SIRDI

Savas īsās literārās karjeras laikā Edgars Alans Po sarakstīja izcilus dzejoļus un dažus no biedējošākajiem šausmu stāstiem pasaules literatūras vēsturē, kā arī radīja detektīvstāsta žanru. Taču šie sasniegumi nenesa viņam ne laimi, ne materiālus panākumus. Gluži pretēji. Rakstnieks nomira 1849. gadā 40 gadu vecumā no pārmērīgas alkohola lietošanas, pirms tam piedzīvojot pārcilvēcīgu vilšanos, atraidījumu un bēdas.

1842. gadā viņa sievai Virdžīnijai tika konstatēta tuberkuloze. Turpmākos piecus gadus līdz pat Virdžīnijas nāvei 1847. gadā viņas veselība aizvien pasliktinājās. Sievietes ciešanas vēl vairāk saasināja ģimenes nabadzība. Po gan ar pārtraukumiem strādāja dažādos laikrakstos, taču nekad nebija pārticis, un viņa dēmoni (galvenokārt nespēja pārtraukt dzeršanu) ienesa mājās nemieru. Po problēma sasniedza tādus apmērus, ka viņš baidījās kādas dzēruma lēkmes laikā nodarīt Virdžīnijai pāri.

Visus šos gadus pāra uzticīgākais biedrs bija kaķene, vārdā Katarīna. Po brūni svītroto kaķenīti sauca par Kati (pats Po bieži vien tika uzrunāts par Ediju). Kad viņš rakstīja, kaķene sēdēja uz saimnieka

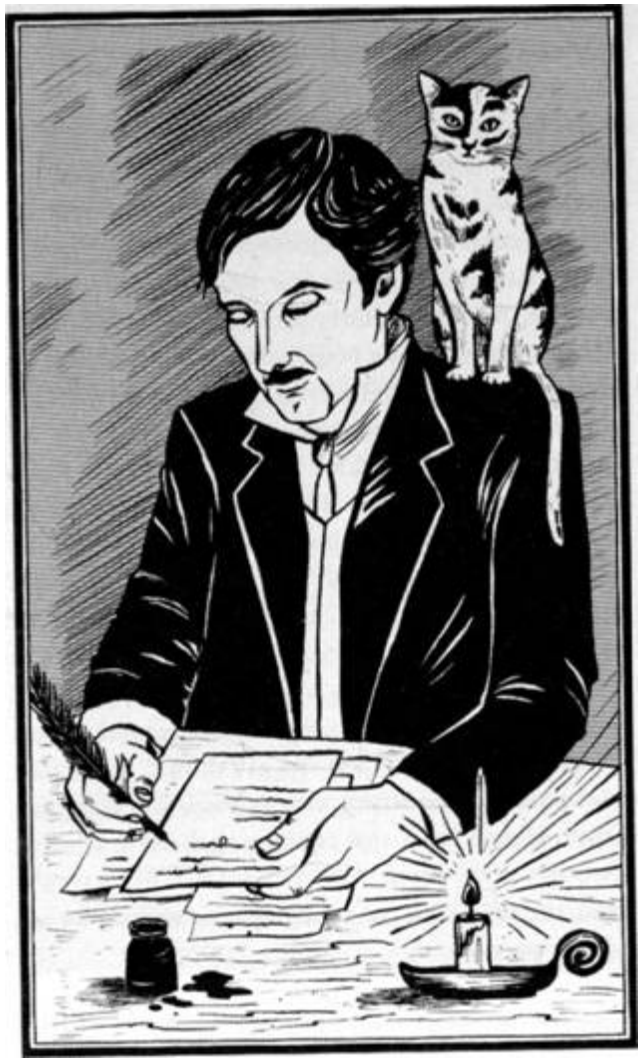

pleca vai saritinājās blakus Virdžīnijai, reizēm sniedzot vienīgo siltumu, kas ledainajā namā bija atrodams.

Po nekad fiziski nedarīja Virdžīnijai pāri. Kā var spriest pēc laikabiedru teiktā, rakstnieks sievu ļoti mīlēja. Taču šīs bailes viņā vienmēr bija, tāpat kā milzīga vainas izjūta par nespēju nodrošināt Virdžīnijai labāku dzīvi. Izjūtas par nepiemērotību praktiskajai dzīvei un riebumu pret sevi viņš ielika stāstā "Melnais kaķis" nepārspējami šaušalīgā stāstā, ko iedvesmoja gan Katarīnas pieķeršanās Virdžīnijai, gan Po raizes par savu tumšo pusi.

1842. gadā sarakstītajā stāstā ir runa par kādu dzērāju, kas dzēruma delīrijā pakar savu runci, kuru Po apraksta kā ogļmelnu kaķi, kas ir "skaists un pārsteidzoši saprātīgs". Pēc neilga laika dzērājs sastop citu kaķi, kurš izskatās gandrīz tieši tāpat kā nogalinātais, ja neņem vērā biedējošu baltas spalvas plankumu ap šī radījuma kaklu.

Vīra sievai jaunpienācējs uzreiz iepatīkas, un viņi kļūst nešķirami. Taču vīrs sāk domāt, ka jaunais mājdzīvnieks vēlas atriebt viņa noziegumu. Dzēruma dusmu lēkmes laikā viņš cenšas nogalināt to ar cirvi, bet trāpa savai sievai. Vīrs ātri iemūrē līķi pagraba sienā un drīz vien ar atvieglojumu secina, ka arī kaķis ir pazudis.

Vēlāk vīrs izrāda pagrabu policistiem, kuri ir ieradušies izmeklēt viņa sievas pazušanu. Te pēkšņi no mūra sienas izlaužas baismīgi brēcieni. Nojaucot sienu, skatam paveras mirušās sievietes līķis, kam uz galvas tup melns kaķis un griezīgi ņaud. Izrādās, ka steigā vīrietis ir iemūrējis dzīvnieku kopā ar sievu.

Stāsta beigas ir viena no neaizmirstamākajām ainām šausmu literatūrā un arī viena no psiholoģiski visatklātākajām. Reālajā dzīvē Po visiem spēkiem centās rūpēties par sievu un savai melnajai mūzai Katarīnai uzmeta tik vien kā paviršu skatienu. Taču, iespējams, reizēm rakstniekam ienāca prātā, ka raibais kaķis kalpo sievai labāk un uzticīgāk nekā viņš pats. Ja tā, tad ar "Melno kaķi" tika panāktas divas lietas: autora bailes un nepietiekamības izjūta pārvērstas atvieglojumā un godināta pašaizliedzīgās Katarīnas piemiņa. Katrā ziņā kaķenes literārais iemiesojums ir pārdzīvojis gan viņu pašu, gan viņas saimnieci un saimnieku.

PANGURBANS visslavenĀkais ĪRU KAĶIS

Ilgu laiku cilvēces vēsturē vienīgais veids, kā nokopēt vecu grāmatu, bija sagādāt kaudzi jauna pergamenta, paņemt krēslu, atvērt jaunu tintes trauciņu un ar roku pārrakstīt rindiņu pēc rindiņas. Viduslaiku mūki šo mehānisko uzdevumu pārvērta veselā mākslā, un simtiem klostera brāļu visā Eiropā pavadīja savu dzīvi akmens cellēs, noliekušies pār galdu un pārrakstot visu pēc kārtas no grieķu un romiešu klasikas līdz pat jaunākajiem pāvesta vēstījumiem. Par daudzām zināšanām, kas līdz mūsdienām saglabājušās no seniem laikiem, varam pateikties tieši mūku nerimstošajām pūlēm.

Pārrakstītāja darbs bija ļoti svarīgs, taču ne īpaši radošs. Iādēļ reti kurš no šiem cilvēkiem-kopētājiem ir iegājis vēsturē. Viens no šiem retajiem bija kāds jauns vīrietis, kurš 9. gadsimtā, iespējams, apguva pārrakstīšanas mākslu Austrijā, Karintijas Sv. Pāvila klosterī. Mēs nezinām, kā šo mūku sauca, bet no īsa dzejoliša, kuru viņš uzkricelēja Sv. Pāvila vēstuļu kopijas aizmugurē, zinām viņa kaķa vārdu Pangurbans.

Šis kaķis acīmredzot bija viduslaiku manuskriptu pārrakstītāja sirdsdraugs. Lai apgūtu pārrakstītāja prasmes, jaunais īrs (viņa izcelsme ir zināma tāpēc, ka dzejolis sarakstīts gēlu valodā) no Smaragdzaļās salas devās līdz pat Austrijai. Droši vien neskaitāmas dienas un naktis viņam nācās pavadīt visai lielā nošķirtībā mūka vienīgā sabiedrība bija manuskripts, pie kura viņš tobrīd strādāja, un uzticīgais baltais kaķis Paņgurbans. Kaķa krāsu zinātnieki var uzminēt pēc viņa vārda gēlu valodā ban nozīmē "balts". Nezināmu iemeslu dēļ šis vīrs, būdams tālu no mājām, nolēma starp smagajiem klostera manuskriptiem ieslidināt mazu dzejolīti par savām attiecībām ar kaķi. To lasot, var teju vai dzirdēt, kā kaķis draiskojas pa vientuļā mūka celli, kamēr saimnieks strādā.

Mēs ar kaķi Pangurbanu Darām līdzvērtīgu darbu; Pelēs iet ir viņa prieks, Es naksnīgs vārdu medinieks.

Pārākas par ļaužu slavu Grāmatas un spalva mana; Paugurs netur ļaunu prātu, Pats viņš dara darbu svētu.

Nudien, prieks ir uzskatīt Līksmi, kas mums sirdī mīt, Kad mēs abi mājās rodam Izklaidi, kas mums pa zobam.

Bieži dižā Pangur' ķetnās Izklaidīga pele metas; Bieži inana prāta mīklas Ieviļ jēgu savos tīklos.

Mūrī viltnieks ieurbj skatu, Nenotrīs tas ne par matu. Zināšanu mūrī bieži Savas nieka domas sviežu.

Kad no alas pele šaujas, Kādam priekam Pangurs ļaujas! Kādam

priekam ļaujos es, Kad man šaubas jēgu nes!

Tā nu mierā darām darbu Mēs ar kaķi Pangurbanu; Savā mākslā laimi rodam, Katrs savu veicam godam.

Darbs ar sparu nemainīgu Pauguram sniedz meistarību; Gūstot zinības ik brīdi, Tumsu kliedēju pa sprīdim. [3]

Neviens nekad neuzzinās ne poētiski noskaņotā mūka, ne viņa kaķa likteni. Savukārt šis klosterbrālis, protams, nekad neuzzinās, ka dzejolis, kas, visticamāk, tapis noguruma vai apnikuma brīdī, ieies vēsturē. Pēc vairākiem gadsimtiem atrastais dzejolītis kļuvis par vienu no izcilākajiem īru agrīnās dzejas paraugiem.

PITERS . kaĶis, kas padarĪja savu saimnieku traku

Viens no slavenākajiem 19. gs. beigu un 20. gs. sākuma ilustratoriem bija anglis Lūiss Veins. Viņš kļuva bagāts, zīmējot dīvainus antropomorfu kaķu attēlus, kuros tie darīja visu iespējamo gan spēlēja golfu, gan dzēra tēju. Šo kaķisko variāciju par slaveno tēmu "Suņi spēlē pokeru" [4] iedvesmoja mākslinieka mīlulis Pīters.

Diemžēl Veina kaķu bildes ir aizraujoša vizuālā liecība tam, kā viņš galu galā sajuka prātā. Veins piedzima 1800. gada 5. augustā un savu mākslinieka karjeru sāka jau pusaudža gados. Nedaudz pārsniedzis divdesmit gadu vecumu, viņš bija brīvmākslinieks ar pieticīgu slavu. Tad viņa sieva Emīlija uzsāka garu cīņu ar vēzi, kas beigās atņēma viņai dzīvību. lā kā viņas lielais mierinājums bija melnbaltais kaķis Pīters, Veins iemācīja tam šādus tādus trikus, piemēram, valkāt brilles. Tad viņš sāka zīmēt kaķi vēl dīvainākās situācijās, un tas izrādījās pavērsiena punkts mākslinieka karjerā. " Pieši Pīteram es varu pateikties par savu karjeru un to, ka zīmēju tā, kā zīmēju," viņš rakstīja.

Gadiem ilgi Piters atkal un atkal bija redzams sava saimnieka darbos. 1886. gadā Veins laikrakstam Illustrated London News uzzīmēja milzīgu darbu "Kaķēna Ziemassvētku vakars". Tas padarīja viņu slavenu, un drīz vien Veina bildes ar vertikāli staigājošiem un drēbēs tērptiem kaķiem bija itin visur. Veina popularitāte bija milzīga. Viņa zīmētie kaķi bija redzami gan uz apsveikuma kartiņām un bērnu grāmatām, gan žurnālā Louis Wain Annual, kas bija veltīts viņa karikatūrām. Veins kaķiem bija tas pats, kas Tomass Kinkeids [5] mājām.

Diemžēl, lai gan mākslinieka darbus joprojām atceras, tam ir visai skumjš iemesls. Dzīves otrajā pusē Veins saslima ar šizofrēniju un gandrīz divdesmit gadus līdz pat savai nāvei 1939. gadā pavadīja psihiatriskajās klīnikās. Viņš zīmēja līdz. pat mūža beigām, tā netieši protokolējot savu sajukšanu prātā. Šizofrēnijas simptomiem kļūstot spēcīgākiem, apģērbtie kaķi pazuda. Viņu vietā Veins sāka gleznot abstraktus kaķu portretus spilgtās, gandrīz psihodēliskās krāsās; kaķiem bija izbrīnīta un pat izbiedēta sejas izteiksme. Veina pēdējos darbos, ko lielākoties veido nelielas ģeometriskas figūras, "kaķi" ir vienkārši sarežģīti kaleidoskopiski veidojumi. Tomēr arī dzīves nogalē nabaga jukušais mākslinieks šad tad radīja portretus, kuros attēlotais dzīvnieks izskatījās pēc Pītera kaķa, kas bija aizsācis Veina karjeru.

SAIMNIEKA kakis. kaĶis, kurŠ mainlja dikensu

Angļu rakstnieks romānists Čārlzs Dikenss ļoti mīlēja suņus un putnuspatiesībā tik ļoti, ka gadiem ilgi viņa Londonas namā bija liegta ieeja kaķiem, lai tie neizbēgtu kopā ar Dikensa lidojošajiem draugiem. Taču viss mainījās, kad Dikensa meitai Meimijai tika uzdāvināts balts kaķēns. Kaķi nokristīja par Viljamu, bet nedaudz vēlāk, kad "Viljamam" piedzima kaķēni, četrkājainais radījums tika pārdēvēts par Viljamīnu.

Sākotnēji bija domāts, ka kaķu ģimene dzīvos virtuvē, kur tai bija iekārtota sava kastīte. Taču Viljamīnai bija citi plāni. Citu pēc cita viņa ņēmās pārnest kaķēnus uz Dikensa darba kabinetu un novietot tos istabas stūrī. Dikenss savai meitai teica, ka kaķi nevarot tur palikt, un lika visus aiznest atpakaļ uz virtuvi. Taču Viljamīna atkal atstiepa kaķēnus uz Dikensa kabinetu. Meimija vēlreiz aiznesa tos uz virtuvi, un kaķene atkal cītīgi atnesa tos atpakaļ. Tikai šoreiz viņa nolika savus kaķēnus pie slavenā vīra kājām un lūdzoši uz viņu paskatījās, it kā lūgtu, lai viņiem ļauj palikt tepat.

Visbeidzot tas arī tika atļauts, un kaķēni varēja kāpelēt augšup pa aizkariem un skraidīt pa Dikensa darba galdu, kamēr rakstnieks centās strādāt. Kad kaķēni jau bija paaugušies, visiem tika atrastas labas mājas — visiem, izņemot vienu kurlu kaķēnu. Iā kā viņš nekad nedzirdēja savu vārdu, viņam tādu arī neiedeva. Kaķēnu sauca vienkārši par "saimnieka kaķi". Un tāds viņš patiešām arī bija. Viņš kā suns sekoja Dikensam pa visu māju un, kad rakstnieks strādāja, sēdēja blakus manuskriptam uz rakstāmgalda.

Nebija gan gluži tā, ka saimnieka kaķis neprasītu no viņa nekādu uzmanību. Kādu vakaru, kad pārējie ģimenes locekļi bija aizgājuši uz. balli, Dikenss sēdēja savā darbistabā pie sveces, iegrimis kādā grāmatā. Kaķis, kā parasti, bija viņam blakus. Pēkšņi nodzisa svece. Pārāk iegrimis lasīšanā, lai pamanītu sveces nodzišanas iemeslu, Dikenss aizdedzināja to vēlreiz un turpināja lasīt, īsi noglaudot galvu kaķim, kurš lūkojās uz viņu ar ilgu pilnu skatienu.

Pēc pāris minūtēm svece atkal nodzisa. Tieši tajā mirklī Dikens, pacēlis acis, ieraudzīja, ka četrkājainais biedrs tīšām ar ķepu nodzēš sveces liesmu. Rakstnieks nolika grāmatu malā un parotaļājās ar kaķi, bet nākamajā dienā pastāstīja par šo notikumu savai ģimenei.

HAMLETS . kaĶis, kurŠ rīkoja pieŅemŠanu pie LITERĀRĀ APAĻĀ GALDA

Desmitiem gadu Manhetenas elegantā viesnīca Algonquin ir bijusi pulcēšanās vieta pilsētas teātra cienītājiem un inteliģencei. Taču viesnīcas ziedu laikos tās lielākā slavenība noteikti nebija ne Dorotija Pārkere, ne Roberts Benčlijs, bet necils kādreizējais klaidoņkaķis, vārdā Hamlets.

Kā vēsta leģenda, sākotnēji par Rastiju dēvētais četrkājainis bija bez darba palicis teātra kaķis, kuru savā paspārnē pieņēma viesnīcas īpašnieks Frenks Keiss. Tas tik bija lēciens pa karjeras kāpnēm! Veco runci pārdēvēja par Hamletu, un viņam tika ļauts skraidīt pa viesnīcu, cik tīk. Hamletam pat izveidoja pašam savas kaķu durtiņas, lai viņš varētu netraucēti nākt un iet, un runā, ka viņam paticis lakt pienu no šampanieša glāzes. Kad pēc trim gadiem runcis devās uz citiem medību laukiem, laikraksts The New York Times pieminēja viņa aiziešanu savā baumu slejā.

Lai gan atmiņas par Hamletu nu jau pieder tālai pagātnei, tradīcija turēt viesnīcā Algonquin kaķi turpinās. Pašlaik peļu junkura amatu pilda kādreizējā dzīvnieku patversmes iemītniece Matilde. Tāpat kā viņas priekšgājēji, Matilde drīkst skraidīt pa viesnīcu (izņemot virtuvi un ēdamzāli) un saņem pielūdzēju vēstules no visas pasaules.

PULČINELLA . kaķene, KAS SARAKSTĪJA FŪGU

Mūsdienās daudziem mūzikas cienītājiem vārds Domeniko Skarlali neko daudz neizsaka. Taču 18. gs. sākumā šis itāliešu komponists bija slavens visā Eiropā. Viņš bija klavierspēles meistars, kas iedvesa cieņu gan saviem līdzgājējiem, gan pēctečiem. Savā klavihorda prasmē viņš tika salīdzināts ar Georgu Fridrihu Hendeli. Gadsimtiem ilgi Skarlati darbu dievinājuši citi mākslinieki, sākot no Sopēna un Brāmsa un beidzot ar Vladimiru Horovicu, taču komponists bija ārkārtīgi populārs arī neprofesionāļu vidū.

Skarlati bija gan prasmīgs, gan ražīgs. Savas dzīves laikā (1685-1757) viņš sarakstīja vairākas operas un kādas piecsimt sonātes, tajā pašā laikā ieņemot dažādus augsta ranga ar mūziku saistītus amatus Itālijā, Anglijā, Portugālē un Spānijā, kur viņš nodzīvoja vairāk nekā 20 gadu. Skarlati kļuva populārs ne tikai ar saviem komplicētajiem, inovatīvajiem skaņdarbiem, bet ar savā ziņā netradicionālo stilu, kurā parādījās visdažādākie motīvi no reliģiskām tēmām līdz pat spāņu, marokāņu un ebreju tautas mūzikai. Taču vienu no viņa slavenākajiem darbiem neiedvesmoja vis kāda vienkārša melodija vai cita komponista

darbs. Tas tapa sadarbībā ar Skarlati kaķi. Oficiāli šo darbu sauc par "Sonāti sol minorā Kk. 30", bet neoficiāli šis viendaļlgais klavihorda skaņdarbs pazīstams kā "Kaķa fūga".

Kā vēsta leģenda, maestro piederēja kaķene Pulčinella, kurai patika staigāt šurpu turpu pa klavihorda taustiņiem. Parasti tas radīja tikai nejaušu, nenozīmīgu troksni. Taču kādā no šādām

"improvizācijas sesijām" komponista kaķene noplinkšķināja neparastu, diezgan lipīgu meldiņu. Skarlati paķēra bloknotu un īso gabaliņu pierakstīja. Iedvesmojies no kaķenes nospēlētā fragmenta, viņš par šo tēmu sarakstīja veselu fūgu.

Skaņdarbs guva momentānus panākumus un ir populārs arī mūsdienās. 19. gs. 40. gados slavenais pianists Ferencs Lists iekļāva šo skaņdarbu savā repertuārā un regulāri spēlēja to koncertos. Visi lauri vairs netika piedēvēti komponistam vien. Tolaik, kad Skarlati šo fūgu sarakstīja, viņam neienāca prātā nosaukumā pieminēt tā pirmavotu. Taču 19. gs. sākumā izcilais kaķa iedvesmotais skaņdarbs visā pasaulē kļuva pazīstams ar nosaukumu "Kaķa lūga".

KELVINS . kaĶis, kurŠ iedvesmoja divus rakstniekus

Tikai ārkārtīgi retos gadījumos kāds kaķis kalpo par mūzu nevis vienam, bet veseliem diviem rakstniekiem. lā gadījās pūkainajam maltietim Kelvinam. Literārajā pasaulē viņš nokļuva 19. gs. vidū, kad no klaiņojumiem pa plašo, bīstamo pasauli ieradās I lerietas Bīčeres-Stovas mājās. "Šķita, ka viņš pie durvīm būtu pajautājis, vai šī ir grāmatas "Krusttēva Toma būda" autores māja, un, dzirdot apstiprinošu atbildi, nolēmis apmesties te uz dzīvi," teicis ģimenes draugs Čārlzs Dadlijs Vorners. Kelvins uzreiz jutās kā mājās. Kad Stova rakstīja, viņš grozījās turpat blakus un dažreiz pat uzrāpās saimniecei uz pleciem. Lielu iespaidu uz visiem atstāja ne vien kaķa pašpārliecība, bet arī viņa inteliģence. "Viņš ir saprātīgs kaķis un tīri labi saprot itin visu, izņemot Ņūtona binoma formulu," teica Vorners.

Vorners zināja, ko runā: kad Stova no Jaunanglijas pārcēlās uz Floridu, tieši viņam tika piešķirta aizbildnība pār rakstnieces kaķi. Astoņus gadus Kelvins klaiņoja pa Vornera Konektikutas īpašumu. "Stundām ilgi viņš klusi sēdēja manā darbistabā, tad, maigas pieķeršanās vadīts, atnāca un paraustīja mani aiz piedurknes, ar purniņu pieskārās manai sejai un apmierināts atkal devās prom," rakstīja Vorners. Kelvins prata ari pats atvērt durvis un apkures ventilācijas lūku, ja viņam sametās vēsi. Kā stāsta kaķa saimnieks, Kelvins spēja tikt galā ar jebkuru izaicinājumu, izņemot vienu: "Viņš prata visu, tikai ne runāt, un reizēm šķita, ka kaķa inteliģentajā sejā lasāma žēla ilgošanās izteikties."

Kelvins kļuva par Vorneru ģimenes locekli tik lielā mērā, ka pēc viņa nāves rakstnieks sarakstīja garu, mīlestības pilnu slavinājumu, kas 1871. gadā publicēts eseju krājumā "Mana vasara dārzā". Elēģija "Kelvins. Rakstura pētījums" kļuva pazīstama visā Amerikā. "Esmu izstāstījis tikai to, kā bija," rakstīja Vorners. "Kelvins vienmēr bija noslēpums. Es nezinu, no kurienes viņš atnāca. Es nezinu, uz kurieni viņš ir aizgājis. Vainagā, ko lieku uz viņa kapa, es neievītu pat vissmalkāko nepatiesības zariņu."

Mazā literārā lauva, kas mīlēja literāro pasauli, tagad pieder tai uz mūžīgiem laikiem.

DINA . otrs populĀrĀkais kaĶis stĀstĀ "ALISE BRĪNUMZEMĒ"

Palūdziet kādu nosaukt slaveno kaķi, kas darbojas Lūisa Kerola grāmatās "Alise Brīnumzemē" un "Alise Aizspogulijā", un, visticamāk, atbilde skanēs Cešīras kaķis. Taču abos darbos nozīmīga loma ir vēl vienam kaķim, kurš, tāpat kā daudzi citi šo grāmatu personāži, nav dzimis rakstnieka iztēlē.

Kerols, kura īstais vārds ir Čārlzs Latvidžs Dodžsons, pirmo reizi šo stāstu savērpa kādā laiskā pēcpusdienā, ar laivu braucot pa Temzu kopā ar savu draugu Robinsonu Dakvortu un trim meitenītēm, kuras rakstnieks ļoti mīlēja, I.orīnu, Alisi un F.ditiju Lidelām. Visām trim tik ļoti patika šis stāsts, ka Alise, pasakas galvenās varones vārdamāsa, palūdza Dodžsonam to pierakstīt. Viņš tā arī izdarīja, un, kad parādīja grāmatas melnrakstu draugiem, tie mudināja viņu atrast izdevniecību. Pirmā no abām grāmatām "Alise Brīnumzemē" tika publicēta 1865. gada 4. jūlijā. Grāmata acumirklī kļuva par sensāciju un kopš tā laika tiek izdota atkal un atkal.

Lai gan stāsts ir izdomāts, tajā minētas daudzas pavisam vāji maskētas reālas personas. Galvenā varone, protams, ir Alise Lidela. Robinsons Dakvorts ir Zoss prototips, savukārt pats Kerols Dodo (iespējams, tāpēc, ka rakstnieks stostījās un viņa uzvārds bieži vien izskanēja kā "Do-Do-Dodžsons"). Kas attiecas uz dzīvniekiem, stāstā Alise vairākkārt piemin Dinu, Alises Lidelas svītraino kaķi. Interesanti, ka šīs atsauces veido vienu no tumšākajām un visai sadistiskajām grāmatas sižeta līnijām. Ikreiz, kad liek pieminēta nabaga Dina, sarunas konteksts ir neapdomīgas cietsirdības pilns. Piemēram, "Brīnumzemes" sākumā Alise savu mājdzīvnieku uzliela kā izcilu peļu mednieci, acīmredzot piemirstot, ka tobrīd pļāpā ar runājošu peli. Un vēlāk "Aizspogulijā" viņa sper tikpat kļūdainu soli, uzrunājot putnu bariņu. "Dina ir mūsu kaķis," viņa saka. "Kā viņa medī peles, jūs nemaz to nevarat iedomāties! Un kaut jūs redzētu, cik veikli viņa ķer putnus! Jā, mazu putniņu viņa apēd vienā acumirklī, tiklīdz pamana." [6] Nav brīnums, ka Brīnumzemē Alise iekuļas tik daudzās nepatikšanās.

FOSS . kaĶis, kurŠ bija gandrĪz pĀrĀk LABS, LAI BŪTU ĪSTS

Izcilu mākslinieku un rakstnieku kaķi bieži vien tiek iemūžināti savu saimnieku darbos. Taču šķiet, ka dīvainajā 19. gs. britu mākslinieka un rakstnieka Edvarda I.īra gadījumā par realitāti kļuvusi poētiska kaprīze.

Bārdainais un briļļainais ekscentriķis slavu ieguva kā dzīvnieku un ainavu gleznotājs. Ir izdotas arī vairākas Līra nonsensa dzejoļu grāmatas bērniem, ar kurām viņš kļuva populārs visā pasaulē. Daudzi no šiem dzejoļiem, piemēram, "Pūce un kaķēns", liek lasīti mazuļiem vēl joprojām.

Savus dzejoļus Līrs ilustrēja ar bezbēdīgiem zīmējumiem. Viens no viņa iemīļotajiem personāžiem bija 1872. gadā iegūtais svītrainais runcis Foss. Līra pieķeršanās šim kaķim ir visai savdabīga, ņemot vērā to, ka Foss bija stipri nepievilcīgs: resns runcis ar īsu, apgrieztu asti (to, kā stāsta, vairākkārt apcirpis kāds māņticīgs kalpotājs, kurš cerēja atturēt kaķi no klejošanas). Ir kaudzēm attēlu, kuros Līrs attēlojis sevi un savu tuklo draugu dažādos piedzīvojumos, bet nav atrodama neviena slavenā kaķa fotogrāfija. Kad Līrs centās viņu nofotografēt, milzīgais rudais kaķis izrāvās no saimnieka rokām, pirms noklikšķēja fotoaparāta slēdzis.

LIrs tik ļoti mīlēja Fosu, ka savu jauno māju lika uzbūvēt tieši tādu pašu kā veco, lai kaķim nerastos nekādas grūtības tajā orientēties. Kad 1887. gadā runcis devās uz citiem medību laukiem, viņš tika apglabāts sava saimnieka dārzā zem milzīga memoriālā akmens. Pēc diviem mēnešiem nomira arī pats Līrs.

Mūsdienās Fosa bildes joprojām apskatāmas Līra nonsensa dzejoļu krājumos. Taču ar tām ir saistīts kāds noslēpums: īstais Foss mākslinieka dzīvē ienāca tikai 1872. gadā, taču jau vairākus gadus iepriekš Līrs regulāri zīmēja viņam līdzīgu resnu, svītrainu un strupastainu kaķi. Turklāt nez kāpēc Līrs bija pārliecināts, ka Foss nodzīvojis gandrīz neticami garu mūžu 31 gadu (šādu skaitli viņš lika iegravēt uz sava drauga kapakmena). Iespējams, īstajā Fosā mākslinieks saskatīja tā kaķa iemiesojumu, kas gadu desmitiem bija dzīvojis viņa iztēlē. "Edvards Fosu dievināja, un šīs jūtas bija abpusējas. Taču mums zināmais Foss vairāk pieder nonsensa stāstu pasaulei nekā īstenībai," saka Līra biogrāfs Pīters Levi. Un varbūt tā ir bijis vienmēr.

KOBIJS . kaĶis, kurŠ nozaga sava saimnieka sirdi BURTISKĀ NOZĪMĒ

Stāsta, ka pēc angļu dzejnieka un rakstnieka Tomasa Hārdija nāves 1928. gada 11. janvāri viņa kaķis esot pazudis un nekad vairs neesot redzēts. Šis dīvainais atgadījums bija par pamatu vienam no šaušalīgākajiem stāstiem Rietumu literatūras vēsturē.

Viss sākās īsi pēc izcilā vīra nāves, kad izcēlās strīds par to, kur viņu apglabāt. Hārdija testamentā bija skaidri noteikts, ka viņš vēlas tikt apglabāts pieticīgā ceremonijā dzimtajā pilsētā Stinsfordā. Taču viņa testamenta izpildītājs uzskatīja, ka rakstniekam, kas sarakstījis tādus klasiskus darbus kā " lesa no d'Erbervilu cilts", "Kāsterbridžas mērs" un "Atgriešanās dzimtenē", pienāktos cēlāka atdusas vieta. Precīzāk runājot, viņš vēlējās, lai Hārdiju apglabā leģendārajā Vestininsteras abatijas Dzejnieku stūrī līdzās tādām slavenībām kā Čārlzs Dikenss, Džefrijs Čosers un Dr. Semjuels Džonsons.

Pēc karstām debatēm ar Hārdija ģimeni tika panākts kompromiss: Hārdija līķi tika nolemts pārvest uz Vestminsteras abatiju, bet viņa sirdi uz Stinsfordu. Lai plānu varētu īstenot, bija jāveic neliela pēcnāves operācija. Iā kā Hārdija personiskais ārsts

to veikt esot atteicies, tika atrasts cits speciālists. Izcilā rakstnieka sirds tika izņemta viņa paša mājās. Sirds tika ietīta salvetē, ievietota cepumu kārbā un nolikta malā vēlākai transportēšanai.

Viena no šī stāsta versijām ir šāda: nākamajā dienā apbedītājs, kam bija uzticēta sirds pārvešana uz Stinsfordu, atklāja, ka kaste ir tukša. Kobijs nekur nebija atrodams, tāpēc apbedītājs pieņēma, ka kaķis ir aizbēdzis ar visu saimnieka sirdi. Taču pastāv arī cita vēl šausminošāka šī stāsta versija: daži apgalvo, ka liktenīgajā dienā kārba lika atrasta tukša pāri bija palikuši vien daži gaļas gabaliņi, un blakus kārbai sēdēja Kobijs, mazgājot no purniņa asinis…

Saskaņā ar šo stāsta versiju apbedītājam ienāca prātā ātrs risinājums. Viņam bija jāapglabā Hārdija sirds, un sirds bija Kobijam vēderā. Tā nu viņš nožņaudza nabaga kaķi un paslepen apbedīja to Stinsfordā. Cik patiess ir šis stāsts? Atbildi uz šo jautājumu varētu sniegt tikai kapa izpēte. Taču droši zināms ir tas, ka Kobijs kopš tā laika vairs nav redzēts.

POLĀRLĀCIS . kaĶis, kurŠ apbŪra rŪgumpodu

Klīvlends Emorijs savas dzīves laikā bija pazīstama literāra personība. Viņš bija laikraksta Saturday Evening Post jaunākais redaktors, vadošais laikraksta TV Guide kritiķis un sarakstīja tādus bestsellerus kā "The Proper Bostonians" un "Who Killed Society?". Taču visiem zināmu viņa vārdu padarīja kāds Ņujorkas runcis.

1977. gada Ziemassvētku vakarā Emorijs, kurš bija pazīstams kā suņunūlis, kādā alejā netālu no sava dzīvokļa ieraudzīja un izglāba savainotu klaiņojošu kaķi. Kaķis atmaksāja Emorija pūles, saskrāpējot viņam abas rokas. Par spīti tam, Emorijs nolēma kaķi paturēt. Novannojot ārkārtīgi netīro radījumu, Emorijs atklāja, ka runcis patiesībā ir sniegbalts, tādēļ nosauca to par Polārlāci.

Abi drīz vien sadraudzējās, un kaķis kļuva par nenovērtējamu Emorija sabiedroto cīņā par dzīvnieku tiesībām. Emorijs jau daudz ko bija darījis viņš bija viens no organizācijas ASV Humānā sabiedrība dibinātājiem un aizsāka Dzīvnieku fondu, kura mērķis bija aizsargāt retas un apdraudētas savvaļas sugas, l'ar dzīvnieku tiesībām sabiedrībā sāka runāt arvien vairāk, kad 1988. gadā tika publicēta Emorija grāmata "Kaķis, kurš uzradās Ziemassvētkos", kurā viņš aprakstīja savu dzīvi kopā ar Polārlāci. Zibens ātrumā grāmata nokļuva laikraksta The New York Times bestselleru saraksta pirmajā vietā, tāpat kā abi tās turpinājumi "Kaķis un rūgumpods" un "Visu laiku labākais kaķis".

Grāmatas padarīja Polārlāci slavenu kaķumīļu un dzīvnieku tiesību aizstāvju vidū. Viņš pat saņēma uzaicinājumu kļūt par organizācijas Greenpeace kuģa Sea Shepherd kaķi (šo piedāvājumu gan Emorijs Polārlāča vārdā godbijīgi noraidīja). lāču būtiskākais, iespējams, ir tas, ka Polārlācis vērsa sabiedrības uzmanību uz sava īpašnieka cīņu par dzīvnieku tiesībām. Šajā cīņā ietilpa gan plāns ar lidmašīnu transportēt ēzelīšus no Lielā kanjona, lai glābtu tos no valdības organizētas nokaušanas, gan mēģinājumi nokrāsot ronēnus ar nekaitīgām krāsām, lai kažokādu mednieku acīs padarītu mazo dzīvnieciņu kažokus nevērtīgus.

Abu ceļi šķīrās 1991. gadā, kad Polārlācis devās uz citiem medību laukiem. Viņu apglabāja rančo Melnais skaistulis Dzīvnieku fonda izveidotā patversmē, kas atrodas Teksasā un kur rūpējas par pamestiem un no vardarbības cietušiem dzīvniekiem. Uz Polārlāča pieminekļa lasāms: "Zem šī akmens atdusas mīļotais Polārlācis kaķis, kurš uzradās Ziemassvētkos. Uz tikšanos!" Tikšanās brīdis pienāca 1998. gadā, kad Emorijs nomira un tika apglabāts blakus Polārlācim.

MISŪ II ,. kaĶis, kurŠ apĒda kanĀrijputniĻus

Franču rakstnieks Aleksandrs Dimā, kas sarakstījis populāros klasiskos darbus "Trīs musketieri", "Cilvēks dzelzs maskā" un "Grāfs Montē Kristo", bija pazīstams ar savu grezno dzīvesveidu un ekscentriskajām idejām. Tāpēc tad, kad kaķis Misū II viņu sadusmoja, Dimā to sodīja atbilstoši savai bagātajai iztēlei. Kaķim paveicās saimnieka iztēle bija tik bagāta, ka sodu nebija iespējams realizēt.

Patiesībā Misū II bija otrais kaķis savā dinastijā. Pirmais Misū bija piederējis Dimā tolaik, kad viņš tikai sāka savas rakstnieka gaitas. Katru dienu kaķis pavadīja saimnieku uz darbu un katru vakaru sagaidīja viņu uz stūra, lai pavadītu uz mājām. Kaķis nekļūdīgi sagaidīja saimnieku vienā un tajā pašā vietā, pat ja Dimā ieradās agrāk vai vēlāk par ierasto laiku.

Pēc uzticamā kaķa nāves rakstnieks pieņēma Misū II melnbaltu īsspalvainu kaķi, kuru pavārs bija atradis Dimā mājas pagrabā. lobrīd rakstnieks jau bija kļuvis bagāts un slavens un viņa dzīvesveids bija visai izsmalcināts. Arī Misū II baudīja lielu lutināšanu, līdz nelaimīgā kārtā viņam gadījās visu sabojāt. Starp daudzajām Dimā greznībām bija arī

pērtiķu un eksotisku putnu kolekcija; tie visi bija izmitināti rakstnieka īpašumā. Kādu dienu kaķis ielavījās putnu mājā un notiesāja spārnotos lidoņusvisus kā vienu.

Dimā bija šausmās, bet savā ziņā notikušais viņu uzjautrināja. Rakstnieks nolēma saukt nekārtīgo kaķi pie atbildības. Nākamajā svētdienā viņš izklāstīja lietas būtību rūpīgi atlasītu draugu "tiesas piesēdētāju" priekšā. Tiesas sēdes laikā kāds norādīja uz vainu mīkstinošu apstākli: putnu mājiņas durvis esot atstājis vaļā kāds no pērtiķiem, un kaķis vienkārši izmantoja situāciju.

Iā kā pērtiķi tika atzīti par nozieguma līdzdalībniekiem, Dimā nolēma, ka tiem un nabaga Misū II nākamie pieci gadi jāpavada kopīgā ieslodzījumā. Taču liktenis bija lēmis kaķim cietumsodu aiztaupīt: drīz pēc tam, kad Misū II sāka izciest piespriesto sodu, rakstnieku piemeklēja milzīga finansiāla neveiksme. Tai sekoja virkne jostas savilkšanas pasākumu, un dārgie pērtiķi ar visu būri tika izsolīti ūtrupē. Misū II savukārt ne vien palika Dimā namā, bet tika arī atbrīvots pirms termiņa.

DŽEFRIJS visreliĢiozĀkais kaĶis pasaulĒ

Nabaga Kristofers Smārts! 1722. gadā dzimušais angļu dzejnieks savus godalgotos dzejoļus sāka rakstīt, vēl studējot Kembridžas Universitātē. Diemžēl viņš pārāk daudz dzēra, iekūlās parādos un slēpās no kreditoriem. Pēc universitātes beigšanas Smārts darbojās kā redaktors un rakstīja dažādiem Londonas laikrakstiem, reizēm izmantojot dīvainus pseidonīmus, piemēram, Mērija Midnaita. Ap 1751. gadu dzejnieks piedzīvoja reliģisku atgriešanos, kas vairāk vai mazāk sakrita ar prāta zudumu. Smārts sāka uzrunāt garāmgājējus Londonas Haidparkā, pieprasot, lai tie nekavējoties krīt ceļos un lūdz Dievu kopā ar viņu. Dīvainā uzvedība noveda rakstnieku garīgi slimo patversmē, kur viņš uzturējās no 1756. līdz 1758. gadam.

Taču, iespējams, Smārts nemaz nebija tik nesaprātīgs, kā šķita. Ieslodzīts patversmē, viņš radīja dažus no saviem labākajiem darbiem, tostarp dzejoļu krājumu "Dziesmas Dāvidam". Viņš sarakstīja arī ārkārtīgi dīvainu krājumu "Jubilante Agno", brīvajā pantā cildinot pasaules dievišķo uzbūvi. Krājumā dzejnieks, itin bieži garlaikojot lasītāju ar apnicīgām detaļām, slavē ikvienu svētību, ko Dievs viņam dāvinājis. Nav

nekāds pārsteigums, ka milzīgajā darbā iekļauts ari mīlošs veltījums Smārta kaķim. Kaķa īpašības viņš uzskaita nodaļā, ko tā arī sauc "Es rakstīšu par savu kaķi Džefriju", norādot, ka šis kaķis ir brīnumains radījums: "Jo viņš ir reizē jokdaris un prātotājs. Jo viņš pazīst Dievu kā savu Pestītāju. Jo nav nekā saldāka par viņa mieru atpūtā. Jo nav nekā straujāka par viņa dzīvi kustībā."

Atstājot patversmi, Smārta dzejnieka slava bija spožāka nekā jebkad agrāk. To gan nevarētu teikt par viņa finansēm un personisko dzīvi: dzejnieka sieva un bērni bija spiesti viņu pamest, lai izkļūtu no nabadzības, un 1771. gadā Smārts aizgāja no šīs pasaules galīgā trūkumā. Interesanti, ka idiosinkrāziskais sacerējums Jubilante Agno netika publicēts līdz pat 1939. gadam. Taču, kad tas beidzot tika izdots, kaķu cienītāji visā pasaulē acumirklī iemīļoja odu Džefrijam. Acīmredzot visai daudzi lasītāji Smārta mīlestības pilnajā mājdzīvnieka aprakstā saskatīja savu kaķi.

CITI PIEMINĒŠANAS VĒRTI KAĶI

MINO: slavenās franču rakstnieces un dumpinieces Zaržas Sandas mīlulis. Abi bija tik tuvi, ka ieturēja brokastis no viena šķīvja.

TAKI: skarbā detektīvromānu žanra aizsācēja un arhetipiskā policista Filipa Mārlova tēla radītāja Reimonda Candlera mājdzīvnieks. Savu noslēpumaino stāstu pirmos uzmetumus Candlers lasīja kaķim, kuru dēvēja par "kaķsekretāru".

PUDLENKA: čehu dramaturga Karela Capeka kaķis. Rakstniekam šķita, ka kaķene, kas parādījās uz viņa durvju sliekšņa drīz pēc tam, kad iepriekšējais kaķis bija saindējies un nomiris, ir sūtīta atriebt runča nāvi. Dzīves laikā kaķene laida pasaulē 26 kaķēnus. Viņas pēctecei Pudlenkai II bija divdesmit viens kaķēns.

BOSS UN TOMIJS: divi mūžam karojoši kaķi, kas bija kopā ar A nni Franku, kad viņa kopā ar ģimeni kādā Amsterdamas namā slēpās no nacistiem. Bošs ir žargonvārds, kādā tika dēvēti vācieši, savukārt Tomijs britu karavīra apzīmējums.

HINSE: rakstnieka sera Valtera Skota īpaši nejaukais kaķis, kurš regulāri uzbruka saimnieka medību suņiem. Šī izklaide 1826. gadā beidzās ar kaķa nāvi, kad Hinsi nogalināja pēddzinis, vārdā Nirnrods.

..

PIPARĪTE. PIRMAIS KAĶIS FILMZVAIGZNE

20. gs. sākumā, kad visā pasaulē ļaužu pilnos kinoteātros sāka rādīt pirmās kinofilmas, šķita, ka jebkurš var nostāties kameras priekšā un kļūt par zvaigzni. Viss, kas bija nepieciešams, drosme, veiksme un varbūt mazliet egocentrisma. Tas bija laiks, kad gan izbijuši teātra aktieri, gan vodeviļas skribenti un pat teātra skatuves strādnieki kļuva bagāti Holivudā. Pat nošņurkusi ielas kaķene gozējās prožektoru gaismās.

Šīs kaķenes vārds bija Piparīte. Kā vēsta tālaika avīžu izgriezumi, viņu "atklāja" slavenais komēdiju režisors Makss Senets. Kādu dienu viņš pamanīja, ka pa vaļīgu grīdas dēli filmēšanas laukumā ielavījies pelēks kaķis. Režisors no tā nerīkoja nekādu scēnu, bet gan kaķenīti nofilmēja. Nesatricināmā mierā kaķene parādījās starp aktieriem taisni īstajā brīdī, uzvedoties tā, it kā būtu filmējusies visu mūžu. Senetam viņa patika, un režisors nosprieda, ka sastapis zvaigzni. Tajā pašā mirklī viņš nodēvēja kaķi par Piparīti un lika to pie darba.

Piparītes karjera ilga no 1912. gada līdz 20. gs. 20. gadu beigām. Izrādījās, ka viņa ir kas vairāk par spalvainu, murrājošu butaforiju. Piparīte spēja apgūt sarežģītus trikus, tāpēc uz ekrāna pārliecinoši spēlēja dambreti ar komediantu Benu Tērpinu. Gadu gaitā viņa piedalījās daudzās komēdijās, piemēram, "The Kitchen Lady", "Never Too Old" un "Rip and Stitch: Tailors".

Piparīte strādāja vienā filmēšanas laukumā ar patiesi izcilām zvaigznēm. Viņa filmējās kopā gan ar Kīstonas policistiem, gan ar Čārliju Caplinu. Kaķenīte pat spēja apvaldīt savus instinktus, spēlējot kopā ar otru Seneta spalvaino aktieri peli Frederiku.

Taču viņas mīļākā filmzvaigzne bija kāds vācu dogs Tedijs Amerikas pirmais suns filmu varonis. Piparīte ar Tediju, ko mēdza dēvēt arī par Kīstonas lēdiju, Amerikas labāko draugu un Brīnumsuni Tediju, filmējās vairākās Maksa Seneta komēdijās. Abi kļuva (ik nešķirami, ka 20. gadu beigās pēc Tedija nāves viņa četrkājainā draudzene iegrima dziļās sērās. Drīz vien rampu gaismas pameta arī Tedija liktenīgā kaķe, aizejot pensijā, lai baudītu pelnītu atpūtu uz saulainas palodzes.

KASPARS . visveiksmīgĀkais melnais kaĶis pasaulĒ

Slavenā Londonas viesnīca Savoy jau kopš tās atvēršanas 1889. gadā ir bijusi augstas apkalpošanas un izcila stila paraugs. Jau kopš pašiem pirmsākumiem viesnīcas darbinieki rūpējušies par katru viesu vajadzību. Tādēļ 1898. gada nelaimīgie notikumi šķiet vēl jo baisāki. Kādu vakaru Dienvidāfrikas uzņēmējs Vulfs Džoels rezervēja vakariņas četrpadsmit cilvēkiem. Pēdējā brīdī viens no viesiem pavēstīja, ka nevarēs ierasties, un vakariņu dalībnieku skaits saruka līdz velna ducim trīspadsmit cilvēkiem. Protams, Džoels zināja seno leģendu, ka tas, kurš pirmais aiziet no ballītes, kurā pulcējies šāds ļaužu skaits, nokļūst nelaimē. Uzņēmējs nolēma par to pasmieties. Viņš uzņēmās visu iespējamo risku uz sevi un vakariņu galdu pameta pirmais.

Tas bija drosmīgs, taču varbūt arī muļķīgs solis. Drīz pēc atgriešanās Dienvidāfrikā Džoelu atrada noslepkavotu viņa birojā.

Vai vakariņām viesnīcā Savoy bija kāda saistība ar šo slepkavību? Viesnīcas vadība nolēma vairs neriskēt, un vairākus gadus pēc šī nelaimīgā notikuma kompānijām, kurās bija 13 cilvēku, pievienojās kāds viesnīcas darbinieks, ieturot maltīti uz viesnīcas rēķina. Taču, tā kā svešinieka klātbūtne pie galda var izraisīt zināmu neveiklību, tika rasts ilgtermiņa risinājums. 1927. gadā māksliniekam Bazilam Aionīdam tika pasūtīta gandrīz metru augsta melna koka kaķa statuja. Dekoratīvajā stilā veidoto skulptūru nosauca par Kasparu un nosēdināja pie galda ikreiz, kad uz pusdienām vai vakariņām pulcējās neveiksmīgais velna ducis.

Kopš tā laika Kaspars ir kļuvis par Savoy slavenību, ko pie sava galdiņa lūdz nosēdināt arī kompānijas, kurās ir vairāk vai mazāk ļaužu par liktenīgo trīspadsmit, lāpai kā pārējiem viesiem, arī mēmajam kaķim tiek servēti galda piederumi un šķīv ji, pēc katra ēdiena tos nomainot. Viesmīļi pat izsmalcināti apsien viņam salveti.

Daudzu desmitu gadu gaitā Kaspars ir ieturējis pusdienas kopā ar neskaitāmām slavenībām. Kaķi bija iemīļojis Vinstons Cērčils, kura pusdienu sabiedrība "The Other Club" arī radās Savoy. Izcilajam karalaika premjerministram kādu dienu nācās iet Kasparam palīgā, lai panāktu viņa atbrīvošanu, izspēlējot nevainīgu joku, daži Karalisko gaisa spēku biedri bija statuju nolaupījuši. Iespējams, Cērčilam Kaspars tik ļoti patika tāpēc, ka tas nekad tiešām nekad pie galda dzirdēto neatstāstīja citiem.

ORANŽA . epizodisko lomu karaliene

Domājot par četrkājainiem aktieriem un aktrisēm, parasti prātā nāk suņi. Taču ceļu uz filmēšanas laukumu ir izlauzuši (lasi: izkrāpējuši) ari vairāki kaķi. Šī īsā aktierisko kaķu saraksta virsotnē lepni gozējas Oranžā ruda kaķene, kuru atklāja leģendārais dzīvnieku dresētājs Frenks Ins (viņa skolēni ir arī Bendžijs un Arnolds, cūka no "Green Acres"). Oranžā debitēja 1951. gadā neievērojamā filmiņā "Rhubarb", kurā tika stāstīts par kaķi, kas mantojumā saņem beisbola komandu.

Taču vēlāk Oranžās lomas kļuva ievērojamākas. Neskaitot Minervas atveidojumu 20. gs. 50. gadu televīzijas seriālā "Our Miss Brooks", viņa atrada laiku arī epizodiskām lomiņām vairākos pazīstamos kinoprojektos, tostarp klasiskajās zinātniskās fantastikas filmās "This Island Earth" un "The Incredible Shrinking Man". Pēdējā no abām filmām viņa centās noķert un apēst samazinātu galveno varoni. Slavas zenītu Oranžā sasniedza 1961. gadā, kopā ar Odriju Hepbernu spēlējot filmā "Breakfast at Tiffany s" un tēlojot viņas kaķi, ko tā arī sauca par Kaķi. 1952. gadā Oranžā saņēma Patsy balvu (dzīvnieku pasaules ekvivalents Oskaram) par lomu filmā "Rhubarb", un 1962. gadā viņas kolekcija tika papildināta ar vēl vienu statueti par Hepbernas kaķa tēlojumu filmā "Breakfast at Tiffany's".

MIMSIJA . kaĶis, kurŠ izjokoja lauvu leo

20. gs. 60. gadu beigās, debitējot producentu kompānijai Mary Tyler Moore Enterprises (M'J'M), nevienam nenāca ne prātā, ka drīz tiks radīti tādi biti kā "Maty Tyler Moore Show", "The Hill Street Blues" un "The Bob Newhart Show". Pēkšņi slavena kļuvusī producentu kompānija savā logo nolēma izmantot uzņēmuma nosaukuma līdzību ar Metro-Goldwyn Mayer (MGM). Šo leģendāro kompāniju simbolizēja rēcošs lauva. MTM vēlējās ko līdzīgu, taču, tā kā šis uzņēmums bija daudz mazāks un jaunāks, vadība izvēlējās krietni mazāku un jaunāku kaķa talismanu rudu kaķēnu, vārdā Mimsija.

Tikai dažas nedēļas vecā kaķenīte, kas agrāk bija mitusi dzīvnieku patversmē, kameras priekšā izdvesa nepārliecinošu ņaudienu. Ar to Mimsijas karjera televīzijā arī beidzās viņa tika atdota kādam MTM darbiniekam un kļuva par parastu mājdzīvnieku.

Taču Mimsijas TV inkarnācija dzīvoja pati savu dzīvi. Mūžīgais kaķēna ņaudiens izskanēja katra MTM šova beigās. Gadu laikā kaķenītes izskats tika pielāgots konkrētām programmām: raidījumā "Hill Street Blues" viņai galvā bija policista cepure, savukārt "St. Elsewhere" ķirurga maska. Mimsija nomira 1988. gadā, bet viņas televīzijas dubultniecei lemts piedzīvot mūžīgu jaunību.

TAUZERE . visenerĢiskĀkĀ PEĻU JUNKURE PASAULĒ

Skotijas spirta rūpnīcas Glenturrel Distillery teritorijā, kur dienasgaismu ieraudzījis arī gardais viskijs Famous (house, atrodas bronzas statuja, kas uzslieta par godu kādam izcilam bijušajam darbiniekam. Taču tā necildina ne rūpnīcas īpašnieku, ne īpaši prasmīgu destilētāju un pat ne cilvēku. Statujā attēlota garspalvaina brūni svītrota kaķene, vārdā Tauzere, un blakus norādīts, kālab viņai ticis tāds gods: "Tauzere, slavenā kaķene, kas spirta rūpnīcā (ilenturret Distillery nodzīvoja gandrīz divdesmit četrus gadus. Savas dzīves laikā viņa noķēra 28 899 peles. Pasaules peļu ķeršanas čempione, kas minēta Ginesa pasaules rekordu grāmatā."

Nav nekāds brīnums, ka spirta rūpnīcai nepieciešams tik asinskārs radījums. Šeit tiek uzglabāts tonnām miežu, kas piesaista veselu lērumu grauzēju. Tāpat kā citās spirta rūpnīcās, arī Glenturetā kaķis ir pirmā aizsardzības līnija. Aprēķināts, ka Tauzere savas garās dzīves laikā, ķeroties pie darba drīz pēc dzimšanas 1963. gada 21. aprīlī, līdz savai nāvei 1987. gada 30. martā noķēra aptuveni 3 peles dienā.

Tauzere nudien bija grauzēju bieds, un tas padarīja viņu slavenu. Kaķene tika rādīta televīzijā,

saņēma fanu vēstules un bieži vien fotografējās kopā ar rūpnīcas apmeklētājiem. PēcTauzeres nāves viņas vietā nāca cita kaķene Ambera. Kaut arī Amberai patika sasveicināties ar rūpnīcas apmeklētājiem, visā savā darba mūžā (kurš ilga līdz pat viņas nāvei 2004. gadā) kaķene, kā stāsta, nenoķēra nevienu pašu peli. Šodien viņas pienākumus pilda kādreizējā klaidone Brūka, kura šo darbu ieguva Skotijas talantu meklēšanas konkursā. Kas attiecas uz grauzējiem, Brūka diemžēl nav Tauzere. Kā teikts Glenturetas mājaslapā, viņu "drīzāk var atrast saritinājušos guļam saulītē uz kādas mucas nekā ķeram peles". Par laimi, graudu uzglabāšanas metodes ir attīstījušās tiktāl, ka peļu populācija Glenturetā ir radikāli samazinājusies, tāpēc Brūkai atliek daudz laika pienākumam, ko viņa veic patiesi izcili, pozēšanai kopā ar apmeklētājiem.

Kā gan Tauzere spēja noķert tik daudz peļu? Rūpnīcas darbinieki prāto, vai tik viņas piena trauciņa saturs ik vakarus nav ticis papildināts ar nelielu "piešprici" — mazu pilīti rūpnīcas spēcīgā izstrādājuma. Iespējams, kaķene šo vietu tik labi aizsargāja tāpēc, ka no pašas pieredzes zināja, par ko cīnās.

VEIKSMINIEKS . kaĶis, kurŠ radīja reklĀmas KAMPAŅU

Visi amerikāņi pazīst kaķu barības 9 Lives Cat Food simbolu kaķi Morisu. Lielais, rudais runcis, kas pirmo reizi parādījās 20. gadsimta 60. gados, ir slavens ar savu garlaikoto balsi, neieinteresēto pasaules redzējumu un, protams, izvēlīgo attieksmi pret ikvienu ēdamlietu zem saules, izņemot 9 Lives.

Šis personāžs padarīja viņu par ikonu. Taču kaķis, kas attēloja Morisu, patiesībā nebija ne garlaikots, ne izvēlīgs. Klaidonis, kuram nav neviena paša drauga, to nevar atļauties.

Kaķi, kas tika izvēlēts Morisa lomai, īstenībā sauca par Veiksminieku. Un patiesi viņam bija veicies: kā Ilinoisas štata Lombardas pilsētas dzīvnieku patversmes iemītnieku viņu no eitanāzijas šķira tikai dažas stundas. Taču patversmes darbinieki izskatīgajā zaļacainajā runcī saskatīja ko īpašu. 1967. gada pavasarī viņi sazinājās ar dzīvnieku dresētāju Bobu Mārtviku, kurš kaķim tā pieķērās, ka nolēma to paturēt sev.

5 dolāri, ko Mārtviks samaksāja par Veiksminieka adopciju, bija labākais ieguldījums viņa dzīvē. Pēc dažiem mēnešiem ar dresētāju sazinājās reklāmas aģentūra Leo Burnett, kas meklēja skaistu kaķi, kurš ēstu no bļodiņas, reklamējot kaķu barību. Šis produkts, protams, bija 9 Uves. Veiksminieks, ko drīz vien pārdēvēja par Morisu, aģentūras darbiniekiem patika, un 1969. gada jūnijā kaķis debitēja nacionālajā televīzijā. Teju acumirklī bija dzimusi jauna reklāmas pasaules ikona. Drīz vien 9 Lives galveno biroju pārplūdināja Morisam adresētas pielūdzēju vēstules. Taču vislabākais, pēc uzņēmuma ieskatiem, bija tas, ka reklamētais produkts zibenīgi pazuda no veikala plauktiem.

Morisa slava drīz izplatījās arī citos medijos. 1972. gadā viņš parādījās filmā "Shamus", divus gadus no vietas 1972. un 1973. gadā ieguva Patsy balvu un 1995. gadā pozēja žurnāla Cat Fancy's 30. jubilejas numura vākam. 1988. un 1992. gadā viņš pat tika izvirzīts ASV prezidenta amatam.

Lai gan Morisa slava joprojām nav zudusi, Veiksminieks, viņa oriģinālais alter ego, 1975. gadā devās uz citiem medību laukiem. Kopš tā laika viņu ir attēlojuši vairāki līdzinieki. Pašreizējais Veiksminieka dubultnieks dzīvo Losandželosā kopā ar savu dresētāju Rouzu Ordailu. īstajam Morisam, kas nodzīvoja aptuveni līdz 19 gadu vecumam, tika sarīkotas greznas bēres, un kaķis tika apglabāts Mārtvika mājas pagalmā.

KAĶU BARĪBAS MEOW MIX kakis. kaĶis, KURŠ GANDRĪZ ATDEVA DZĪVĪBU PAR REKLĀMAS BIZNESU

Laikā, kad vēl nebija datoru ģenerētu specefektu, dzīvnieku dresētāji lika lietā varonīgus paņēmienus, lai piedabūtu četrkājainos aktierus uz ekrāna "runāt". (Slavenais runājošais zirgs Misters Eds spēja kustināt muti vajadzīgajos brīžos tikai tāpēc, ka viņam zem augšlūpas tika uzziesta neliela deva zemesriekstu sviesta.) Taču kāds slavens kaķis spontāni uzsāka vienu no pasaulē pazīstamākajām reklāmas kampaņām.

Viss sākās 20. gs. 70. gados, kad reklāmas aģentūra Delia Femina, Travisano čsf Partners tika iesaistīta kaķu barības Meow Mix reklāmas izveidē. Rudi baltais kaķis, kas tika filmēts ēdam, sāka rīstīties. Nofilmēt izdevās tikai, kā sākumā šķita, nekam nederīgus kadrus, kuros kaķis bez skaņas plātīja muti, cīnoties pēc elpas. Taču tad reklāmas aģentam Džerijam Dellam Feminam ienāca prātā spoža doma: uzfilmētajam materiālam viņš pievienoja skaņu celiņu (nu jau par nemirstīgu kļuvušo kaķu barības Meow Mix dziesmiņu "Mjau, mjau, mjau"), un radās sensācija. Par laimi, kaķim, kurš bija aizrijies ar barību, izdevās to izspļaut, un viņš nodzīvoja garu un laimīgu mūžu.

HOVARDA hjŪza kaĶis. kaĶis, kuram bija viss, izŅemot saimnieku

Filmu producents, aviācijas pionieris un kazino īpašnieks miljardieris Hovards Hjūzs bija gan neticami bagāts, gan neiedomājami dīvains. Stāstiem par viņa dīvainībām, sākot ar ieradumu pie vakariņu galda sašķirot zirņus pēc izmēra (šim nolūkam viņš nēsāja līdzi nelielu grābeklīti) un beidzot ar apsēstību uzkonstruēt ideālu krūšturi savai protežē aktrisei Džeinai Raselai, kas bija apveltīta izteiksmīgām formām, nav gala. Tāpēc nav nekāds brīnums, ka Hjūzs reaģēja ekscentriski, kad viņa sieva Džina Pītersa pastāstīja, ka pazudis pieņemtais šaubīga izskata runcis.

Kaķa vārds no vēstures lappusēm ir zudis, bet Hjūza ekscentriskā reakcija uz viņa pazušanu ir kļuvusi par anekdoti. Stāsta, ka miljardieris pielicis milzīgas pūles, lai pazudušo kaķi atrastu. No sava savrupnama viņš līdz pat pēdējam sīkumam vadīja kaķa meklēšanas operāciju, ik pēc stundas pieprasot ziņot par rezultātiem. Taču, kad nabaga kaķis beidzot tika atrasts, slēpjamies vecā šķūnī, I Ijūzs pats viņu apskatīja un paziņoja, ka tas viņa namam nederot.

Tad sākās skrupulozi mēģinājumi atrast kaķim citas mājas. Tika veiktas garas pārrunas ar vairākiem potenciālajiem saimniekiem, taču dažādu iemeslu dēļ visi kandidāti tika noraidīti. Pēc garām diskusijām kaķis tika nosūtīts uz augstas klases kaķu viesnīcu, kas bija gatava piemēroties Hjūza dīvainajām idejām. Runcim tika piešķirta gaumīgi iekārtota un paklājiem klāta istaba, kurā atradās arī televizors gadījumam, ja kaķis sagribētu paskatīties kādu raidīju mu.

Viesnīca lūdza, lai bijušie īpašnieki reizi mēnesī uzraksta saviem mīluļiem īsu vēstulīti. Hjūzs vēlējās tikt vaļā no lieka apgrūtinājuma, tāpēc piespēlēja šo uzdevumu kādam no saviem darbiniekiem. Nav šaubu, ka rakstītājs joprojām pildīja savu pienākumu, savukārt kaķis baudīja dzīvi ar televizoru aprīkotajā viesnīcas numuriņā, kad 197(5. gada 5. aprīlī Hjūzs nomira. Džīna l'ītersa, kas savulaik visu šo situāciju bija izprovocējusi, paņemot kaķi, no ekscentriskā miljardiera bija šķīrusies jau pirms pieciem gadiem.

FETA UN PLOJS . kaĶi, kuri apprecĒjĀs

Tuvojoties lielajai dienai, ikviena līgava kļūst viegli aizkaitināma. Taču kāda taizemiešu pāra gadījumā nadziņus parādīja gan līgava, gan līgavainis, las tāpēc, ka abi divi bija Siāmas kaķi. Fetas un l'loja 1996. gadā Bangkokā noslēgtās laulības tiek uzskatītas par greznākajām kaķu kāzām pasaules vēsturē.

Kādēļ gan kaķiem jāprecas? Kā stāsta pāra īpašnieks kosmētikas magnāts Vičarns Carasarča, tas bijis tikai godīgi. Abiem kaķiem katra acs bija savā krāsā, un saskaņā ar taizemiešu ticējumiem šādi kaķi nes milzu veiksmi. Carasarča tam noticēja, kad uz Taizemes un Mjanmas robežas ieraudzīja abus kaķus un paņēma tos pie sevis. Drīz pēc tam viņa nesekmīgais uzņēmums sāka plaukt un zelt.

tāpēc viņš neskopojās un kādā Bangkokas deju zālē sarīkoja savu veiksmes talismanu kāzas. Līgavainis ieradās ar helikopteru, bet līgava (kurai līdzi nāca pūrs 40 000 ASV dolāru apjomā) ar limuzīnu. Plojam mugurā bija smokings, Fetai līgavas kleita, un abiem uz ķepām rotājās mazs laulības gredzentiņš.

Pāra pēckāzu plānos ietilpa medusmēneša kruīzs pa upi un pēc tam ceļojums pie veterinārārsta, jo, kā izrādās, acu krāsu atšķirības izraisa viens no glaukomas veidiem.

TIDLS . Londonas resno kaķu Čempions

Vispopulārākais literārais tēls, kas saistās ar cienījamo Londonas Padingtonas staciju, neapšaubāmi ir lācēns Padingtons. Plašajā vilcienu depo ir pat suvenīru veikaliņš, kur pārdod visu, kas saistīts ar jauko stacijas vārdabrāli. Ne tik slavens ir otrs šīs vietas dzīvnieku kārtas talismans tualetes kaķis Tidls. Viņa biogrāfija nav gluži tik aizkustinoša kā stāsts par Padingtonu 1970. gadā tualetes apkopēja Džūna Vatsone pieņēma sešas nedēļas vecu klaidonīti un sāka ņemt to līdzi uz darbu. Drīz vien izskatīgo kaķi nāca apraudzīt tikpat daudz cilvēku, cik izmantot labierīcības.

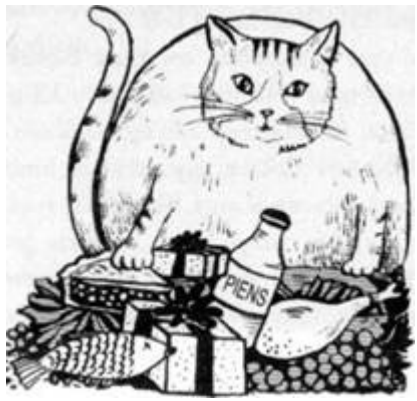

Apmeklētāji nesa Tidlam dāvanas: stoiķu, vistas un jēra gaļu un dažādus citus kārumus, kas, pēc viņu domām, kaķim varētu iet pie sirds. Labumi plūda straumēm vien, un Tidls tika pats pie sava ledusskapja, kur to visu glabāt. Nav nekāds brīnums, ka drīz vien šis dāmistabas kundziņš ieguva karaliskus apmērus. 1982. gadā viņš bija tik smags, ka viņu nodēvēja par "Londonas resno kaķu čempionu".

Protams, tas nemaz nebija veselīgi, un drīz vien apmeklētājiem tika ieteikts kaķi nebarot. Taču labumu straume neapsīka. Nabaga Tidls, uzblīdis līdz 14 kg, izskatījās pēc spalvainas pludmales bumbas. Lai gan beigu beigās runcis nomira no korpulences izraisītām veselības problēmām, var droši teikt, ka uz citiem medību laukiem viņš devās laimīgs.

TONIJS . iekĀrotĀkais kaĶu vecpuisis pasaulĒ

Vai ir iespējams būt pārāk iekārojamam? |ā, ja runa ir par nelaimīgo kaķi Toniju. Nabaga kaķim bija tik reti raduraksti, ka viņš kļuva par iekāres objektu ne tikai kaķu entuziastu, bet arī zagļu vidū.

Tonija skumjais stāsts sākās 2000. gada jūnijā, kad kaķu audzētājs Pīters Kolins no Lielbritānijas izdzirda kādu okšķerējamies ap durtiņām, kuras izmantoja viņa garspalvainais Turcijas Angoras kaķis Tonijs. Izejot ārā, Kolins ieraudzīja sievieti oranžās brillēs un jakā ar kapuci. Iebāzusi Kolina godalgoto kaķi grozā, viņa nesa to prom. "Es metos sievietei pakaļ un redzēju, kā viņa iekāpj furgontipa vieglajā automašīnā ar ārzemju numura zīmi," viņš stāstīja BBC. "Mašīnas motors bija ieslēgts. Viņa ielēca iekšā, un mašīna ai/traucās, pirms biju līdz tai nonācis."

Šī zādzība, pēc policijas domām, bija rūpīgi izplānota. Taču kādēļ gan kādam vajadzētu tā pūlēties, lai nolaupītu kaķi? Tāpēc ka Tonijs (pilnajā vārdā Antonio B. Pinardins) bija ārkārtīgi rets un ārkārtīgi vērtīgs (pēc ekspertu aplēsēm, viņa cena bija aptuveni 250 000 britu mārciņu). Pirms pāris gadiem Kolins un viņa sieva Džoja bija nopirkuši Toniju no kāda vācu audzētāja par salīdzinoši zemu cenu 1500 britu mārciņām. Taču kaķa cena strauji pieauga pēc tam, kad viņa sugu piemeklēja katastrofa.

Piedzimstot Tonijs kļuva par vienu no nedaudzajiem garspalvainajiem Turcijas Angoras kaķiem pasaulē, kas var lepoties ar tīrasiņu izcelsmi. Viņš piedzima Ankaras zoodārza programmas ietvaros programma ilga 40 gadus, un tās mērķis bija glābt no iznīcības šo Eiropas karaļnamos agrāk tik iecienīto kaķu sugu. Vēl pirms Tonija ieņemšanas bija skaidrs, ka viņš kļūs par vaislas kaķi. Taču tad Ankaras zoodārzā uzliesmoja AIDS līdzīgs vīruss, kas izpostīja audzēšanai paredzēto populāciju, un Tonijs kļuva par vienīgo vairoties spējīgo runci ar pirmšķirīgiem ciltsrakstiem. Nav brīnums, ka viņa vērtība strauji pieauga. Tonija lecināšanas cena vien tika lēsta ap 600 britu mārciņām. Kaķa dzīves laikā zoodārzs varētu nopelnīt veselu bagātību.

Tagad šī nauda, visticamāk, iekrīt kāda cita kabatā. Neraugoties uz Interpola iejaukšanos, kopš Tonija nolaupīšanas neviens nav viņu manījis. Kolins norādīja, ka bēgošā sieviete kaut ko izsaukusies vāciski, tāpēc policijas versija ir tāda, ka kaķi varētu būt nolaupījis kāds vācu "kolekcionārs".

Tomēr par Tonija ieslodzījuma apstākļiem nav jāsatraucas. Lai kur šis tīrasiņu runcis arī būtu, pret viņu noteikti izturas labi un viņam

ir iespēja intīmos apstākļos sastapt daudzas jo daudzas kaķenītes. Cerams, ka runča jaunais īpašnieks viņu labi pieskata un sava nama kaķa durtiņas tur cieši aizslēgtas.

DOKETS . pazuduŠais kaĶis, kurŠ kĻuva par KĀDAS KOLEKCIJAS SASTĀVDAĻU

Grūti pateikt, kur beidzas Londonas slavenās konceptuālās mākslinieces Treisijas Eminas privātā dzīve un sākas viņas publiskā profesionālā dzīve. Māksliniece ir strādājusi visdažādākajās tehnikās gan ar krāsām un fotogrāfijām, gan ar pikē auduma aplikācijām. Visslavenāko Eminas darbu sauc vienkārši "Mana gulta". Atbilstoši nosaukumam mākslas darbu veido Eminas nesaklātā gulta, kurai apkārt mētājas netīras drēbes un dažādi atkritumi. Darbs šokēja mākslas pasauli un padarīja Eminu slavenu. Mūsdienās mākslas darba vērtība tiek lēsta aptuveni 150 tūkstošos britu mārciņu.

Acīmredzot par mākslinieces "objektu" var kļūt gandrīz jebkas un jebkurš. Tas Eminai rūgti atmaksājās, kad 2002. gadā no mājām aizbēga viņas kaķis Dokets. Izmisusī Emina visā apkārtnē izlīmēja plakātus ar uzrakstu "Pazudis kaķēns". Gandrīz uzreiz plakātus noņēma kolekcionāri, kuri tos pārdeva par veselām 500 britu mārciņām. Apjukusi Emina paziņoja, ka steigā veidotajiem plakātiem nav nekāda sakara ar mākslu. Par laimi, viss beidzās labi: kolekcionāri varēja paturēt savas trofejas, bet Dokets pats atrada ceļu uz mājām.

FRENKS . kaķis, KURŠ KĻUVA PAR PIRMO KAĶI INTERNETA FENOMENU

Daudzi mākslinieki cieš sava darba dēļ, bet maz ir to, kas cietuši tik ļoti kā interneta slavenība kaķis Frenks. 2003. gadā meklētājprogramma Yahoo! paziņoja, ka kaķa mājaslapa ir viena no gada populārākajām vietnēm globālajā tīmeklī. Viss, ko Frenks darīja, lai iegūtu tādu atpazīstamlbu, viņš mierīgi gulēja savā būrī. Ak jā, un gandrīz gāja bojā.

Neticamais stāsts sākās 2002. gada janvārī, kad Kembridžas kaķi Frenku sabrauca automašīna. Negadījumā tika lauzts kaķa iegurnis, bija nepieciešama operācija un ilgstoša ārstēšana. Atveseļošanās periodu Frenks pavadīja, guļot būrī sava saimnieka Deivida Donnas mājās.

Donna bija nelielas interneta firmas līdzīpašnieks. Viņa galvā dzima kācla ideja: vīrs izveidoja mājaslapu, kurā hronoloģiskā secībā attēloja Frenka smago pārbaudījumu, pievienojot arī rentgenuzņēmumus un sava mīluļa biogrāfiju. Oficiālā versija ir tāda, ka mājslapa tika radīta, lai pārbaudītu kādu uzņēmuma izstrādātu programmatūru, bet, iespējams, Donnam vienkārši šķita, ka tas varētu būt interesanti. Programmas nagla bija divas tīmekļa kameras, ko viņš uzstādīja, lai tīkla klejotāji varētu vērot katru Frenka atlabšanas mirkli.

Visiem par pārsteigumu, savainotā kaķa bēdīgais stāvoklis interesēja daudzus. Bija pagājis pavisam īss laiks kopš lapas publicēšanas, kad to jau apskatīja divi tūkstoši cilvēku minūtē. Frenks lielākoties gulēja, pat nenojaušot, ka viņa mājaslapā ieskatījušies gandrīz pieci miljoni cilvēku, lai redzētu, kā slimniekam iet. Taču tas nevilkās mūžīgi. Kad kaķis bija atguvis pietiekami daudz spēka, lai atkal kļūtu patstāvīgs, viņš, faniem par apbēdinājumu, atteicās pakalpīgi gulēt tīmekļa kameru priekšā.

Drīz pēc Frenka atlabšanas mājaslapa tika slēgta. Pēc tam ne viens vien sociālo tīklu komentētājs kasīja galvu, nesaprotot, kur slēpās lapas popularitāte. "Tā ir viena no tām lietām, kas ir pārmērīgi uzpūsta," Donna teica BBC. Taču no šī projekta bija viens negaidīts labums. Uzreiz pēc negadījuma Frenkam bija palīdzējis kāds nezināms pāris, kas, iespējams, izglāba viņa dzīvību. Pāris pamanīja Frenku internetā, sazinājās ar Donnu, un kaķa īpašnieks noorganizēja Frenka un viņa labvēļu tikšanos.

CITI IEVĒROJAMI KAĶI

PINCĪTIS: slavenais franču astrologa Nostradama kaķis. Par Pincīti dēvēja arī raganas kaķi Šekspīra lugā "Makbets".

DILAILA. slavenās britu rokgrupas Queen dziedātāja Fredija Merkūrija mīlule. Svītrainā kaķene tika iemūžināta dziesmā "Delilah" grupas 1991. gada albumā "Innuendo". Dziesmā uzskaitītas viņas labās īpašības, taču nav noklusēts arī fakts, ka viņa mēdza apčurāt mēbeles.

RŪPIJA: Jethro Tull dibinātāja īana Andersona kaķis, kas iedvesmoja mūzika 2004. gada solo albuma "Rupi's Dance" titulldziesmu.

DŽELILORUMS: T. S. Eliota kaķis, kurš kalpoja par iedvesmu grāmatai "Vecā oposuma kakkopības rokasgrāmata" (Old Possum's Book of Practical Cats). Grāmatā minēts arī pats iedvesmas avots. Pēc šī dzejoļu krājuma sarakstīts mūzikls "Kaķi".

KARUNA: slavenā franču rakstnieka un kinorežisora Žana Kokto kakis. Stāsta, ka viņa 1946. gada filmā "Skaistule un briesmonis" Briesmoņa grims veidots pēc Karūnas vaibstiem.

..

SAIMONS. apbalvotākais jūras kaķis visā lielbritānijā

Kaķiem, kas dzīvo viz kuģa, nepieciešama lielāka izturība nekā parastiem mājas mīluļiem. Četrkājainie jūrnieki vada savu dzīvi ūdens ielenkumā, un, ja par viņu mājvietu sagadīšanās pēc kļuvis karakuģis, šiem kaķiem var nākties piedzīvot arī kauju.

Tā notika arī ar Saimonu, kurš "kalpoja" uz Viņas Majestātes britu eskadras mīnukuģa Amethyst. Piedzīvojot kauju, ciešot zaudējumu un gūstot ievainojumu, viņš izrādīja tādu gara spēku, ka kļuva par pirmo kaķi Anglijas vēsturē, kas saņēmis medaļu par drosmi kara laikā.

Saimons piedzima uz kādas salas netālu no Honkongas krastiem. Viņa jūras dienests sākās 1948. gada martā, kad kāds jūrnieks slepus uznesa kaķi uz Amethyst klāja. Runcis kļuva par kapteiņa mīluli — viņš mēdza pavadīt kuģa saimnieku apgaitā un pat gulēja viņa cepurē. Saimons bija arī prasmīgs žurku mednieks un bieži vien nolika medījumu pie komandiera kājām.

1949. gadā uz Amethyst norīkoja citu kapteini, un arī viņš novērtēja Saimona sabiedrību. Tad kuģis saņēma jaunu, bīstamāku uzdevumu. Ķīnā notika komunistu revolūcija, un kuģim pa Jandzi upi bija jādodas 11/. Naņdzjinu, lai sargātu Lielbritānijas vēstniecību un, gadījumā ja Mao Dzeduna karaspēks ieņemtu pilsētu, evakuētu darbiniekus.

Amethyst nokļuva īstā lapseņu pūznī. No Jandzi upes krastiem kuģi sāka apšaudīt bruņoti divizioni, nogalinot vairāk nekā 25 ekipāžas locekļus un izraisot milzīgus kuģa bojājumus. Cenšoties izvairīties no uzbrukuma, kuģis uzskrēja uz sēkļa. Kapteiņa kajīte cieta vissmagāk. Kapteinis un, kā visi domāja, arī Saimons gāja bojā. Pēc ilgiem pūliņiem kuģa komandai beidzot izdevās dabūt kuģi nost no sēkļa un izmanevrēt no apšaudes. Ievainotie tika evakuēti, mirušie apglabāti.

Tad visi saprata, ka, kuģim uzskrienot uz sēkļa, Saimons tomēr ir izdzīvojis. Taču par mata tiesu. Kaķa ūsas bija apsvilušas, viņš bija asinīm klāts, cieta no atūdeņošanās, turklāt bija guvis četrus šrapneļu ievainojumus. Saimons tika nogādāts lazaretē, kur tika sašūtas viņa brūces, taču izredzes izdzīvot šķita niecīgas.

Tomēr neiznīcināmais kaķis pierādīja pretējo. Viņš lēnām atveseļojās un ar laiku atguva tik daudz spēka, lai atkal dotos žurku medībās. Tam laika bija atliku likām, jo Amethyst bija iekļuvis ienaidnieka spēku aizmugurē. Pārtikas krājumi izsīka, un kuģa grauzēju populācija izmisīgi centās piekļūt tam mazumiņam, kas vēl bija atlicis. Saimons, par spīti saviem ievainojumiem, bija frontes

līnijas priekšgalā.

Kad Saimons nenodarbojās ar patrulēšanu, viņš juta līdzi lazaretē gulošajiem jūrniekiem. Kaķa ievainojumi ļāva flotes karavīriem saprasties ar četrkājaino likteņa biedru un, iespējams, arī justies labāk. Saimonam pat izdevās sadraudzēties ar jauno Amethyst kapteini, kurš neslēpa savu nepatiku pret kaķiem. Kad kapteinis pēkšņi saslima ar drudzi un nonāca kazarmās, Saimons gādīgi sēdēja viņam blakus uz gultas.

Pēc divu mēnešu iesprostojuma Jandzi upē kuģim Amethysl tumsas aizsegā beidzot izdevās izbēgt. Komandas locekļi, tostarp Saimons, tika pasludināti par varoņiem. Kaķim tika piešķirta Dikinas medaļa, Viktorijas krusta "četrkājainu ekvivalents", ar kuru liek godināta dzīvnieku izrādītā drosme. Līdz pat šim brīdim Saimons ir vienīgais kaķis, kuram jebkad piešķirts šāds apbalvojums.

Diemžēl viņš nenodzīvoja gana ilgi, lai šo apbalvojumu saņemtu. Obligātajā sešu mēnešu karantīnā pēc atgriešanās Anglijā Saimons saslima ar kādu infekciju un 1949. gada 28. novembrī devās uz citām jūrām. Uz viņa kapa stāv akmens piemiņas plāksne, uz kuras britiem raksturīgajā atturīgajā manierē rakstīts, ka kaķa rīcība bija "ārkārtīgi cēla".

FEITA . KAĶIS, KURŠ PĀRDZĪVOJA LONDONAS BOMBARDĒŠANU

Otrā pasaules kara sākums Lielbritānijā bija patiesi drūms. Nacistiskā Vācija bija iekarojusi gandrīz visu Eiropu uzbrukumu centās atvairīt vairs tikai Britu salu iedzīvotāji. No 1940. gada septembra līdz 1941. gada maijam Hitlers, mēģinot apspiest Anglijas vēlmi pretoties, uzsāka pilsētu (īpaši Londonas) intensīvu bombardēšanu.

Kaut arī tūkstošiem cilvēku tika nogalināti un ievainoti, nakts uzbrukumiem neizdevās salauzt tautas garu. Daudzi lielo briesmu priekšā izrādīja neaizmirstamu drosmi. Šī varonība piemita ne tikai cilvēkiem. Viens no pazīstamākajiem pretošanās stāstiem ir saistīts ar kādas baznīcas kaķi, vārdā Feita Ticība.

1936. gadā mazā strīpaine pieklīda Sv. Augustīna un Sv. Ticības baznīcā Londonā un apmetās uz dzīvi mācītājmājā. Kaķenīte apmeklēja visus dievkalpojumus, kuros piedalījās mācītājs Henrijs Ross, kas bija viņu pieņēmis savā paspārnē. Kad kaķenes labvēlis nevadīja dievkalpojumu, viņa sēdēja baznīcas priekšējā solā. Kad Ross spredikoja, Feita sēdēja kancelē pie mācītāja kājām.

1940. gada augustā Feitai piedzima viens vienīgs kaķēns runcītis. Šim notikumam par godu nākamajā svētdienā baznīcas koris nodziedāja korāli "All, things bright and beautiful". Melnbalto spalvu kamolīti nosauca par Pandu.

Taču tā gada septembrī notika kaut kas dīvains. Nesaprotamu iemeslu dēļ Feita aizveda Rosu uz baznīcas pagrabu un lūdza atvērt durvis. Mācītājs tā arī izdarīja. Vēlāk viņš pamanīja, ka kaķumāte savu mazo Pandu no ērtā augšstāva groza nes uz tumšo, putekļaino svētnīcu. Trīs reizes Ross aiznesa kaķēnu atpakaļ, un trīs reizes Feita atkal nostiepa to lejā. Visbeidzot mācītājs atzina savu sakāvi, atnesa kaķēna grozu uz pagrabu un centās abus četrkājainus iekārtot pēc iespējas ērtāk.

Taču pēc dažām dienām Feitas dīvainā uzvedība šķita teju gaišredzīga.

9. septembrī, kamēr Rosa nebija mājās, viņa baznīcai tiešā tēmējumā trāpīja bumba. Atbraucis viņš ieraudzīja glābēju komandu ložņājam pa joprojām degošo celtni. Ross teica, ka, cik viņam zināms, vienīgās būtnes, kas varētu būt baznīcā, ir Feita un Pauda. Ugunsdzēsējs atbildēja, ka diez vai viņi būs izdzīvojuši.

Taču Ross nespēja tam noticēt. Riskējot ar savu dzīvību, viņš devās liesmojošajā ēkā un sauca Feitu. Sadzirdējis vāju atbildes "ņau", mācītājs rakās cauri gruvešiem, līdz atrada abus kaķus, kas bija

aprakti zem apsvilušām nošu burtnīcām. Nokvēpusi, bet neievainota Feita sēdēja virs sava kaķēna tieši tajā vietā, kuru pirms dažām dienām bija nolūkojusi. Ross ātri iznesa abus kaķus drošībā, izskrienot no baznīcas tieši tajā brīdī, kad sabruka jumts.

Stāsts par baznīcas kaķenes pašaizliedzīgo ziedošanos savam kaķēnam drīz vien izplatījās visā Apvienotajā Karalistē. 1945. gada 12. oktobrī pārpildītas atjaunotās Sv. Augustīna baznīcas priekšā, ieritinājusies Kenterberijas arhibīskapa rokās, viņa saņēma īpašu medaļu par drošsirdību.

Panda izaugot kļuva par kāda pansionāta talismanu, savukārt Feita palika baznīcā līdz pat savai nāvei 1948. gada 28. septembri. Viņas aiziešana uz citiem medību laukiem, tāpat kā apbedīšana netālu no kapsētas vārtiem, bija pasaules mēroga ziņa. Kaķene, kas dēvēta par "drosmīgāko kaķi pasaulē", pavada mūžību vietā, kuru reiz mīlējusi.

MISIS CIPIJA . kaķis, kurš pētīja Antarktīdu

Reli kurš piedzīvojums ir tik saistošs kā stāsts par 1914.-1916. gada imperiālo transarktisko ekspedīciju. kuru vadīja slavenais pētnieks Ernests Šekltons. Ekspedīcijas sākotnējais plāns bija ar kuģi Endurance nokļūt līdz Antai ktīdas krastiem un tad ar ragavām braukt no viena kontinenta gala līdz. otram. Taču vairākas katastrofas pārvērta šo ceļojumu cīņā par izdzīvošanu galu galā šī cīņa prasīja visu mīlētā komandas locekļa kuģa kaķa Misis Cipijas dzīvību.

Uz kuģa klāja kaķis nonāca kopā ar kuģa galdnieku Henriju Maknīšu. Komanda nosauca kaķi par Misis Cipiju, jo chippy slengā apzīmēja galdnieku, un vārdu "Misis" neatmeta pat tad, kad saprata Cipija patiesībā ir runcis. Taču neatkarīgi no dzimuma kaķis par jumtu virs galvas kārtīgi atlīdzināja, ķerot peles un žurkas, kas apdraudēja ekspedīcijas pārtikas krājumus.

Kad Misis Cipija nenodarbojās ar grauzēju ķeršanu un nebiedrojās ar pārējiem komandas locekļiem, viņš, šķiet, meklēja arvien jaunus veidus, kā riskēt ar savu dzīvību. Kuģa klājs bija noklāts ar kamaniņu suņu būdām, pa kurām kaķis mīlēja pastaigāties. Taču kādu vakaru, kad Endurance šķērsoja ledusauksto Atlantijas okeāna dienvidu daļu, kaķis |>a iluminatoru ielēca tumšajos ūdeņos. Brīnumainā kārtā viņš tika pamanīts un kuģis laikus pagriezās atpakaļ, lai Misis Cipiju izglābtu. Aptuveni desmit minūtes kaķis pavadīja šūpojamies viļņos vidusmēra cilvēkam ar to pietiktu, lai būtu pagalam.

Taču četrkājainā ekspedīcijas dalībnieka veiksme nebija ilga. 1915. gada janvārī Endurance tālu no Antarktīdas krastiem iestrēga ledū. Gāja mēneši, taču ledus tvēriens neatlaidās. Visbeidzot sāka tukšoties pārtikas krājumi, un peldošo ledus gabalu svars sāka spiest kuģa korpusu. Kuģa komanda bija spiesta dzīvot teltīs uz ledus. Šekltons nolēma riskēt ar visu pamest kuģi un kopā ar savu komandu mērot 563 kilometrus laivā un kamanās līdz tuvākajai sauszemei, ņemot līdzi nepieciešamo aprīkojumu un tik daudz pārtikas krājumu, cik vien spēja panest, l ika nolemts, ka brauks visi. Visi, izņemot Misis Cipiju. Šekltons uzskatīja, ka tik bezcerīgā misijā kaķim nav vietas.

Noliktajā dienā komanda nostājās ierindā, lai pēdējo reizi paskatītos uz nelaimīgo kaķi, kurš nesūdzoties bija dalījis ar viņiem visas grūtības. Kad ekspedīcijas dalībnieki bija pateikuši četrkājainim ardievas, kuģa pavārs pasniedza tam iemīļoto ēdienu bļodiņu ar sardīnēm. Pēc tam Misis Cipija, cik vien cilvēcīgi iespējams, tika nosūtīts uz labākiem medību laukiem. Drīz pēc tam Endurance komanda pameta kuģi. Nākamos dažus mēnešus viņi pavadīja, atklātā

laivā šķērsojot stindzinoši auksto okeānu un brienot cauri vējainajai tundrai. Taču beigās visai komandai tas ir, visiem tās cilvēciskajiem locekļiem izdevās atgriezties civilizācijā dzīviem.

Sekltona spējas vadīt cilvēkus padarīja viņu par varoni. Taču Misis Cipijas īpašniekam Henrijam Maknīšam viņš nebūt nešķita varonīgs. Acīmredzot kuģa galdnieks visu mūžu glabāja sevī aizvainojumu pret komandējošo virsnieku. Pēc ekspedīcijas viņš apmetās Jaunzēlandē, kur dzīvoja līdz pat savai nāvei 1930. gadā, un ikreiz, kad tika pieminēta polārā ekspedīcija, Maknīšs sāka dusmīgi klāstīt, kā Šekltons nogalinājis viņa kaķi.

Taču, aizejot no šīs pasaules, vecais galdnieks tomēr saņēma nelielu mierinājumu un tika pie sabiedrības. Viņa kapam, kas atrodas Velingtonā, 2004. gadā izveidots papildinājums: plāksne, kas novietota Maknīša pēdējās atdusas vietā, izgreznota ar galdnieka mīļotā kompanjona Misis Cipijas bronzas skulptūru dabiskā izmērā.

FĒLIKSS . pirmais kaĶis kosmosĀ

Kosmosa sacensību pirmsākumos daudzi dzīvnieku sugu pārstāvji, sākot ar šimpanzēm un beidzot ar suņiem, tika ielikti eksperimentālās raķetēs un aizšauti orbītā. Daudzi atceras suni Laiku un šimpanzi Hamu, taču tikai retajam palicis prātā Fēliksa, pirmā kosmosā palaistā kaķa (par viņa dzimumu domas dalās), devums kosmosa izpētē.

Fēlikss, kas pirms tam bija dzīvojis Parīzē uz ielas, ceļojumam tika skrupulozi apmācīts. 1963. gada 18. oktobrī franču bāzē Alžīrijā viņš tika piesprādzēts

un eksperimentālā raķetē Veronique AG1 aizšauts Lielajā Nezināmajā. Fēlikss neiegāja orbītā, bet kosmosā nolidoja vairāk nekā 209 kilometrus. Tad atdalāmā kabīne ielidoja atpakaļ atmosfērā, izmeta izpletni un atgriezās uz terra firma. Neviens īsti nezina, kas ar Fēliksu notika pēc tam, bet viens gan ir skaidrs: viņa ceļojums noritēja veiksmīgāk nekā otram kosmosā palaistajam kaķim, kura raķete tā paša gada 24. oktobrī lidojuma laikā salūza.

Fēliksa ceļojums ir spilgts notikums kaķu sugas vēsturē, un to aizēno tikai fakts, ka divus gadus agrāk franči kosmosā bija nosūtījuši žurku.

KĀPELĒJOŠAIS kakens. kaĶis, kurŠ iekaroja Materhornu

Reti kuram kalnam ir tik biedējoša reputācija kā Materhornam. Šis kalns, kas atrodas uz Šveices un Itālijas robežas, ar savām draudīgajām nogāzēm meta izaicinājumu visiem alpīnistiem līdz pat 19. gs. vidum. Taču arī mūsdienās 4478 m augstā smaile ik gadu prasa daudzu nepiesardzīgu alpīnistu dzīvības. Šis kalns pavisam noteikti nav domāts gados jauniem un nepieredzējušiem kalnākāpējiem.

Ja vien tu neesi kaķis.

Kaķis šajā slavenajā Alpu virsotnē pirmoreiz uzkāpa 1950. gada augustā Edmunda Bainera vadītās ekspedīcijas laikā. Bainers apstājās 3827 m augstumā, lai noteiktu grupas peilējumu. Šajā brīdī piedzīvojumu meklētāji saprata, ka viņiem seko… kaķēns. Četrus mēnešus vecs kaķēns, kurš piederēja kādai Zozefinei Aufdenblatenai no Zenēvas.

Par to, kāpēc kaķis izvēlējās sekot alpīnistiem, vēsture klusē, zināms tikai tas, ka beigu beigās tas kopā ar ekspedīcijas grupu sasniedza pašu kalna virsotni. Lejā gan tas nenokļuva pats.Viens no alpīnistiem nosprieda, ka nabaga radījums būs izlietojis ne vienu vien no savām deviņām dzīvībām, un nonesa to lejā savā mugursomā.

SKĀRLETA . kaķis, kurš kļuva par asa sižeta varoni

Vienas nakts laikā izkāmējis Ņujorkas kaķis no nevienam nezināma klaidoņa kļuva par starptautisku varoni. Pārvērtība notika burtiski vienā mirklī.

Precīzāk sakot, vienā ugunsgrēkā. Viss sākās 1996. gada martā, kad Ņujorkas austrumos liesmas aprija kādu garāžu. Kad cīņa ar milzīgo ugunsgrēku bija galā, ugunsdzēsēji pamanīja trīs 4 nedēļas vecus kaķēnus, kas, piespiedušies pie ēkas parādes durvīm, pārbijušies ņaudēja. Ielas pretējā pusē sēdēja vēl divi. Starp abiem kaķēnu bariņiem nervozi skraidīja smagi apdegusi brūni svītrota kaķenīte.

Ugunsdzēsējam Deividam Džianelli nebija ilgi jādomā, lai saprastu, kas noticis. Džianelli, kurš Ņujorkas austrumu rajona ugunsdzēsēju komandā Nr. 75 savas dzīvniekmīlestības dēļ bija iesaukts par "dzīvnieku džeku", secināja, ka ugunsgrēka laikā kaķenīte vairākkārt metusies liesmās, lai glābtu kaķēnus. Tagad viņa pārnesa tos uz jaunu slēptuvi, lai gan pati bija nopietni ievainota.

Ugunsdzēsējs ātri paķēra kaķumāti ar visiem bērniem un aizveda uz Ziemeļkrasta Dzīvnieku līgu Portvašingtonā Ņujorkas štatā. Nojaušot, ka šis gadījums varētu palīdzēt iegūt patversmei nelielu publicitāti, darbinieki šo stāstu pastāstīja vietējai televīzijai. Organizācija ieguva vairāk nekā tikai nelielu publicitāti. Stāstu pārtvēra visas televīzijas, sākot ar CNN un beidzot ar BBC,, un drīz vien uz patversmi rakstīja un zvanīja pat cilvēki no tik tālām vietām kā Kaira un Japāna.

Apdegumu dēļ māte tika nosaukta par Skārletu*. Viens no kaķēniem diemžēl nomira no infekcijas, taču pārējie četri pilnībā atveseļojās. Kamēr kaķu ģimene atkopās, no visām pasaules malām plūda tūkstošiem piedāvājumu piešķirt kaķēniem mājas. Beigu beigās divi no kaķēniem Samsara un Tanuki nonāca kādā Portvašingtonas ģimenē, savukārt abi pārējie Sinders un Oreo-devās uz Hemptonbeisu Ņujorkas štatā.

Varonīgo Skārletu pieņēma brukliniešu Velenu ģimene. Kaķenītes ievainojumi sadzija, un vienīgais, kas liecināja par viņas kādreizējo varoņdarbu, bija visai sliktā redze un amputētie ausu galiņi, jaunie saimnieki palīdzēja sadzīt arī visām emocionālajām brūcēm. "Viņa ir īsts mīlestības iemiesojums," kāds Velenu ģimenes loceklis teica laikrakstam The Neir York Times. Reiz tik izkāmējusī klaidone acīmredzot bija arī rīšanas iemiesojums: pēc izglābšanas viņa uzbarojās līdz astoņiem kilogramiem. Un tā bija visai ievērojama pārmaiņa kopš tiem laikiem, kad viņa kļuva par galveno varoni asa

sižeta filmas cienīgos notikumos.

MURKA . kaĶis, kurŠ dienĒja staĻingradĀ

Neviena Otrā pasaules kara kauja neprasīja tādus upurus kā cīņa par Staļingradu (tagadējo Volgogradu). 199 dienas vācu karaspēks cīnījās pret Sarkano armiju, cenšoties iegūt kontroli pār šo padomju pilsētu. Beigu beigās nacistu uzbrukums tika atvairīts, bet par gandrīz neiedomājamu cenu 2 miljoniem cilvēku dzīvību.

Neparastā kārtā viens no varonīgākajiem Staļingradas aizstāvjiem bija nevis kāds karavīrs, bet kaķis, vārdā Murka. Pilsētas ielās norisinoties smagām kaujām, kaut uz mirkli atrasties klajā vietā bija dzīvībai bīstami. Kādai sarkanarmiešu vienībai, kuras uzdevums bija noskaidrot vācu artilērijas pozīcijas un ziņot par tām pārējiem biedriem, vienīgais veids, kā nogādāt informāciju uz štābu, bija doties uz turieni pašiem… līdz pavisam negaidīti karavīriem sāka palīdzēt Murka. Klaidonīgais kaķis nemanīts nogādāja zīmītes turp un atpakaļ, aiztaupot saviem cilvēkveidīgajiem biedriem milzīgu risku. Murkas ieguldījums tika atzinīgi novērtēts britu laikrakstā The Times, kas par bezbailīgo kaķi rakstīja: "Viņš ir pierādījis, ka ir Staļingradas cienīgs, un neatkarīgi no tā, vai esi cilvēks vai kaķis, augstākas uzslavas par šo nav."

DARGA . kaķis, kurš izdzīvoja 1 1. septembrī

Krīzes situācijā pavisam parasti cilvēki var atklāt, ka viņiem piemīt neaptveramas varonības un rakstura stingrības rezerves. 2001. gada 11. septembrī to atklāja daudzi ņujorkieši arī izlutināta četrus kilogramus smaga persiešu kaķene Dārgā. Viņas izdzīvošanas stāsts ir gan neticams, gan iedvesmojošs.

Liktenīgajā dienā Dārgās saimnieki Stīvs un Dīdžeja Kerri bija devušies ārpus pilsētas. Brīdī, kad sabruka Dvīņu torņi, Ķerru dzīvoklī, kas atradās ielas pretējā pusē, kaķis bija viens pats. Trieciena vilnis izsita visus logus, dzīvokļa istabas piepildot ar stikla un metāla lauskām un putekļu mākoni.

Ar to viss vēl nebeidzās. Libertīstrītas I 14. ēka bija tik smagi bojāta, ka tās iedzīvotājiem neļāva atgriezties mājās. Dārgajai bija vien jātiek galā saviem spēkiem visai sarežģīts uzdevums astoņus gadus vecai kaķenei, kura nekad nav spērusi ķepu ārpus dzīvokļa. Taču pēc astoņpadsmit dienām dzīvnieku glābšanas vienība atrada Dārgo uz ēkas jumta. Viņa bija izslāpusi, netīra un par kilogramu vieglāka, bet citādi vesela. Kaķenes izdzīvošana pierādīja, ka ņujorkieši ir izturīgi pat tie, kuri nemēdz bieži iziet no mājas.

TOMIJS . kaķis, kurš prata izmantot telefonu

Ziņās bieži vien mēdz pieminēt suņus, kas palīdzējuši saviem nelaimē nonākušajiem saimniekiem. Taču tikai daži suņi ir izrādījuši tādu pieķeršanos, nemaz nerunājot par izzināšanas spējām, kādas piemita kaķim Tomijam. 2006. gada janvārī viņa hroniski slimais saimnieks Gerijs Roshaizens no Kolumbusas Ohaio štatā izkrita no ratiņkrēsla blakus gultai. Viņš nespēja ne piecelties, ne pasaukt kādu palīgā.

Drīz pēc tam kāds no Roshaizena telefona sazvanīja glābšanas dienestu. Kad atsaucās dispečers, otrā galā bija dzirdams tikai klusums. Dispečers atvienoja zvanu, veica atzvanu un, kad neviens neatbildēja, ziņoja policijai. Policisti, iegājuši dzīvoklī, ieraudzīja nespējīgo Roshaizenu guļam uz guļamistabas grīdas un viņa rudo kaķi Tomiju sēžam viesistabā pie telefona. Neviena cita dzīvoklī nebija. Vēlāk Roshaizens (kuram droši vien bija ļoti daudz laika) apgalvoja, ka esot mēģinājis iemācīt kaķim nospiest ātro zvanu pogu un izsaukt glābšanas dienestu. Viņš nedomāja, ka kaķis to ir apguvis, bet acīmredzot bija gan. "Viņš ir mans varonis," Roshaizens teica laikrakstam The Associated Press.

...

EMĪLIJA. kaķis, kurš ceļoja uz Franciju vissliktākajā klasē

Ne vienmēr ziņkāre kaķi nogalina visbiežāk tā vienkārši noved viņu interesantā situācijā. Katrā ziņā tā notika ar Emīliju, pavisam parasta paskata svītraini, kas savas dzīves pirmos mēnešus dzīvoja kopā ar saimnieci Lesliju Makelhineju no Epltonas Viskonsinas štatā.

Emīlijai bija dabas dots talants iekulties dažādās nepatikšanās. Kādu dienu, klaiņojot pa tuvējo apkārtni, kaķene nolēma izpētīt netālo noliktavu. Šis lēmums aizsāka piedzīvojumu, kas uzcēla tiltu starp diviem kontinentiem un padarīja Emīliju par starptautisku slavenību.

'1ā kā Emīlija neprot runāt, mēs nekad neuzzināsim viņas ceļojuma nianses. Taču galvenās pieturvietas viņas maršrutā ir pietiekami skaidras. 2005. gada septembra beigās Emīlija sāka ložņāt pa papīra ražošanas uzņēmuma sadales centru, kas atradās netālu no viņas mājām. Kā gadījās, kā ne, viņa iekļuva konteinerā ar papīra saiņiem, kurus bija paredzēts nosūtīt uz Franciju. Ierāpusies konteinerā, viņa, šķiet, aizmiga tin klāt acīmredzot tik cieši, ka nepamanīja, konteiners tiek aizzīmogots un nosūtīts prom.

Vairākas nedēļas kaķene dienas gaismu neredzēja. Sūtījums, kurā ietilpa papīrs (un Emīlija), ar kravas automašīnu vispirms tika nogādāts Čikāgā, tad ar kuģi nosūtīts uz Beļģiju un tad ar kravas automašīnu uz Raļlatac, papīra ražošanas uzņēmumu Francijas pilsētā N'ansī. Visbeidzot 24. oktobrī (kas bija arī nelaimīgās kaķenītes pirmā dzimšanas diena) krātiņš tika atdarīts, un skatam pavērās ļoli izkāmējusi un izslāpusi Emīlija. Pārsteigtie darbinieki pārbaudīja kaķenītes piekariņu un piezvanīja uz Viskonsinu viņas veterinārārstam, kurš savukārt informēja ārkārtīgi pārsteigto Makelhineju ģimeni.

Stāsts par kaķenītes piedzīvojumiem ātri izplatījās visā pasaulē, un pieteicās brīvprātīgie, kas gribēja palīdzēt tālu aizklīdušajam kaķim atkal nokļūt mājās. Raļlatac ik dienas maksāja 7 ASV dolārus, lai nosegtu obligāto mēnesi ilgo karantīnu. Kad Emīlija beidzot drīkstēja doties mājup, lidsabiedrība Continental Airlines uz sava rēķina aizveda viņu atpakaļ uz ASV biznesa klasē. Emīlijai bija tā iegaršojies franču ēdiens, ka mājās viņa atgriezās nedaudz apaļīgāka nekā iepriekš.

Milvoki lidostā Emīlija atkal satika savu ģimeni un atsāka dzīvi klusā anonimitātē, kādā bija vadījusi savas dienas pirms liktenīgās nokļūšanas kravas konteinerā. "Viņa šķiet mazliet mierīgāka nekā agrāk," Makelhineju ģimene teica BBC. "Mazliet mierīgāka un, iespējams, mazliet gudrāka."

RUSIKS . kaĶis, kas spĒja saost (nelikumĪgi IEGŪTU) KAVIĀRU

Policijas suņi tas vairs nav nekas jauns, turpretī policijas kaķi ir kaut kas īpašs. lāds ir arī stāsts par kādu krievu kaķi Rusiku.

Kaķi savā aprūpē bija pieņēmuši Stavropoles kontrolpunkta muitnieki, kas strādāja Kaspijas jūras krastā. Rusika īpašā iezīme bija viņa deguns: muitnieki drīz vien saprata, ka kaķis spčj nekļūdīgi noteikt kaviāra atrašanās vietu. Visur citur no šīs spējas nebūtu nekāda labuma, taču šeit tā izrādījās zelta vērtē. Kaspijas jūras stores saražo aptuveni 95 % no visas pasaules augstvērtīgā kaviāra, tāpēc nav brīnums, ka daudzi maluzvejnieki ķer Kaspijas jūras zivis, noslauc ikrus un tad kontrabandas ceļā pārdod tos melnajā tirgū.

Un te nu bija darbiņš Rusikam. Kaķis tik labi spēja atrast transportlīdzekļos noslēptu kaviāru, ka šajā amatā nomainīja suni, ko policisti bija izmantojuši pirms tam. Taču tad ak vai! 2003. gada jūlijā Rusika karjerai pienāca traģisks gals. Kad, beidzis pārmeklēt kādu autobusu, kaķis izlēca uz ielas, viņu notrieca mašīna, kurā viņš pirms tam bija atradis kontrabandas ikrus. Vai tā bija pasūtījuma slepkavība? Daudziem šķiet, ka jā. Aizdomas vēl vairāk pastiprinājās tad, kad pēc neilga laika, apēdot saindētu peli, bojā gāja vēl viens policijas kaķis.

SPĀRKIJS . kaķis, kurš izdzīvoja pēc ii 000 voltu strāvas trieciena

Stāsta, ka kaķiem esot deviņas dzīvības. Dažkārt gail viņi tās neizlieto pārāk gudri. To var teikt arī par kādu pārlieku ziņkārīgu britu runci, kurš 1998. gada martā nokļuva Lielbritānijas laikrakstu slejās, jo bija ielīdis elektrības apakšstacijā netālu no savām mājām Hallas pilsētā. Kaķis bija izraisījis īssavienojumu, saņemot 11 000 voltu strāvas triecienu, ar ko parasti pietiek, lai nogalinātu kaķi, cilvēku vai pat veselu baru ziloņu.

Taču kaut kādā veidā kaķim izdevās izdzīvot. Uzreiz pēc negadījuma viņu pamanīja kāds Jorkšīras elektroenerģijas uzņēmuma darbinieks, kas izvilka klibo un kūpošo kaķi no elektriskajām iekārtām un aizveda pie ārsta. Savas brīnumainās izdzīvošanas dēļ kaķis nokļuva televīzijas un laikrakstu ziņās visā Lielbritānijā un tika pie jaunas iesaukas Spārkijs jeb Dzirkstele.

Taču neskarts no šī negadījuma Spārkijs neizkļuva. Viņa spalva un ķepas bija nopietni apdegušas, priekšējā kāja ievainota, ausis paralizētas un ūsas sadegušas. Izmainītais izskats gan nebija šķērslis, kas šokētajiem kaķa saimniekiem Stīvam Beitmenam un Trišai Votsai liegtu pēc laikrakstā redzētajām bildēm kaķi atpazīt. Viņi pieprasīja jaunizcepto slavenību atpakaļ, paziņojot, ka viņa īstais vārds ir Soksijs.

Taču sabiedrība savu ciešo tvērienu neatlaida. Soksijs/Spārkijs regulāri piedalījās dažādos sabiedriskos pasākumos un kļuva par populāru labdarības talismanu. Viņš pat ieguva balvu "Gada kaķis". "Soksijs bija ļoti uzticams un sirsnīgs, un viņam patika izrādītā uzmanība," BBC pastāstīja Beitmens.

Vienīgais, kā kaķim trūka, bija spēja mācīties no savām kļūdām. Par spīti tam, ka Soksijs jau bija nodemonstrējis savu vājo spriestspēju un izdzīvošanas māku, Beitmens un Votsa joprojām ļāva savam mīlulim klaiņot pa tuvējo apkārtni. 1999. gada septembrī Spārkijs mājās vairs neatgriezās. Nojaušot ļaunāko, kaķa saimnieki lūdza elektroenerģijas apakšstacijas darbiniekus pārbaudīt iekārtas un, protams, viņi atrada Spārkiju. Taču šoreiz viņam nebija paveicies.

Vienā mirklī kaķis, kurš bija izdzīvošanas simbols, kļuva par simbolu kaut kam vēl svarīgākam: nepieciešamībai nelaist savus mīluļus ārā no mājas. Kaķis, kurš nespēja iziet laukā, neiekuļoties nepatikšanās, nekad vairs neklaiņos apkārt: viņš uz mūžiem dus mazā kapiņā savu saimnieku dārzā.

TRIKSIJA . kaĶis, kurŠ ielauzĀs londonas tauerĀ

Kaķiem piemīt daudz apbrīnojamu un apburošu īpašību, taču parasti to vidū nav stingras un nelokāmas uzticības. Tieši tādēļ stāsts par Sauthemptonas trešā grāfa Henrija Raioteslija (1573-1624) mīluli Triksiju ir tik pārsteidzošs. Ja ticam šim stāstam, tad jāsecina, ka tik milzīgu ziedošanos spēj izrādīt tikai retais cilvēks, par kaķiem pat nerunājot.

Triksijas saimnieks grāfs Raioteslijs bija savā laikā labi pazīstams piedzīvojumu meklētājs un mākslas mecenāts. Viņa atbalstu arī finansiālu saņēma, piemēram, Šekspīrs. Diemžēl grāfam bija strauja daba, un politiskajās diskusijās viņam bija tieksme nošaut greizi. Viņa lielākā kļūda bija apvienošanās ar Eseksas grāfu kopīgā plānā gāzt karalieni Elizabeti I. Rezultātā Raioteslijam tika pasludināts nāves spriedums, ko nedaudz vēlāk mainīja uz mūža ieslodzījumu Londonas Tauerā.

Sodu grāfs sāka izciest 1601. gadā. Kamēr Raioteslijs nīka savas nelielās kameras sienās, viņa melnbaltā kaķenīte Triksija sāka satraukties par saimnieka ilgstošo prombūtni. Kādu dienu viņa vienkārši izgāja no ģimenes greznās rezidences, lai pa ielām un māju jumtiem dotos uz Londonas centru, uzmeklētu saimnieka kameru un iekļūtu tajā pa skursteni. Nākamos divus gadus viņa pavadīja kopā ar grāfu, līdz Elizabete I nomira un, pie varas nākot Džeimsam I, Raioteslijs un Triksija tika atbrīvoti.

Šķiet gandrīz neticami, ka izlutināts lauku kaķis būtu varējis kājām aiziet līdz pašam Taueram. Kā viņa varēja zināt, ka saimnieks ir tieši tur? Daži domā, ka kaķenītei palīdzējuši cilvēki. Runā, ka kaķi cietumā paslepen ienesusi grāfa sieva.

Pagājis tik ilgs laiks, ka precīzus šīs lietas apstākļus nevienam vairs neizdosies noskaidrot. Taču viens gan ir skaidrs: uz grāfu kaķenītes gara sīkstums un uzticība bija atstājusi ārkārtīgi spēcīgu iespaidu. Tūlīt pēc atbrīvošanas no Tauera viņš pasūtīja gleznotājam Džonam de Kritsam savu portretu. Tajā attēlots Raioteslijs angļu augstmaņa greznajā tērpā līdzās Triksijai, kas veras skatītājā ar caururbjošu, drūmu skatienu tieši tādu, kādam jāpiemīt tik bezbailīgam kaķim.

TRIMS . pirmais kaķis, kurš apbrauca apkārt austrālijai

Tie, kas dzīvo uz sauszemes, par cilvēka labāko draugu uzskata suni, taču jūrnieki augstāk vērtē kaķus. Šo dzīvnieku iedzimtā līdzsvara sajūta palīdz tiem noturēties uz klāja, savukārt mednieka talants tur grauzējus pa gabalu no kuģa apkalpes pārtikas. Tomēr, pat ņemot vērā šādu abpusēju cieņu, attiecības starp slaveno pētnieku Metjū Flindersu un viņa kaķi Trimu bija kas īpašs.

Abi satikās 1797. gadā, kuģojot atklātā jūrā uz Viņas Majestātes kuģa Reliance. Kādu dienu Trims, tolaik vēl kaķēns, tika aizskalots pār bortu, tomēr kaut kādā veidā viņam izdevās atpeldēt atpakaļ līdz kuģim, ar nagiem ieķerties virvē un uzrāpties uz klāja. Flinderss, šī notikuma iespaidots, paņēma Trimu pie sevis.

No 1801. līdz 1803. gadam Flinderss, jau kā kuģa Investigator kapteinis, lēnām apbrauca apkārt Austrālijai, kļūstot par pirmo cilvēku, kas to jebkad izdarījis. Trims, kurš Flindersu nekad nepameta, kļuva par pirmo kaķi, kas to jebkad izdarījis. Taču, kad šis uzdevums bija galā un abi ceļotāji centās nokļūt atpakaļ Anglijā, viņu kuģis Porpoise Lielajā Barjerrifa uzskrēja uz sēkļa. Neticamā kārtā Flinderss (kopā ar Trimu) vienā no satriektā kuģa laivām nobrauca aptuveni 700 jūdzes pa atklāto jūru līdz Sidnejai, kur noorganizēja palīdzību pārējai kuģa komandai.

Flinderss vēlreiz mēģināja nokļūt Anglijā šoreiz, ar šoneri Cumberland. Taču viņš piestāja pie franču kontrolētās Maurīcijas salas, nezinot, ka Anglija un Francija ir kara stāvoklī, un uz septiņiem gadiem lika iemests vietējā cietumā. Tieši tur arī viņš un Trims šķīrās uz visiem laikiem. Kādu laiku kaķis kavēja saimniekam laiku, līdz kādā dienā vienkārši pazuda. Flinderss domāja, ka to ir noķēris un apēdis kāds no salas izbadinātajiem vergiem.

Kad Flinderss beidzot atgriezās Anglijā, viņš sarakstīja grāmatu '71 Voyage to Terra Australis", kurā popularizēja vārda "Austrālija" lietošanu. Šodien Flindersa vārdu var atrast uz dabas piemineķļiem un sabiedriskajām ēkām visā Austrālijā. Viņam uzsliets piemineklis arī pie Mičela bibliotēkas Sidnejā. Turpat uz loga dzegas atrodas arī Trima bronzas statuja, uz kuras lasāmi sērojošā saimnieka vārdi: "Labākais un izcilākais savas sugas pārstāvis, vissirsnīgākais draugs, visuzticamākais kalps un vislabākais radījums."

OPIS . vecākais kaķis pasaulē

Mūsdienās izlutinātie kaķi bauda vislabāko ēdienu, ērtības un medicīnisko aprūpi, ko vien var nopirkt par naudu. Līdz ar to itin bieži gadās dzirdēt par veselīgiem kaķiem, kuri nodzīvojuši divdesmit un vairāk gadu. Taču neviens nevar pārspēt Opja ilgdzīvošanas rekordu. Šis kaķis nodzīvoja līdz trīsdesmit četru gadu, divu mēnešu un četru stundu vecumam. Ar to pietika, lai viņš iegūtu vietu Ginesa pasaules rekordu grāmatā.

Opja dzīve bija gan gara, gan dīvaina. Viņš bija rets bezvilnas kaķis sfinkss. 1970. gada 16. janvārī kāds žēlsirdīgais samarietis, atradis kaķi skraidelējam dzīva ielu krustojuma tuvumā, aiznesa viņu uz Teksasas štata Trevisa apgabala Humāno biedrību. Gandrīz uzreiz viņu savā aprūpē pieņēma santehniķis Džeiks Perijs, kaķu izstāžu entuziasts un kaķu glābējs. Viņš nosprieda, ka tik neparastu kaķi noteikti meklē noraizējies īpašnieks, un visā pilsētā izlika plakātus. Pēc vairākiem mēnešiem viņam piezvanīja kāda francūziete, kas 1969. gada decembri bija atbraukusi uz ASV apciemot savu meitu. Ciemošanās laikā viņas kaķis Pjērs izbēdzis un nekad vairs nav redzēts.

Tolaik runcis jau diezgan ilgi bija piederējis Perijam, kurš viņu bija iesaucis par Opi Rēksi Alenu. Taču Perijs piekrita, ka sieviete atbrauc kaķi apskatīt. Secinājusi, ka tas patiešām ir viņas kaķis, francūziete laipni atļāva labdarim to paturēt. Viņa pat atdeva šķirnes dokumentus, kuros bija rakstīts, ka Opis dzimis 1964. gada 1. februārī Parīzē agri no rīta.

Pēc dažiem gadiem Perijs ar Opi sāka piedalīties Starptautiskās kaķu asociācijas organizētajās izstādēs kategorijā "Mājdzīvnieks". Saimniekam par lielu pārsteigumu, kaķis, kuram ritēja jau otrais gadu desmits un kurš tika uzskatīts par vecu, ieguva Grand Master balvu augstāko iespējamo apbalvojumu, ko var saņemt dzīvnieks viņa kategorijā.

Kad Opim bija gandrīz trīsdesmit gadu, viņa slava pieauga. Katru gadu dzimšanas dienā viņš saņēma vaniļas torti ar tunča un brokoļu glazūru. Fui… nav nekāds brīnums, ka viņš ar to mielojās viens pats. Taču pret viņa ēdienkarti kopumā nebūtu iebildumu arī vairumam cilvēku: brokastīs Opis ēda omleti, sasmalcinātu bekonu, brokoļus vai sparģeļus un piedzēra kafiju. Viņa ēdienam tika uzziesta želeja vai majonēze, un katru rītu viņš izvēlējās vienu vai otru, uzliekot ķepu uz izvēlētās burciņas.

Daudzo dārzeņu stiprināts, Opis pārkāpa trīsdesmit gadu slieksnim (mērot cilvēku dzīves ilguma vienībās, tie ir aptuveni 150 gadi). 1998. gada 1. aprīlī pēc garas cīņas ar pneimoniju viņš beidzot

devās uz citiem medību laukiem. Pēc rūpīgi pārdomātām bērēm, kuru laikā pārējie Perija daudzie kaķi vēroja Opi nekustīgi guļam mazā mežģīņotā zārciņā, dzīvnieks tika apbedīts saimnieka dārza dzīvnieku kapsētā, kurā jau bija apglabāti vairāk nekā 20 kaķi. Aptuveni četrsimt fanu no visas pasaules bija atsūtījuši kartītes, ziedus un dažādas piemiņas lietiņas.

Savu pēdējo apbalvojumu Opis ieguva jau pēc nāves. 2000. gada Ginesa pasaules rekordu grāmatā krunkainais franču emigrants tika oficiāli atzīts par vecāko kaķi pasaulē. Viņa rekords gan tikai par mata tiesu pārspēj iepriekšējo rekordistu angļu kaķi Ma, kurš nodzīvoja trīsdesmit četrus gadus un vienu dienu. Tas tikai vēlreiz pierāda, ka ilgmūžībā, tāpat kā visās cilās jomās, galvenais ir neatlaidība.

citi izcili kaĶi

HAMLETS: kanādiešu kaķis, kurš izbēga no sava būra, lidojot no Toronto. Kopumā Hamlets lidmašīnā sabija septiņas nedēļas. Sajā laikā viņš nolidoja veselus 231 250 km, kļūstot par visvairāk ceļojušo kaķi pasaules vēsturē.

ENDIJS: ASV senatora Kena Maiera mīlulis. Endijs izdzīvoja pēc kritiena no sešpadsmitā stāva dzīvokļa balkona, kas atrodas aptuveni 61 m augstumā.

KĀPOSTIŅŠ: Pirmā pasaules kara laikā kāds franču karavīrs gribēja pavēstīt vācu karavīram, kurš bija precējies ar viņa māsīcu, ka viņš ir kļuvis par tēvu. Francūzis piesēja zīmīti pie kaķēna Kāpostiņa, un tas mierīgi pārsoļoja pāri neitrālajai zonai, lai nogādātu šo ziņu otrā frontes pusē.

PETSIJA: kaķene, kas pavadīja slaveno lidotāju Čārlzu Lindbergu daudzos lidojumos, taču ne lidojumā pāri Atlantijas okeānam, ko Lindbergs veica viens pats un ar ko viņš kļuva slavens. "Tas ir pārāk bīstams brauciens, lai riskētu ar kaķa dzīvību," esot teicis Lindbergs.

PELĒCE: šai Teksasas kaķenei būtu jāuzceļ mātišķuma piemineklis savas dzīves laikā viņa dzemdēja 420 kaķēnus, kļūstot par auglīgāko kaķeni pasaules vēsJurē. Viņas rekords netika pārsf)ēts ilgāk kā pusgadsimtu.

[1] hello kitty varētu tulkot kā "Sveiks, kaķēn!" vai "Kaķēnssveicinātājs". Tulk. piez.

[2] bībeles josta teritorija ASV dienvidu daļā, kur valda spēcīgas evaņģēliskā protestantisma tradīcijas un cilvēki aktīvi apmeklē baznīcu. Tulk. piez.

[3] no angļu valodas atdzejojusi Laura Dreiže.

[4] domāta marsellusa Kūlidža darbu sērija, kurā attēloti suņi, kas veic dažādas cilvēkiem raksturīgas darbības. Tulk. piez.

[5] slavens amerikāņu mākslinieks, kura gleznās liek attēlotas mājas un pilsētas. Tulk. piez.

98 >3«s-

[6] i.ūiss kerols. alises piedzīvojumi Brīnumzemē. Rīga : Liesma, 1975. 34. lpp. Tulkojusi Elfrīda Melbārzde.

[6] Atdzejojusi Laura Dreiže.

Vrr. . 1 1 O/rtv.

[6] scarlet koši sarkans (angļu vai.). Tulk. piez. -»>5(159)3